

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, 1. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefón 6-70

XIII. évfolyam 252. szám
Vasárnap
Noviszád, 1932. évi október hó 23.

Előfizetés: ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Gömbös és Jugoszlávia

A szomszédok felé nem harcot, hanem békét hirdetek — mondta Gömbös a magyar parlamentben való bemutatkozása alkalmával. Gömbös nyilatkozata kell, hogy megnyugtatóan hasson mindenhol, már csak azért is, mert ez az egyetlen helyes út, amelyen Magyarországnak haladnia kell és amelyen a szomszédok is követni fogják.

Gömbös Gyula különben is nem most először tett bizonyosságot arról, hogy nincsenek barátságtalan szándékai Jugoszláviával szemben. Már 1918-ban Zagrebba küldötte Károlyi Mihály kormánya katonai attaséjaként dr. Balla Aladár mellé. Gömbös akkor nem sokat tehetett a délszláv-magyar megegyezés érdekében, mert zagrebi szereplése nagyon rövid ideig tartott. A kommün bukása után, amikor a magyar külpolitika nagyon bizonytalan volt, valamilyen közeledést szeretett volna megvalósítani egy győztes hatalomhoz, Gömbös és barátai voltak azok, akik jugoszláv orientációt sürgettek. Ennek a jugoszlávbarát orientációnak adott kifejezést Horthy Miklós kormányzó, amikor 1926 augusztus 29-én a mohácsi csatatéren tartott beszédében a következőket mondotta:

„Attól a jóbaráttól azonban, akivel olyan sokat fűzött össze bennünket a közös védekezés életbevágó érdeke, utóbb sajnos mélyreható ellentétek választottak el. Hiszem és remélem, hogy itt is hamarosan visszatérhet a régi barátság és megértés”. Horthy Miklós kormányzó beszédét az egész magyar politikai élet a jugoszláv orientáció bejelentésének tekintette. Platthy György képviselő a beszéd után így nyilatkozott: „Négy kilométerre a jugoszláv-magyar határtól aktív lépés történt a jugoszláv-magyar megértés felé és most várjuk Beogradból a visszhangot a kormányzó beszédére”. Hasonló szellemben nyilatkoztak a többi kormánypárti politikusok is, a félhivatalos Nyolc Órai Ujság pedig a következőket írta: „A kormányzó kijelentésének tekintettel arra, hogy államfő ajkairól hangzott el, kétségtelenül nagy politikai jelentősége van”.

A mohácsi beszéd azonban nem hozta meg a várt fordulatot a két állam közti viszonyban. Az a hűvös tartózkodás, ami ugyan teljesen korrektté tette a viszonyt a két állam között nem tudott közvetlen, tartózkodás nélküli barátsággá átfurmálódni. Nem akarjuk most kutatni, hol történt a hiba, mert kétségtelen, hogy mulasztások történtek, de talán még mindig lehet tenni valamit, ami a két állam szempontjából annyira szükséges baráti együttműködést lehetővé teszi.

Nem azt kell keresni, ami a két államot egymástólé Itávolíthatná, hanem azt, ami közelebb hozza egymáshoz. Gömbös Gyula miniszterelnök határozott tanujelét adta annak, hogy kormánya szívesen dolgozik a jugoszláv-magyar közeledés és együttműködés érdekében, most tehát mindkét oldalon hozzá kellene látni ennek a jószándéknak megvalósításához. Annyi közös érdeke van Jugoszláviának és Magyarországnak, hogy a Duna medencéjének e két, legmarkánsabb nemzete feltétlenül megtalálja a közös útként népre nézve csak előnnyel és jó eredménnyel járhat. (ts)

Őfelsége a király tegnap fogadta a szenátus és a képviselőház elnökségét

Beogradból jelentik: Őfelsége a király tegnap délelőtt tízenegy órakor kihallgatáson fogadta a szenátus elnökségét dr. Pa-

velics Anteval és a képviselőház elnökségét dr. Kumanudí Kosztával az élén.

—o—

Megkezdődött Bukarestben a Balkán-konferencia

A konferencia célja a Balkán-államok politikai és közlekedési ügyeinek rendezése

Bukarestből jelentik: Bukarestben megkezdődött a Balkán államok konferenciája. A tanácskozás célja a Balkán államok gazdasági kapcsolatainak kimélyítése, egy-egy keretek között politikai egyezmények előkészítése és a Balkán államok közle-

kedési ügyeinek rendezése.

A konferencián Jugoszlávia, Törökország, Görögország, Bulgária és Románia delegátusai vesznek részt.

Romániát Titulescu az ujonnan kinevezett kormány külügyminisztere képviseli.

Letartóztattak egy dusgazdag szentai földbirtokost gyilkosságra való felbujtás gyanúja miatt

Szentáról jelentik: Kadvány Károly több száz lánca földes szentagunarasai gazdát pénteken előállította a szentai rendőrség és kihallgatása után letartóztatta.

Fábrák András szentai földműves ugyanis feljelentést tett a rendőrségen, hogy 1918 november elején a forradalom idején a szentai nemzetőrség és katonai különítmény katonái

Kadvány biztatására ölték meg apját Fábrák Antalt.

1918 november elején a szentagunarasai tanyákon meggyilkoltak egy volt magyar csendőrmestert. A gyilkosságot egy Homolya nevű fiatalember követte el. Az ottani gazdák segítségért a szentai nemzetőrség parancsnokához fordultak dr. Kerekes Frigyes Kázmérhoz, aki 30 nemzetőrt és 30 pesti bakát

bocsátott rendelkezésükre. Mikor ezek kimentek Gunarasra és a Homolya fiút nem tudták elfogni, mert az már megszökött. Kadvány Károly felbujtására felkaszabolták Fábrák János földművest, aki a helyszínen behalt sérüléseibe.

Fia, Fábrák András most 14 év után, mikor apja meggyilkolására vonatkozó összes adatokat összegyűjtötte, feljelentette Kadványt, aki apja halálának oka volt.

Kadvány Károly tagadja, hogy ő követte volna el a felbujtást.

A rendőrség több tanút hallgatott ki és súlyos gyanúok alapján letartóztatta a dusgazdag földbirtokost.

A letartóztatás nagy szenzációt keltett az egész városban.

Tegnap délelőtt szabadlára helyezték Ipics Kosztát, aki vigyázatlanságból agyonlőtte feleségét

A vizsgálatot tovább folytatják az ügyben

Jelentette a Reggeli Ujság, hogy pénteken délben Noviszádon Ipics Koszta noviszádi büffétulajdonos fegyvertisztítás közben agyonlőtte feleségét Julkát. A rendőrség Ipicset az eset után őrizetbevette, majd kihallgatása után átadta a noviszádi törvényszék vizsgálóbírájának. Papricsics Milan vizsgálóbíró tegnap délelőtt kihallgatta Ipics Kosztát, aki még mindig a börtömben

esemény hatása alatt áll. Ipics kijelentette, hogy a tragédia véletlen szerencsétlenség következménye és hogy egyáltalán nem volt szándékában feleségét, — akit szinte valószínűleg bátyányozott — megölni.

A kihallgatás után a vizsgálóbíró elrendelte Ipics szabadlára helyezését azal, hogy a vizsgálatot az ügyben továbbra is folytatják.

Hétfőn városi közgyűlés lesz Szomborban

Szombor város képviselőtestülete e hó 24-én, hétfőn délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart. A közgyűlést Bojkics Bogdán polgármester helyett — akiről erősen tartja magát az a hír, hogy a városnál viselt állásától rövidesen megválnak — Cvejanov Györgye, a reaktívált polgármesterhelyettes hívta össze. A közgyűlésnek különben pikantériája ép az, hogy a tárgysorozat második pontján szerepel az alpolgármester reaktíválása, 10. pontja pedig régi fegyelmi ügyének tárgyalása. A tárgysorozat főbb pontjai a következők: A polgármesteri jelentés; a bánóság leirata Cvejanov Györgye helyettes polgármester reaktíválásáról és dr. Lucsics Konsztantin főjegyzői kinevezéséről, a kórházi költségek elszámolásáról, járlatlevelek után szedendő illetékekről, a kész cipők behozatali illetékéről s a tisztviselői telkek eladásáról. A munkásbörze leirata menhely céljára engedélyezett kölcsönről, a Bácskai Gazdasági Egyesület átirata a legelőszerezés megváltoztatásáról. Cvejanov Györgye és társai, dr. Abramovics Ivan, Masirevics Boskó, Raic Franja és Ribarov Justín fegyelmi ügye. A tanács javaslata a Flórián ucca szabályozásáról, a Draskó és Jaksics uccák megnyitásáról és a városi utak osztályozásáról. A tanács javaslata néhai Szemző István alapítványának alapítóleveléről. Miladjev Száva kérvénye a rotációs papír kövezetvámjának csökkentése iránt. A Szokol-egyesület kérvénye a Szokol dóm földszinti helyiségeinek városi könyvtár részére való átengedése tárgyában, az Anyák Egyesületének kérvénye az építési illeték elengedése iránt. Ezekon kívül több panasz és kérvény szerepel a tárgysorozaton betegségi és temetkezési segély engedélyezése bérleszállítás, nyugdíjazás, a város kötelékébe való felvétel stb. iránt. E kérvények között nem kis érdeklődésre tarthat számot Nikolics Gyuró ny. rendőrkapitány kérvénye — aki dr. Nikolics Gyuró v. polgármesterrel s a város egyik legtekintélyesebb ügyvédjével azonos — melyben rendőrkapitányi nyugdíjának felemelését kéri. A tárgysorozat utolsó pontja dr. Plaeskiics Szofia orvosi oklevelének meghirdetése.

Egy petrovaradini háziúr és lakója, ittas állapotban összeszurkálták egymást

Az elmaradt labkér miatt történt a verekedés

Pénteken éjjel Petrovaradinban a Dijosin Petár ucca 1. számú házban véres verekedés játszódott le. A ház Melldinger István petrovaradini szőlőgazda tulajdona és ebben a házban lakik Jovánovics Petár bukóváci 39 éves ember, aki a labkért már régén nem fizette a házigazdának.

Az elmaradt házbér miatt állandó veszekedés dult a ház gazdája és a lakó között és az e lenségeskedés pénteken este azután tettelegességben robbant ki. Pénteken este egy a házigazda, mint a ház lakója alaposan beszszeltek. Amikor Melldinger ittas állapotban hazaért, találkozott az ugyancsak ittas állapotban lévő Jovánovicsal és természetesen megindult a vita az elmaradt házbér miatt. A veszekedés hevében

Melldinger előkapta kését és összeszurkálta Jovánovicsot, aki eszméletlenül esett össze. Melldinger, mint aki jól végezte a dolgát, éppen távozni készült, amikor Jovánovics magához tért és még volt annyi ereje, hogy feltápázkodjék és utólérje a házigazdát. Kikapta Melldinger kezéből a kés és borzalmasan összeszurkálta a házigazdát, míg végül is mindketlen több sebből vérezve hatalmas vértócsában el nem kerültek a földön.

A véres verekedés színhelyére a rendőrség részéről az ügyeletes rendőrtisztviselő és a rendőrorvos vonultak ki, akik a rendkívül súlyos állapotban lévő sebesülteket be szállították a kórházba.

A rendőrség a véres házbérvita ügyében megindította a vizsgálatot.

Rádió szenzáció ORION 7.037

4 csöves Európa-vevő (200-2000 m). beépített elektrodinamikus hangszóróval: Tökéletes szelektivitás és hangtisztaság. Beírott állomásnevek, elegáns külső! Beépített »Störerschutz« Ara: Dinar 3.700.—

Lerakat:

Iványi Ernő cég, Novisad

Kralja Aleksandra 5. — Telefon 27-47

Nővére lakásán két revolvergolyót röpitett szive alá egy életunt noviszádi péksegéd

Az életunt fiatalembert életveszélyes állapotban a kórházba szállították — Tettének oka egyelőre ismeretlen

Tegnap reggel fél 8 órakor Noviszádon a Temerini ut 7. szám alatti házban, nővére lakásán öngyilkosságot kísérelt meg Szablyár Jován 22 éves noviszádi péksegéd, aki egyébként ismert jómódu gazdacsalád tagja, és a Makszimovics Vászsa vidován-telepi pék mester műhelyében áll alkalmazásban.

Szablyár Jován tegnap kora reggel jött haza nővére lakására. Az elmúlt éjszaka nem volt munkában, hanem különböző kávéházakban és kocsmákban járt, ahol meglehetősen nagy mennyiségű alkoholt fogyasztott. Amikor Szablyár hazatért, valami miatt összeveszett nővére kisfiával, majd lement a ház pincéjébe, ahol tovább ivott. Amikor a pincéből kis idő múlva visszajött, találkozott nővérével, alitól tiszta inget kért, mert mint mondta a városba akart menni. Nővére el-sietett, alig távozott azonban el, öccse szobájából, amikor odaátról

hirtelen két revolverdörrenés hangzott el. Az asszony ijedten szaladt át fivére szobájába, ahol megdöbbenő látványban volt része.

Fivére a szoba közepén nagy vértócsá-

ban feküdt, míg mellette még füstölgött a revolver.

Az asszony rémülten szaladt ki az udvarra és segítségért kezdett kiáltozni. A szomszédok közül azonnal értesítették az esetről a rendőrséget, amelynek részéről bizottság szállt ki a helyszínre.

Megállapították, hogy

Szablyár egy 7.65 milliméteres Frommer pisztolyal lött magára és a golyók bal mellére, közvetlenül a szív alatt hatoltak a testébe. A sebesülések rendkívül súlyosak voltak, úgy hogy Szablyárt azonnal a kórházba szállították.

A rendőri nyomozás eddig még nem tudta megállapítani a fiatalember tettének okát. Annnyit sikerült megtudni, hogy a fiatalember meglehetősen exaltált természetű, aki egy izben már egy leányismerősét is le akarta löni és csak a közellévők gyors közbelépése akadályozta meg tette végrehajtásában.

A rendőrség az ügyben folytatja a nyomozást. Szablyár állapota rendkívül súlyos és életbenmaradásához kevés a remény.

Sztarakanizsai krónika

Sztarakanizsáról jelentik: Csikós János sztarakanizsai fuvaros tizenöt éves fia csütörtökön éjjel Horgosról egy hétszázötven liter borral megtelt hordóval kocsiján igyekezett Sztarakanizsa felé, hogy azt Kövesdi János sztarakanizsai vendéglőnek leszállítsa. A martonosi határ közelében egy magánautó robotott a terhes kocsival szemben, amelytől a lovak megbokrosodtak és az országot mentén elhúzó árokba fordították a kocsit, melyről a hordó legurult, a fiu pedig az uttestre zuhant. A közelben haladt gyalogszerrel a fiu apja, aki a szomszédos tanyáról hívott segítséget. Az előkerített tanyaiak hozták rendbe a kocsit, amely egy óra múlva folytathatta útját. Csikós fia könnyebb sérüléseket szenvedett.

A katonaugyosztály értesítése szerint a sztarakanizsai katonakötelemek, akik a tengerészethez és a repülőszökhöz lettek beosztva, október 30-án vonulnak be a sztaribecsei körletparancsnoksághoz, ahonnan beosztják őket illetékes csapattestjeikhez.

A sztarakanizsai főorvosi hivatal közlése szerint a gyermekparalízisben szenvedő két beteg felépült s így a folyamatba tett óvintézkedések kapcsán a veszélyes járvány Sztarakanizsán megszűntnek tekinthető.

Mint ismeretes, körülbelül hat hónappal ezelőtt eljárás indult Zöldi Matild sztarakanizsai varrónő ellen, kit azzal gyanúsítottak, hogy dr. Doktor Sán-

dor orvosprofesszor lakásáról mintegy ötvenezer dinár készpénzt és értékpapírt lopott el. Most döntött ebben az ügyben jogerősen a szuboticaai törvényszék vizsgálóbírája, aki az eljárást az államügyészség véleményezése alapján beszüntette és a vádlottat büncselekmény hiányában felmentette.

A szentai járásban és Sztarakanizsa városban fellépett sertésvész és takonykór következtében a báni hivatal sürgős rendelete alapján Sztarakanizsán egyelőre nem állítanak ki járlatleveleket, a hetipiacokra semmiféle állat nem hajtható fel s a további intézkedésig országos vásárok Sztarakanizsán nem tarthatók.

APOLLO

Ma utoljára!

KÁLMÁN IMRE világhírű operettje

Marica grófnő

A gyönyörű, felejthetetlen melódiák, a remek zene és kitünő tartalom filmje.

SZOKE SZAKÁLL, VEREBES ERNŐ
a remek nevetető duo és

Hubert Marischka — Doro'hea Wieck

Előadások pont 3, 5, 7 és 9 órakor Telefon 21-93

A DUNA A NAGY POLITIKÁBAN

A Reggeli Újság számára írta
Dr TÁPAY-SZABÓ LASZLÓ egyetemi tanár

Budapest, október 22.

A vásárban és a politikában szokásos dolog az értékek túlzása. Ez néha veszélyes dolog a politikában, — olyankor, amikor egy téves eszme vagy helytelen felfogás jelentőségét túlozzák. Kevésbé veszélyes, ha a túlzás valamely reális dolognak az értékelésében nyilatkozik meg, mert ilyenkor a túlzás könnyen felismerhető.

A Duna minden esetre reális dolog, de jelentőségét a mai kor politikájában túlozzák.

Mindenesetre elszomorító látvány, hogy ez a nagy folyam, mely husz évvel ezelőtt igen nevezetes forgalomnak volt az eszköze, ma elhagyatott és csak igen kis mértékben közvetíti a partjain lakó nemzetek árucseréjét. Valamennyi nemzet, mely a Duna mellett lakik, arra gondol, hogy mily élénk kereskedelemnek az eszköze és mily gazdagságnak a forrása lehetne ez a folyam, ha...

Sőt, vannak politikusok, akik azt hiszik, hogy a jövő politikájának kialakulásában itt, Közép-Európában a Duna lesz a legfontosabb tényező. Az új magyar kormány elnöke is ezt hangoztatta székfoglaló beszédében, hogy

„Magyarország nélkül nem lehet a Duna-medencében politikát csinálni“.

Persze, hogy nem lehet: a politikába minden nép beleszól, mely benne érdekelt van

és hogy a Duna-medencében mi legyen, azt végül is a Duna-medencében lakó népek fogják eldönteni. Az igen valószínű, hogy a Duna nem marad meg mai kihasználatlan állapotában, de hogy a jövőben mi lesz és hogy lesz, azt jelenleg még csak az Uristen tudja.

Nagyon elhibázott dolog volna azonban mindent a Dunától várni, mert a mellette lakó népeknek a Duna sem nyújthat többet, mint amennyit tud, sőt a Duna igen alkalmas arra, hogy még azoknak a vérmes reményeit is lehűtse, akik hús hullámaiba nem ugrottak bele.

Tegnap kikötött egy gőzös Pozsonyban. Néhány uszályt hozott, melyek tele voltak bolgár búzával. A bolgár búzát a cseh malmok vásárolták. A buza ára tizenhárom pengő huszonhat fillér volt, a pozsonyi kikötőbe szállítva.

Ugyancsak tegnap Budapesten a tőzsdén ugyanannyi, sőt egy kicsit magasabb volt a 76 kilós tiszai buza ára, — tizenhárom pengő husz fillértől tizenhárom pengő hatvanöt fillérig.

Mit jelent ez? Ez azt jelenti, hogy a Duna lehetővé tette, hogy a csehek

a szomszédos Magyarország mellőzésével,

Bulgáriából fedezzék malmaiknak buzaszükségletét.

Mi magyarok tizenhárom pengő huszonhat fillért nem adhatunk búzát a cseh malmoknak — Pozsonyba szállítva.

Miután pedig a mai terményárak már olyan alacsonyak, hogy végveszedelemmel fenyegetik az egész mezőgazdaságot,

hiu ábránd, hogy ebből a válságból majd a Duna fog kimenteni bennünket.

Ha nem állnának fenn a duni forgalomnak a politika által diktált korlátozásai, a Dunán akkor sem látnók ma az egykori nagy forgalmat — sőt a Dunának mi magyarok éppen mezőgazdasági szempontból látnók a legkevesebb hasznát. Nem a Dunamenti meg tehát a partjain lakó népeket és nem a Duna forgalmának hiánya az oka a válságos helyzetnek.

Tegnap, amikor a cseh malmok tizenhárom pengő huszonhat fillérért vették át Pozsonyban a bolgár búzát, Hamburgban is raktak ki egy hajóból a csehek számára vásárolt búzát: Kanadából hozott, kitűnő minőségű Manitoba-buza volt, mázsája, a hamburgi kikötőben átvéve tizenkét pengő hetvenöt fillér. Igaz, hogy a kanadai búzát jelentékeny szállítási költség fogja terhelni, mire a cseh malomba jut, de valószínű, hogy a csehek is tudják az egyszeregyet és tudják, hogy miért vásárolnak kanadai búzát.

Tudomásul kell vennünk, hogy ami a Dunán egykor volt, az már elmúlt és többé visszatérni aligha fog.

A jövőben egészen új drámát fog kijátszani az emberiség.

s az új drámában a Duna a régi szerepében — képtelenség.

Tudomásul kell vennünk, hogy a Duna helyi érdekű folyóvá vált, mely a világforgalomban nem nagyjelentőségű, miután csak a partjain lakó népek egymással való forgalmának eszköze. Ha az óceánon át szállított amerikai gabona olcsóbb, mint a Budapestről a Dunán Pozsonyba szállított gabona, akkor Magyarország számára

a Duna többé nem ut a világpiaconhoz, — és nem a világpiaconhoz vezető ut a többi duni nemzetek számára sem.

A nagy erőforrások szétfoszlásának idejét éli az egész Közép-Európa

és ez a folyamat nem a betegségnek, hanem éppen ellenkezőleg a gyógyulásnak a tünete, mely arra int bennünket, hogy

a nagyvilág nem szorul reánk.

Terményeink nem kellenek a nagy világnak — legfőképpen a vérünk kell neki, alkalom adtán... Arra jök vagyunk mindnyájan, hogy a nagy népek önző céljainak eszközei legyünk ha olykor szükség van reánk, de egyébként hagynak bennünket válságaink kal és gondjainkkal közködni a világ hatalmasai.

Előbb-utóbb be kell tehát látnunk, hogy egymásra vagyunk utalva és hogy termelésünket egymás között kell összehangba hoznunk.

A Közép- és Alsó-Duna agrár országokon fut keresztül, az igaz; de a mai világpiacon az árak azt bizonyítják, hogy mezőgazdasági termelésünk értékesítésének a Duna nem az a hatalmas eszköze már, ami volt egykor. A népesség számának növekedése arra int, hogy a duni népek mezőgazdaságára

be kell ható időn belül már egyáltalán nem is lesz számbavehető exportnak a forrása:

ami terem, azt mind el tudjuk majd fogyasztani mi magunk. Ha pedig ez bekövetkezik: új alapra fog helyezkedni mindegyik duni állam politikája.

Ha a Duna nem a Schwarzwaldban, hanem valahol Moldvában eredne és nem a Fekete-tengerbe, hanem az Atlanti óceánba ömlenék, csak akkor lennének jogosultak azok a vérmes remények, melyeket a dunamenti országok politikusai a Dunához fűznek.

A Duna persze így is szép és mint látványosság, helyenkint fölséges. Igen alkalmas is arra, hogy

a mellette lakó népek egymással olcsón közkedhessenek,

mielőtt ezt a politikai szenvedélyek lehülése

JUGOSZLÁVIA KÉPEKBEN

Az ismert belföldi csokoládégyár, a zágrebi Union kitűnő tejszokoládét hozott forgalomba „Jugoszlávia képekben“ címmel. Minden táblához kis képeket mellékel, amelyek Jugoszlávia szépségeit és nevezetességeit ábrázolják. Ezeket a képeket az Union gyár által ugyanolyan címmel kiadott albumba lehet összegyűjteni, amely igen nagy szolgáltatást fog tenni a tanulóifjuságnak a Jugoszláv királyság megismerésében. Hogy ezt a feladatot minél jobban elvégezze, az album az egyes vidékek tanulságos leírását is tartalmazza s ezek a leírások a beragasztott képekkel nagy hasznára lesznek a tanulóknak.

Örömmel állapítjuk meg, hogy ez az első ilyenfajta album, amely alkalmas és szisztematikus módon mutatja országunk szépségeit és nevezetességeit.

Lehetővé teszi. Ezidő szerint a román Közép-osztály nagyon látogatja Franciaországot — a Duna segítségével: Passautól hazáig a Dunán teszik meg az utnak nagyobb részét fillérekért. A francia—román személyforgalom tulnyomó részét ma már a Dunán keresztül bonyolítják le, s ennek a forgalomnak a hiányát nagyon megérezné a duni hajózás.

A Duna, majd egykor a személyforgalom és az apróáru-forgalom révén fog szert tenni új jelentőségre, ha csak ki nem épül a csatorna Szalonikiba, ami még az igen távoli jövő zenéje.

Bulgária, Románia, Jugoszlávia és Magyarország között azonban

a filléres hajók és a filléres csomagok

rendszere akár már a jövő tavasszal is bevezethető: a filléres vonatok tapasztalatai után a hajózási vállalatoknak sem kell félniük a rizikótól.

A népek nagyobb tömegeinek egymással való sűrűbb érintkezése

elengedhetetlen előfeltétele a nemzetközi politikai viszonyok javulásának. A kormányok barátságai sokkal kevésbé erős alapja a békének, mint a népeknek egymás iránt érzett barátságos hangulata. Az ily irányú hangulatváltozásnak pedig sokkal könnyebben és sokkal hamarabb lehet közvetítője a Duna, mint a gazdasági viszonyok átalakulásának.

Szabolcs BUDAPEST 9862
Szabolcs
Subalpin 1430 m. **Szanatórium**
diétás
gyógyintézet.
Legideálisabb őszi-téli klímát, tiszta friss levegőt, már heti tölkött szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel, 5-6 szori gyógyfürdővel, vízkúrával, fűtással együtt.

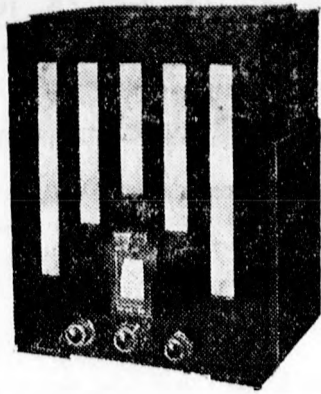
Nagysikerűnek ígérkezik a becske-reki magyar közművelődési egyesület 30-i ünnepélye

Becskekről jelentik: A Magyar Közművelődési Egyesület — mint azt a Reggeli Ujság megírta, e hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja, dr. Reisz ucca 3. szám alatti otthonának felszentelését. A felszentelést dr. Kovács István pápai prelátus, apátplébános végzi. Majd dr. Várady Imre, enőlk és Marton Andor igazgató mondanak beszédet.

Este 8 óras kezdettel, a Vojvodina szálló nagytermében műsoros estét rendez a Magyar Közművelődési Egyesület, melynek során bemutatkozik a most alakult dalárda, Ripka Imre karnagy vezényletével. Dr. Havas Emil, a kiváló szubotocai publicista „A lélek kulturája” címen előadást tart, Ripka Kamilló gordonkán, Popper: „Gavare”-ját játsza, Ripka Sári zongorakísérettel, dr. Kálmáné Engel Maca új magyar költők verseit szavalja. Láng Imre Hubay: „Hullámzó Balatón” és Vieuxtemps „Romance”-át játsza hegedűn, Horváth Mici zongorakísérete mellett, míg végül Juhász Ferenc, az egyesület titkára régi magyar költők verseit szavalja.

A műsor után társasvacsorát tart az egyesület.

— 0 —

!!! MI UJAT HOZ AZ INGELÉN !!!

Európa összes leadó állomásaival hitelesített, világított skálaszallagon

U4DW váltóáramra
U4DW egyenáramra

Négylámpásos, három hangoló körös vevőkészülék, megvilágított skálával, hang és önműködő fading szabályozóval. Minden jobb rádió üzletben kapható.

Kérjen díjtalan bemutatást és árjegyzéket.

Vezérképviselet és gyári lerakat Jugoszlávia részére:

Reprezentanța radio tovarna Ingelen Ljubljana

RADIO OFNER, Novisad

Futaki ut 3. Telefon 23-27

INGELEN készülékek valamint a legjobb AMERIKAI készülékek lerakata. Csere aukció. Javitóműhely.

Petőfi szülőháza 1932-ben

Még most is sokan meglátogatják a nagy költő első otthonát

Kiskőrösön írják: A félrebillent kopott kiskapuban két finoman öltözött hölgyikébe ütközöm. Valami fintornak induló csalódott mosolygást hoznak ki arcukon, látszik rajtuk, hogy többet vártak s egy cseppnyi ellágyulásra sem hajlandók az éfele néznivalók előtt.

— Mennyi koszorú — csodálkozik suttogva az egyik mintha halottas szobában volna az ember!

A halhatatlanságból nem éreznek semmit. A kegyhellyé vált kis hajlék nyilván csak ezzel a hasonlattal és megállapítással fog emlékké rendeződni bennük.

A ház különben most is épen olyan, mint amilyennek említi az az Isten tudja hány cikk, amely már megjelent róla az ujságok hasábjain. Nádfődeles, sűpcedni látszó falusi épület, első szobája egy kicsi ablakkal az uccára, eggyel pedig az udvarra. Bent a falon a költőnek — Jókai szerint — a leghitelesebb képe a Kiskunság buza-koszorujába keretozve. A menyezet barnára festett fa, a sarokban a régies bubos, amelyet most már nem is szabad meg nem említeni. Egyébként semmi felfedezni való nincs benne. Mintha a ház gondozásával megbízott asszony sem öregedett volna tíz év óta. Talán még a ruhája sem változott.

Nem a hely maga, inkább az érdekel, hogy a világ, az ember érdeklődés mennyit változott ezzel a házzal szemben, ma amikor más jelszavakkal, más célokért tiporják egymást, amikor a lira egy részét a gazdasági és a közgazdasági rovatok jelentik a nagy tömegnek. Félig készen tartom a jóindulatu megértést arra az esetre is, ha arról kellene meggyőződnöm, hogy a vendégkönyvbe fél évvel ezelőtt írta be nevét az utolsó látogató.

Egy ötven körüli, poros csizmás, de ünneplőbe öltözött gazda áll levett kalappal, eltűnődve a szurós szemű, sápadt ifju képe előtt. Megilletődötten nézelődik s valahogy meglátszik rajta, hogy az egyszerű kíváncsiságnál jóval több lehet az, ami jöde vezette. Értelmes arcu földműves, nemcsak hírből, hanem sorából is ismerheti azt, akit innen indított el diadalmas útjára a sors. Amikor belépek a szobába, távoznai akar, de hogy az asszonytól kérdezek egyet-mást, meggondolja a dolgot és az egyik sarokba húzódva figyelni a szót.

Az asszony, özvegy Márk Bertalané, hatvan körül jár, csendes, lassu szavu, szivesen és kirezhető szeretettel és tisztelttel beszélget mindenről, ami a költővel s a házzal valamiféle összefügg. Idevaló származása, tizennyole év óta vigyáz a kiskőrösiek büszkeségére. Ismeretei pontosak s meglepően sok adatot tud a költő életéből, akit szánalommal és különös szeretettel önkéntelenül is sokszor csak „lelkem”-nek nevez. Legelőször azt kérdezem tőle, hogy látogatják-e a házat ebben az

érdeklődésnélkülinek tetsző világban is.

— Hogyne, kérem — válaszolja — nincs olyan nap soha, hogy egy-két érdeklődő be ne koogna, de van ugy is, hogy egész nap szinte egymásnak adják a kilimcsét. Nemcsak magyarok jönnek ám, hanem minden tájáról a világnak el-elvetődik ide egy-egy ember. Németek, angolok is felkeresik ezt a helyet, van olyan, hogy egy szót se tud magyarul, csak a költő nevét sepegi a szája, még ezt is hibásan. Voltak itt már Amerikából, Afrikából, Ázsiából, talán két évnek előtte még a hindu pap is itt volt, be is rajzolta szépen a nevét a könyvbe.

Érezni, hogy erre a hindu papra nagyon büszke, beszéd közben többször említi, hogy milyen áhittattal nézte a kis szobát, meg a költő arcképét. Felsőre később körülbelül tíz nagynevű és magasrangú személyiséget bárót, grótot, főherceget, ezek mind jártak itt, de azért vissza-visszatér a hindu papra, látszik, hogy a nagy költő dicsősége szempontjából helyes érzéssel ezeknél a látogatásoknál sokkal jelentősebbnek tartja azt, hogy szülőházájába a hindu pap is elzarándokolt. Mert ha nehéz is az élet s ha kevesebbet utaznak is az emberek s kevesebbet törődhetnek ilyen dolgokkal is, azért elég nagyszámu látogatója van a Petőfi-háznak s néha furcsa-messziről is ide téved a rajongásnak és kegyeletnek egy-egy igazi zárandoka. Arra a kérdésre, hogy kor és nem szerint körülbelül hogyan oszlik meg a látogatók serege, ezt a választ kapom:

— Bizony ugy hirtelenében nem is igen tudom átgondolni, hogy az idősebbek vagy a fiatalabbak jönnek nagyobb számban. Talán egyformán. De férfi jóval több jön, mint nő. Vannak olyanok is, akik időnként visszatérnek, háromszor-négyszer is látom őket egy évben. Egy-egy fiatal férfi vagy lány arca egész ismerős már.

Átlapozom az 1919 óta használt hatalmas vendégkönyvet. Csak ugy felületes pillantásra is elég sok idegen látogató nevén akad meg a szemem. 1919-ből feltűnően sok a román név, majdnem mind tiszték. Egy helyt talán 30 is következik egymásután, nem ritkán, néhány sor irással is, ami szintén azt bizonyítja, hogy nem csak a kíváncsiság hozta ide a látogatókat. Van aztán német, angol, francia megjegyzés is. Az egyik oldalon a következő sorokat olvasom: 261. Koren Pál becskeréki ev. lelkész, néhai Koren István volt aszodi gimn. tanár, Petőfi Sándor volt tanárának unokája. Majd egy másik lapon ezt a szöveget találom: A Habsburgok miatt estél el s most mégis értük sirnak a gyászmagyarok. De vannak derűsebb-komolyanok szánt, de félresikerült érzelmek ki-törések is. Egy női név fölött például ez olvasható: Amikor szülőházában megjelentem, önkéntelenül eszembe jut az a legszebb versed, hogy: Anyám,

anyám ne sirj! Özvegy Márkné azt mondja, hogy ez talán a 25-ik vendégkönyv, de azt is hozzáteszi, hogy nem mindegyik volt ilyen nagy.

Beszélgetés közben néhány adatot mond el a költő életéből s ennek során Petőfi dajkáját, Kurucz Zsuzsannát is megemlíti. Kiskőrösön van eltemetve, életében sokat beszélt a költőről s jól emlékezett rá. A költő szülőhelyének hiteles megállapítása alkal-mával őt is kihallgatták s ekkor esküvel bizonyította, hogy Petőfi valóban Kiskőrösön s épen ebben a házban született. Sirják kegyeletesen őrzik és gondozzák.

Özvegy Márkné egy percre távozik a szobából. A mögöttem álló kiscgazda erre halkán és szerényen megjegyzi, hogy azért nem egészen így van ám a dolog. Ő szabadszállási, de nem mintha irigyléne Kiskőröstől Petőfit, hanem az igazság kedvéért, ha meg nem haragszom, kénytelen beleszólni, hogy mégis csak azaz igazság, hogy Petőfi ott született. Az öregek még tudják, hol állt az a ház, ahol a költő világra jött. Szabadszálláson azonban nem volt evangélikus lelkész s ezért az ujszülöttet Kiskőrösre hozták megkeresztelni. Sajnos Szabadszállás nem áldozott rá pénzt s nem is nagyon fáradozott azon, hogy a maga igazát akkor, amikor még lehetett volna, bebizonyítsa, így aztán Kiskőrösé maradt a dicsőség. Később a szabadszállásiak is megmozdultak volna, de akkor már elkéstek vele.

Még szerencse, hogy nincs itt egy félegyházi polgár is, mert ott is épen így magyarázzák a kiskőrösi anyakönyvi bejegyzést. Talán egy kis veszekedés is lehetne a dologból, a félegyháziak és a szabadszállásiak még mindig ellenségesen pislognak Kiskőrös felé Petőfi miatt s ha nem is válik tetőlegessé ebből a csendes kulturharcból és féltékenységből, azért gyakran megszokták piszkálni vele a körösieket.

A konyhában egy fekete keretes fakó Petőfi-kép lóg a falon. Az 1846-ban készült Barabás-festmény ismert másolata, hátrattett kézzel, becsavart nyakkal ábrázolja Petőfit, talán az egyetlen képe a költőnek, amelyen nem látható az ismert kihajtott Petőfi-gallér. Erről néhány soros életrajzi adattal s Berangev francia költő Petőfiről szóló soraival néhány évvel később Brüsszelben is készítették reprodukciót. A kis kép tíz évvel ezelőtt még nem volt itt. Az asszony elmondja, hogy a képet Petőfi sajátkezű aláírásával adta egyik jó barátjának Kemény János evangélikus lelkésznek. A képet azután Kemény János menyje a Petőfi háznak aján-dékozta.

Távozáskor az asszony egész a kapuig kísér s közben állandóan beszél a költőről. A főtér felé megyek, a sarkon tul két ügynök-forma embert látok. Egy iskolásleány magyaráz nekik mutogatva:

— Csak erre tessék, ebbe a kis uccába... A harmadik ház, majd meglátják, egy piros tábla van rajta...

S a két ember is megindul a nádfődeles ala-
osony hajlék felé. Berényi János

— 0 —

A szubotícai rendőrség letartóztatott egy betörőbandát, amely az utóbbi időben rendre fosztogatta a város belterületének üzleteit

A banda tagjai valamennyien büntetett előéletű egyének

A szubotícai rendőrségnek tegnap sikerült egy veszedelmes betörőbandát ártalmatlanná tennie, amely az utóbbi időben rendszeresen követte el vakmerő betöréseit a város belterületének üzleteiben. Az utóbbi időben történt vakmerő betörések ügye már régebben foglalkoztatta a rendőrséget, azonban a tettesek nyomára eddig még nem sikerült rákaphatni, míg végre pénteken délelőtt a különös véletlen rendőrkézre juttatta banda egyik tagját, majd sikerült a banda többi tagjait is letartóztatni.

Pénteken délelőtt az egyik közhivatal alkalmazottja nagyobb csomagot vitt a postára. A csomagban levelek voltak.

A postán levő tolokodásban hirtelen egy fiatalember ugrott oda az alkalmazotthoz, kirántotta a csomagot annak hóna alól és futásnak eredt.

A posta előtt szolgálatot teljesítő rendőr észrevette a menekülőt és utána iramodott, majd

izgalmas hajszá után sikerült is elfognia.

Kiderült, hogy az illetőt

Szekeres Józsefnek hívják, aki büntetett előéletű fiatalember, foglalkozására nézve zenész, aki kihallgatása alkalmával

mával beismerte, hogy egy szervezett betörőbanda tagja volt, amelynek tagjai rajta kívül Szántó Zoltán többszörösen büntetett esavargó és Szalai József, mindketten régi ismerősei a rendőrségnek.

Szekeres elmondta, hogy először a Bata féle fegyverkereskedésbe törtek be, ahonnan revolvereket vittek el, majd ezeknek birtokában elhatározták, hogy a belterületi üzleteit fogják kifosztani.

Betörték Weinert szabóhoz, akinek lakásáról egy bőröndöt loptak el.

A bőröndben nagymennyiségű fehérneműt és okmányokat találtak. A fehérneműt magukhoz vették, a bőröndöt az okmányokkal együtt elégették.

Betörést követtek el fényes nappal Molnár Ferenc műköszöriúsnél, Trafikant Gábor nagykereskedőnél és más helyeken.

A letartóztatottak lakásán

a rendőrség házkutatást tartott és ez alkalommal megtalálták a Bata-féle üzletből ellopott fegyvereket.

Az ügyben a rendőrség erélyesen folytatja a nyomozást.

Egy éjjel három betörést is követett el Bácskonovoszelón egy tolvajsözvevény

A tolvajok mindenütt csak pénzt vittek el

Csütörtökön éjjel Bácskonovoszelón eddig ismeretlen tolvajbanda három betörést követett el. Az első betörést Horn Bálint hentesüzletében követették el, ahol az ablakot bezúzták, behatoltak a mézárshéjba itt azonban semmit sem találtak és csalódottan távoztak.

A betörők ezután Szotinac Vinko henteshez mentek, ahol sikerült behatolniuk a hentesüzletbe, de itt is nagyon sovány „bevételek” tettek szert. A pénztárban ugyanis mindössze csak huszonegy dinárt találtak, amit magukhoz is vettek, majd elkövetek.

A harmadik betörést Vörgies Joza kocsmárosnál követtek el, ahol ugyancsak betörték a kocsmá ablakait, azon keresztül behatoltak az üzlet helyiségbe és a pénztárból 130 dinárt vittek el.

Érdekes, hogy a betörők mindenütt kizárólag pénzt kerestek és a betörések helyén levő tárgyakat meg sem érintették.

A betörések ügyében a csendőrség megindította a nyomozást és már sikerült is a tolvajbanda nyomába jutni.

Huszonhárom hónapot kapott egy becskerekai napszámos, mert összeszurkált feleségét

Becskerekről jelentik: A becskerekai törvényszék ötös tanácsa tegnap tárgyalta Halász István becskerekai napszámos bűnügyét. A vádiratban Halászt szándékos emberölés kísérlete és súlyos testi sértéssel vádolja az államügyész. Ugyanis Halász 1923-ban összeveszett feleségével és erős felindulásában földreterpente áldott állapotban levő feleségét, majd összerugdosta, aminek következtében felesége elvetélt. Kórházi felgyógyulása után nem tért vissza

szá férjéhez és mikor férjével találkozott az uccán, az nekítámadt és késével négyszer megszurta feleségét, aki életveszélyes sebekkel összeesett az uccán.

Halász István vallomásaiban elmondja, hogy nem évi magát bűnösnek. Sohasem verte meg feleségét és különösen nem 1928-ban, amikor nem is volt áldott állapotban. Igaz, hogy felesége 1930-ban abortált, de nem azért, mert ő megrugdosta, hanem tiltott műtét következtében. Az uccai szurkálás megfélemlíti a valóságunk, csak hogy elvált felesége támadt rá barátjával és ő csak önvédelemből használta kését.

Ezután a bíróság Halász István feleségét és leányát hallgatta ki tanúként, akik terhelően vallottak Halásznak. A tanúként kihallgatott orvosok azonban Halászt István állítását igazolták.

A bíróság a véd és védbeszéd elhangzása után, Halászt a szándékos emberölés kísérletének vádjától felmentette, míg a szurkálásért egy évi és tizenegy hónapi fogságra ítélte.

Fakereszt az ismeretlen katonák strájkjára

A becskerekai katolikus intézmények emberi mozgalmat indítottak. A becskerekai temetőben kétszáznegyven ismeretlen katona nyugszik megbékélten: szerb, magyar, szlovák, német egymással, jelentősen, magukra hagyottan. Jön a halottak napja, senki sem gondol az elhagyatott földhalmokra, ott porlanak lassan-lassan szét, hogy még a kis domb is eltűnjék, elsimuljon az anyafölddel. Most, igaz emberek mozgalmat indítottak, hogy legalább egyszerű fakereszt intse az arra menőket, értünk halált szenvedett katona nyugszik a keresztek alatt. Csakély áldozat, csak husz dinár egy ilyen kereszti megváltása és hisszük, az a kétszáznegyven ismeretlen katona megkapja azt a szerény fakeresztet, s pár száz virágot halottak napjára. Hiszen valamennyiünknek valahol szintén fekszik egy katona-halottja és milyen jóleső érzés tudni, ő is kap ott az igaz emberektől fakeresztet és néhány száz öszirozását. A Reggeli Újság a maga részéről három fakeresztet váltott meg.

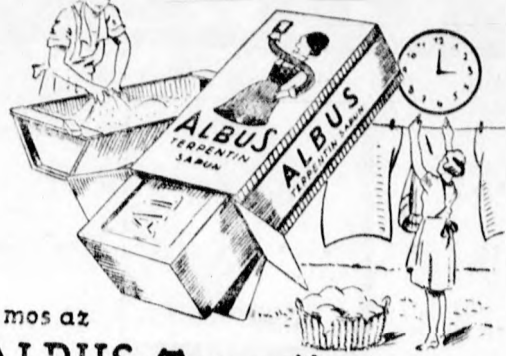
Allami osztálysorsjáték

Huzás november hó 10. és 11-én!

Vegyen vagy rendeljen sorsjegyet a legújabb novisvádi főelárústól nál LUSZTIG LAJOS bank- és váltóüzletben, Novisád, Kr. Aleksandra 13.

Gyorsabban mint a közönséges szappan

...mos az

ALBUS-Terpentinszappan.

A terpentin piszkot oldó ereje biztos és hű segítségül szolgál az erősen habzó ALBUS-szappannak. ALBUS-Terpentinszappan ezért az ideális, megbízható mosószert. ALBUS-Terpentinszappan gyorsabban és fehérebbre mos és mégis kiméli a ruhát.

A novisvádi szén és fakereskedők szekciója rendet teremt tagjai között

A szekció nyilatkozata szerint a belföldi szén és fa árai nem emelkedtek, sőt csökkentek

A novisvádi szén és fakereskedők szekciója egyes kereskedőknek a napilapokban tett nyilatkozataival kapcsolatban a következők közlésére kért fel bennünket:

— Novisvádon 38 szén és fakereskedőt tartanak nyilván és ezek valamennyien a kereskedők kötelező egyesülete szén és fakereskedők szekciójának tagjai. Egyes kereskedők a szén és fát oly módon adták el, hogy az ellenkezett az ipartörvény fennálló előírásaival s ezért a szekció, amely arra hivatott, hogy az eladást ellenőrizze és szabályozza, kényszerítve volt intézkedéseket hozni olyan irányban, hogy az eladás és mérlegelés módja a fogyasztókörözés érdekében valamennyi kereskedőnél egységes legyen. A szekció ezért legutóbbi ülésén határozatot hozott, hogy azok a kereskedők, akik önként árusítják a fát, kötelesek az ölelésre a legnagyobb gondot fordítani s minden egyes ölnök két méter magasnak és két méter szélesnek kell lennie. A vevőnek kiszolgáltatandó legkisebb mennyiség egy nyolcad öl. Súly szerinti eladásnál hitelesített mérlegen pontosan kell mérni. A legkisebb kiszolgáltatandó súly 5 kilogram. Ha zsákokban szállítják a fát, akkor 55 kilogramot kell 50 kilóban adni, ha kosarakban, a kosár súlyát le kell vonni. Ugyanez az eljárás érvényes a szénnél és a koksznál is. A zsák és a kosár súlyát a kereskedő köteles levonásba hozni.

A proviziós ügynökök utján való eladást, valamint a házalást be kell szüntetni, mert az eljárás az ipartörvénybe ütközik. A fa

eladási árai összhangban vannak a mai beszerzési árakkal és ezek az árak ma sokkal olcsóbbak mint az előző évben voltak, amikor a beszerzési lehetőségek sokkal előnyösebbek voltak, mint ebben az évben.

A kokszt, valamint a külföldi szénnek az árai valamivel magasabbak, azért, mert ezt a tüzelőanyagot külföldről kell importálni.

A belföldi szénnek az árai nem emelkedtek, sőt ellenkezőleg sokkal olcsóbbak lettek.

A szekció minden esetben éber figyelemmel fogja kísérni egyes fakereskedők munkáit és azon lesz, hogy a nem szolid versenyt vezetessen. Továbbá oda fog hatni, hogy a fogyasztó körözéséget minden időben pontosan kívánságai szerint kiszolgálják és hogy az eladási árak minden időben a mai gazdasági helyzetnek megfelelőek legyenek.

Végül a szekció abban az irányban hozott döntést, hogy a ma kereskedők ellen, akik nemlétező híreket terjesztenek, valamint azok ellen, akik az ipartörvényben feltüntetett utasításoknak nem tesznek eleget, a jelenlegi törvények értelmében szigorúan fog eljárni.

Hírek

1932

Október

23

Vasárnap

— Eljegyzés. Frank Emmát, Veliki Becskerek, eljegyezte Esztergomi Iván, a sztárkanizsai gyógyfürdő igazgatója.

— Házasság. Kott Vali és Trischler Dezső hirdapíró, Noviszád, hétfő délelőtt 12 órakor tartják esküvőjüket a noviszádi S. t. Rókus templomban. Minden külön értesítés helyett.

— Ezüstlakodalm. Untermayer Alfréd és neje született Horváth Mária ma ünneplik meg 25 éves házassági évfordulójukat a noviszádi rókus templomban.

— A noviszádi meli artókat méret szerint legelőbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

— A noviszádi Nemzeti Színház műsora. Ma, vasárnap délután: „Zlatarevo zlato“ Senoe háromfelvonásos színműve. Este Nedbal nagy operettje, a Lengyelvér. Kedden Bernard Shaw háromfelvonásos színműve, a Háziurak.

— A szombori zsidó nőegylet vasárnap délután 5 órakor a Lloyd cukrászda nagytermében teadélutánt rendez, mely iránt nagy az érdeklődés.

— Hétfőn este tartja meg Doehner né noviszádi bucsuhangversenyét. Noviszád ismert és megbecsült zenetanárnője, Liszt Ferenc egykori tanítványa, Doehner né nyugalmabonulása előtt hangverseny keretében bucsuzik a noviszádi közönségtől. A hangversenyt huszonegyedikén, hétfőn este tartják meg a zsidó hitközség nagytermében. A bucsuhangversenyen a művész személyesen is bemutat néhány kompozíciót, azonkívül a noviszádi Filharmonia, zenebarátok egyesülete lép fel. Belépti díj nincs, jótékony célu adományokat szívesen elfogadnak. A művész ez uton is felkéri egykori tanítványait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a bucsuhangversenyen.

Központi fűtését.

fűdészszoba berendezését stb. csak a
„HYDROTHERMA“
céggel, JAHN PÉTER műszaki vállalat, Noviszád, Kr. Aleksandra
utca 3. készítesse, mert csak úgy jut elsőrendű, szolid és olcsó
berendezéshez. — Telefon 31-08.

— Látta már rádliomat? Nézzé meg biztosan vesz. Csupa különlegesség. OELB, Novlsad, Futoski put 9 Tel 26 45

— Dentist Horváth János fogászati rendelője Beográj, Balkanska ulica 16. II. Porcellán, arany, platina és wimplamunkák a legmodernébb kivitelben. Foghuzás teljesen fájdalom nélkül. Rendel egész napon át.

— Leestett a tetőről és halálrauzta magát egy szombori cserepező. Szomborból jelentik: Tegnap reggel a szombori pénzügyigazgatóság palotájának tetőzetéről munka közben lezuhant Vukovics Grga 39 éves cserepező. A szerencsétlen ember egy emelet magasságról zuhant a földre, ahol nyakcsigolyatörést szenvedett és szörnyethalt. Vukovicsot felesége és gyermeke gyászolja.

— Megkíméli magát későbbi szemrehányásoktól, ha gyermekeit idejében szoktatja rá az Odol-lal való rendszeres fog- és szájalapóshoz, ami megakadályozza a fogak elromlását és tiszta lehetet kölcsönöz. Odol minden cseppjében erő van, Odol az egészség és öröm forrása a gyermek életében.

— Ujdonság a noviszádi Jódos Gyógyfürdőben: speciális gyógykezelés rádiummal, u. m. ivás, fürdés és inhaláció.

— „Ferenc József“ keserűvíz biztos és kelle hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

DESZANKA KRÉM

30 éves tapasztalat csodás eredménye! Bőrt bársonyossá, hamvas és üdév teszi. Egyszerűen felülmulthatatlan!
HELLER és VAZSONYI, VEL. KIKINDA 1975

SZENTAI HIREK:

Október 18-án adták ki a szentai városházán a Tisza halászati bérletét hat évre és pedig a szentai szakaszt 24.000, a moli szakaszt 9090 és a martonosi szakaszt 14.720 dinárért.

Dr. Lázis Radivoj szentai járási felügyelő a napokban ellenőrizte a horgosi és kraljevregi szüretelést. Megállapította, hogy az idei termés igen jó: a korábbi szüretelések cukortartalma 29, az utóbbiaké 18—25 fok között váltakozik. Örvedetes jelenség, hogy most a szüret alkalmával már igen sok borkereskedő járt Horgoson és igen nagy mennyiségű bort vásárolt meg.

Kahn József szentai tollkereskedőt, aki a baromfiipiacon 8 óra előtt akart baromfit és tollat vásárolni, az őt igazoltató rendőrt megsértette és azzal szembeszállt. Bekisérték és 500 dináros pénzbírsággal sújtotta a rendőrkapitányság, egyúttal büntető feljelentést tett ellene a bíróságnál.

Pénteken tárgyalta a jogügyi és építészeti bizottság a szentai belsővárosi római katolikus hitközség azon kérelmét, hogy a félben maradt templom köfállal való bekerítésére adja meg az építési engedélyt. Igen hosszú és élénk vita fejlődött ki Nikolics mérnök arra a javaslatára, hogy a telekkönyvi tulajdonjog vitathatósága, valamint a kerítés esztétikai szempontból való helytelensége miatt a tanács ne adjon engedélyt a köfál építésére. Vujics Jócó szintén ellene szolt az építés megadásának, azt javasolta, hogy a katolikusok inkább építsék fel a templomot. Vámos János belsővárosi hitközségi elnök lezártak jelentette ki a katolikusok részéről a telekkönyvi tulajdonjogra való vitát, a templom-építésre pedig azt mondta, hogy a katolikusok bármely pillanatban megkezdik az építést, ha azt a hatóságok megengedik.

A bizottságok Vujics Száva, dr. Ludajics Milos, dr. Zagorica Ivan és Gráf Ármint küldték ki, hogy a hitközséggel egyezzen meg ebben a kérdésben és a helyszínen állapodjanak meg, miként lehetne ezt a kényes kérdést megoldani.

NE VEGYEN csillár! vagy állólampát
mielőtt meg nem nézte dús raktáramat, versenyen kívüli árakkal.

Ing. Burghardt

Noviszád, Kralia Aleksandra 7, az udvarban. 4187

— Munkát ezekben a nehéz időkben legkönnyebben úgy szerez magának, ha otthonában házi szövődét rendez be. Mindenkinek adunk munkát azzal, hogy a kész árut átvesszük, fonalat szállítunk és szövődéért fizetünk, amit sok elismerő levéllel igazolunk. Ha dolgozni és keresni akar, kérjen bizalommal díjtalan prospektust cégünkötől. J. Kalis, Maribor, Trubarieva al. 2, 9. osztály.

— „Hunyadi János“ keserűvíz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

— Sikkasztással gyanusitanak egy noviszádi ügynököt. Podvinec Iván noviszádi borkereskedő feljelentést tett a rendőrségen egyik ügynöke ellen, akinek a cég 1000 dinár áru bóranyagot adott át, azonban az ügynök a bört eladta és a pénzt magának tartotta meg. Az ügyben a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Gyorsan, olcsón és precízen dolgozik

„Foto Roža“

Novisad, Futoski put 6. I.

— „Ferenc József“ keserűvíz rendbehozza az emésztést és jó közérzetet teremt.

— Ötmillió előfizetője van az angol rádióknak. Londonból jelentik: Az angol rádió előfizetőinek száma, a rádiótársaság kalkulációja szerint november folyamán eléri az ötmilliót. Érdekes, hogy tíz esztendővel ezelőtt mindössze 1.800 rádióengedélyes volt Angliában.

Isajlovics-trikofage-gyar

Ierakata: Noviszád, Futoski u. 12. — Mindenféle trikóru, csak kifutó minőségben és kivitelben. — Versenyen kívüli árak. — 4077

Szenzációs ajánlat urak részére!

Férfi-ing
dívatos poplin-mellel, 2 gallérral és mansettával Din. 44.—

Férfi-ing
elsőrendű, tartós french-anyagból, szép minták, 2 gallérral és dupla mansettával Din. 54.—

Férfi-ing
finom poplinből, 2 gallérral és dupla mansettával Din. 98.—

Alsónadrág
rövid, tartós sifon Din. 19.50

Pasztell-zokni
st apának Din. 7.—

Cerna-zokni
tartós minőség Din. 9.—

Selyem nyakkendő
gyönyörű új minták, óriási választék Din. 12.00

Nadrágtartó Din. 14.—

Zoknitartó Din. 3.50

Klein Jenő
Novisad, Vel. Becskerek, Senta

TOZSDEZARLATOK:

Szombat, október 22

A dinár árfolyama. Budapest 7.10—7.40, Prága 38.30—38.70, Berlin 5.33—5.36, London 255.

Zürich. Páris 2035.75, London 1754, Newyork 517, Brüsszel 71.975, Milanó 26.47, Madrid 42.45, Amsterdam 208.375, Berlin 123.05, Szófia 3.74, Prága 15.32, Varsó 58, Bukarest 3.07.

Csikágói zárlatok. (Október, december, május). Buza alig tartott 48.25, 53.75, 55. Tengeri tartott 25.375, 30.375, 32. Zab tartott 15.875, 18.375, —. Rozs alig tartott 31.875, 35.50, —.

Winipeg. Irányzat: Tartott. Buza október 49.25, december 50, május 54.50.

Liverpool. Irányzat: Tartott. Buza októberre 5 sh 4.25, decemberre 5 sh 4.25, márciusra 5 sh 3.125.

Noviszádi terménytőzsd. Buza 76 kgos 2 százalék bácskai 149—151, felsőbácskai 151—153, bácskai tiszai 154—156, tiszai uszályrakomány 156—158, bégai uszályrakomány 154—156, felsőbánáti 146—148, delbánáti 144146, szerémi 149—151, középbácskai 78 kgos 2 százalék 150—152, árpa 94—96, zab 98—102, tengeri bácskai új garantált minőség 62—64, december-januárra 65—67.50, március-májusra 82—84, bánáti új garantált minőség 59—61, szerémi új 62—64, szerémi március-májusra 82—84, száritott Sid környéki 74—76, száritott indjijai paritásban 72—75, száritott uszályrakomány 78—80, bánáti száritott 70—72, liszt bácskai, bánáti áll. 0-ás gg és g 250—260, kettes 230—240, ötös 210—220, hatos 165—175, hetes 135—145, nyolcas 85—90, buza-korpa jutásákokban bácskai és szerémi 66—68, bánáti 64—66, uszályrakomány 69—71, fehér bab 115—120.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: 48 vagon.

Szombori terménytőzsd. Buza bácskai Szombor környéki 78—79 kg 147.50—150, felsőbácskai 79—80 kgos 150—152.50, szlavóniai 78 kgos 145—147.50, szerémi 78 kgos 147.50—150, Tisza bácskai 80 kgos 157.50—160, Tisza bánáti 79 kgos 155—157.50, bánáti 79 kgos 147.50—150, tengeri bácskai vasut prompt 92—94, új csöves 40—42.50, bácskai vasut 52—54, bácskai vasut december-januárra 65—67.50, baranyai cinkvantin 120—125, bácskai száritott 73—75, dunai tiszai hajó 75—80, zab bácskai vasut 100—102.50, szerémi és szlavóniai 100—102.50, árpa bácskai 63—64 kgos 95—97.50, bab szokvány 112.50—117.50, burgonya fehér szlavóniai 54—56, rózsa szlavóniai 58—60, fehér szlavóniai 42—44, liszt nullás gg és g 245—260, kettes 225—240, ötös 205—220, hatos 165—175, hetes 135—145, nyolcas 85—90, korpa prompt 66—68.

Asztalosáru, épületta mineenféle építőanyag

tűzifa

kartelenhivő parketa olcsón kapható

SCHWARCZ I DRUGOVI cégnél

(Azelőtt Gradjara Tavčar) NOVISAD, Temerinska ul. 105-107, Tel. 25-57 4219

— Elromlott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájjiz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a sok evés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Szombaton tartják meg Novivrbászon a bucsut, melynek alkalmából a Kaszinó nagy bucsubálát rendez. Ezenkívül az iparrestületekben és sok más vendéglőben rendeznek táncmulatókat. — A novivrbászi rendőrség szerdán a piacon ép abban a pillanatban, mikor egy lopott kerékpáron el akart menekülni, elfogta Nyárad Mihály körözött tolvajt, aki az utóbbi hetekben a Középbácskában sorozatos betöréseket követett el. Nyáradit beszállították a szombori ügyészséghez. — A novivrbászi rendőrség feljelentette Knefely Konrád szódavizgyárost hivatalos közeg elleni erőszak és fenyegetés címén. Knefelyt a kulai járásbírószágon vonják felelősségre. — Protics Milan sztarivrbászi igazgatótanító kedden ünnepelte 25 éves tanítói jubileumát. Proticsot ez alkalommal barátai és tisztelői meleg ünnepségekben részesítették. Este a Rumpf-féle vendéglőben bankett volt a jubiléus tiszteletére. — A napokban tartotta meg Vrbászon Vecics Mara, az ismert beográdi rádióénekesnő hangversenyét. A hangverseny meglehetősen gyenge sikerrel járt, azonban kárpótolta a művésznőt egy ujdonsült völgyény Jovanovic Jovan pribicevicsevői főjegyző személyében, aki néhány nappal a hangverseny után Vecics Marát eljegyezte.

Hárs hasáb 1-a. válogatott **esztorgályosok részére és**
hárs tűzifát 123
Komiós Rudolf vagontételekben szállít
a „Slavonija” erdőtermes vállalat megbízottja Novisad. Tel. 23-07

— Veszedelemes betörőbanda garázdálkodik Vrbászon. Vrbászról jelentik: A községben két hét óta veszedelemes betörőbanda garázdálkodik. A betörések sorozatát két héttel ezelőtt kezdték meg Krautwurst Lajos és Elzász János földműveseknél. Azután pár napig „erőt gyűjtöttek” a betörők és most három nap leforgása alatt öt újabb betörést követtek el. Szerdán éjjel Greiner Henrik kereskedőnél járt a banda, ahol sok élelmiszert és fehérneműt, továbbá lisztet lopott. Rákövetkező éjjel Szallai Károly munkás és Becker Péter nagybirtokos házából vitték el nagyértékű árut a vakmerő banda tagjai, akik ugylátszik pihenőt sem tartottak, mert pénteken éjjel ismét két házba törtek be. Az első jelentést Mornau Jakab nyug. tanártól kapta a rendőrség, akinek házából fehérneműt és baromfit loptak el, később pedig Bayer Károly szőlőbeli lakos jelentette, hogy nála is jártak a betörők. Itt 7 pár baromfit loptak, azonban mikor a házba akartak hatolni észrevették őket a lakók és a betörők elmenekültek. A rendőrségnek eddig nem sikerült a betörőbanda nyomára jutni.

— Legkönnyebben hódíthat magának férjét karcsúságával, ha higiénikus fűzőjét és melltartóját Bart L. fűzőszalonjában (Novisad, Petra Zrinjska 17) vásárolja.

— Életörömöt, munkakedvet csak úgy érezhet, ha belső szervei (gyomor, belek, epe, máj, vese) jól működnek és a vére a káros, idegen anyagoktól mentesítve van. Legalkalmasabb a kifogástalan bélműködés előidézésére naponta fél ivópohár HUNYADI JÁNOS természetes keserűvizet inni, melynek használata biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a vérkeringést, elvonja a test felesleges és káros nedveit, mozgékonyvá és üdévé teszi az embert. Ügyeljünk a vörös középmezeyű címke! Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

TÜZIFÁT
elsőrendű minőségben legolcsóbban beszerezhető ameddig a készlet tart a **starifutaki erdőkiutarmelénél**. Faraktár. Futaki uton városi kapu után
Telefon: 28-72 és 30-33 3132

„Ugyan, erre nincsen az anyukámnak pénze, de anyu, ujjá'mosta.” • Hát ezt hogyan csinálja? • „Anyu mindent Lux — al mos s így a ruhák tovább tartanak, minden mosás után olyanok, mintha ujak lennének, ujjá' lesznek mosva

Padej közelében egymásba futott a szuboticali és kikindai személyvonat

Több halott és sebesült

Mint kikindai tudósítónk lapzártakor jelenti, tegnap este nyolc óra tájban a Szuboticáról Beccerek felé és a Kikindáról Szubotica felé haladó személyvonatok egymásba futottak. A szerencsétlenségnek hír szerint több halottja és súlyos sebesültje

van. Padejről a szerencsétlenség után Kikindára telefonáltak és több orvos kiküldését kérték. Kikindáról nyolc óra után bizottság szállott ki a helyszínre a vizsgálat megejtése végett. Részletek a szerencsétlenségről lapzártakor még hiányoznak.

TOPOLAI HIREK:

Október 20-án érdekes ügyet tárgyalt a topolai büntetőjárásbíró. A bíróság előtt Feketéné Bicskei Ilonka topolai asszony állott könnyű testi sértés sel vádoltnak, mert ez év július 9-én komaasszonyát Edelenyi Etelt korbáccsal féltékenységből elverte és Edelenyi Etel ennek következtében 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A bíróság a harcias asszonyt 20 napi elzárásra és az orvosi költségek megtérítésére ítélte. Feketéné az ítélet ellen felebbezést jelentett be. — Lázics Jovan sziszaki lakost a bíróság 30 napi elzárásra ítélte, mert ez év április 29-én felfeszítette Kiskároly János felsőragaticai tanyáján levő tengerigöréjét és 4 métermázsas csöves tengerit lopott. — Az iparoskör és dalárda közöhangra október 23-án este uíra előadja a régi szereposztásban a Mágnes Miskát. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

— LYSOFORM A LEGIDEÁLISABB FERTŐTLENÍTŐSZER!

Elsőrendű francia szarvasbőr-kesztyű

örösi választékban és olcsón kapható Klein Jerónél

— „Ferenc József” keserűviz a gyomor és béleszéklet tisztulását gyorsan és fájdalom nélkül kiűrti.

A jugoszláv cserkészszövetség

f. évi október 5-én a következőket írja a zágrebi dr. Wander-gyárnak:

„Kellemes kötelességünknek tartjuk, hogy őszinte köszönetünket fejezzük ki kitűnő Ovomaltine-gyártmányukért, amelyet a II. számú tábornak ajándékozni szívesek voltak.

Örömmel állapítjuk meg ezuttal is, hogy az Ovomaltine nemcsak kitűnő táplálék a reggeli és vacsora pótlására, hanem egyuttal fokozza az étvágyat, munkakedvet s a cserkészek aktivitását.

Másrészt megállapítást nyert, hogy az Ovomaltine-t mindenki élvezettel veszi be, még azok is, akik azelőtt nem ismerték s így bátran ajánlható mindenkinek, minden életkorban, mert még azoknak a szervezetek is elbirja, akiknek a szokásos kakaó-reggeli ártalmukra volt.

Ezt a köszönetünket a szávai bántság cserkészeinek legjelesebb megtartandó közgyűlésén határozati javaslatként fogjuk előterjeszteni. Teljes tisztelettel: a Jugoszláv királyság II. cserkész-táborának választmány, Prof. Ing. Stipetics s. k.”

Közgazdaság

A GAZDASÁGI ÉLETTEL FOGLALKOZÓK SZAKKÉPZETTSÉGE*

A Reggeli Újság számára írta
Dr SZTANICS SZLAVKÓ, a noviszádi
kereskedelmi és iparkamara titkára

A gazdasági depressziók periódusai a fennálló gazdasági rendszerben a gazdasági processzus szükséges következményei és azzal az elmaradhatatlansággal és szükségességgel jelentkeznek, mint ahogy a dagály követi az apályt és viszont.

A gazdasági depresszióknak ezek a periódusai a gazdasági egyedek egész sorára bármennyire fájdalmasak és sokszor végzetesek, rendszerint a gazdasági viszonyok egészségtelenségéig vezetnek és a gazdasági fejlődést normálisabb irányba és új lendületbe terelik. Az ilyen periódusok mindegyikénél rendkívül tanulságosak a gazdasági élettel foglalkozók részére, számunkra a tapasztalatok felhalmozódását és elrendezését jelentik, s nélkülük a gazdasággal foglalkozók nem vezethetik üzleteiket tartósabban anélkül, hogy károsodnának. Ilyen időben tanul csak meg a gazdasági élettel foglalkozó ember igazán kalkulálni, összeadni és kivonni nemcsak egész számokban, de tizedesekben is, a rezsiköltségeket részletes analízis alá vetni, egész sor új hitelműveletet áttanulmányozni, az áru beszerzésének legkedvezőbb feltételeit kivizsgálni s általában azt, hogy minden képessége végső megfeszítésével és belehelyezésével a nyugtalan gazdasági tenger hatalmas hullámaiban is megőrizze üzletét.

Ugy látszik azonban, hogy gazdasági életünk emberei még mindig

nem fogják fel ezeket a gazdasági depresszióknak fontos ökonomiai funkcióját.

Nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy a gazdasági egyed nem márhólnapra él, hanem évtizedeken át épül ki és ezen az időn áthullámszerűen a gazdasági dialéktika lendületei és depressziói.

Es épp úgy, mint ahogy a gazdasági fellendülésnek nem lehet a következménye a tulhajtott önbizalom, épp úgy a gazdasági depressziók periódusai sem zargathatják a gazdasági élettel foglalkozókat a kétségbeesésbe és kislelkűségbe.

Nálunk tulságosan fatalista szemmel nézik a gazdasági depresszió fejlődését.

A gazdasági élet és munka sohasem volt a szerencsétlenség és bajok elleni bitosítási és gondoskodási intézmény,

hanem mindenkor az erők összecsapása, harc, egymásközti versengés s minden azért, hogy minél teljesebb mértékben kielégítse azt, akinek az egész gazdasági élet és a vele foglalkozók szolgáltak —

a fogyasztót!

Ebben a harcban azok győznek, akik a vevők érdekeinek kiszolgálására a legképesebbeknek bizonyulnak.

A fogyasztó pedig mindig a legjobb árut a legolcsóbb áron kívánja beszerezni.

A gazdaság emberének minden ügyessége abban merül ki, hogy ebben a tekintetben kielégítse a fogyasztót.

Tökéletesen a fogyasztó szolgálatába állítja magát, legjobban szolgál saját

*Az eredeti szerb szó, a „privrednik“ nem fordítható tökéletesen magyarra, jelent kereskedőt, iparost, gyáriparost és mindazokat, akik a gazdasági élettel aktív foglalkoznak. Ezért a fordítás: gazdasági élettel foglalkozók.

magának és egzisztenciája kiépítésének. Hogy ebben az irányban minél sikeresebben működjenek, ehhez a szolgálathoz minél több szakképzettségre van szükségük.

Kétségtelen, hogy nálunk a gazdasági élettel foglalkozók, elsősorban a kereskedők és iparosok szakképzettségének problémája, egyike a legfőbb osztályproblémáknak. A gazdasági válság következményeinek távolról sem lenne olyan romboló hatásuk, ha ezeket az osztályokat a válság felkészülten, vagyis a szükséges szakképzettséggel és a szükséges hidegvérrel találta volna. Így a gazdasági élettel foglalkozók legnagyobb részét a válság védtelenül találta.

Kétség nélkül szakképzett kereskedőink és iparosaink is vannak, azonban azok száma, akik szakképzetlenek, olyan tulnyomó többségű, hogy a szakképzettek egyszerűen elvesznek közöttük.

Ismeretes, hogy milyen katasztrófális következményei voltak a gazdasági élettel foglalkozók között a tisztességtelen versenyek és ha azt vennék vizsgálat alá, hogy a mai súlyos helyzet és számos megingott egzisztencia előidézésében az általános gazdasági válság, vagy a tisztességtelen verseny a vétkes, félek, hogy ez a vizsgálat azt mutatná ki, hogy a tisztességtelen verseny a vétkesebb.

Es ki hozta létre a tisztességtelen versenyt, ha nem éppen azok a nem kvalifikált gazdasági emberek, akik azt hitték, hogy egy gazdasági vállalat alapítására tökéletesen elegendő, ha bizonyos tőkék és hitelük van, hitel, amelyet gyakran mértéktelenül és a szükséges elővigyázatosság nélkül adtak?!

A tőke és a hitel azonban magukban véve még nem áldásos érték, hanem éppen ellenkezőleg, a pusztulásba csábító erő. A tőke saját maga még nem a gazdasági javak alkotója. A tőkének mindig a munkával és pedig az elméleti, átgondolt munkával épp úgy párhuzamosan kell haladnia, mint a testi munkával.

Ezen a helyen újjal akarunk rámutatni elsősorban a gazdasági élettel foglalkozóknak arra a nagy számára, akik gazdasági egzisztenciájukat a faluban kezdték, hogy később bizonyos tőkéhez jutva a város utáni vágyból elhagyják a falut és a nagyobb városokba menjenek, ahol nem ismerve a városi élet modern gazdasági technikáját

nemcsak a saját pusztulásukat, hanem más városi, fejlettebb gazdasági elemek pusztulását is előkészítették.

Ugyanígy manapság a városra vagy falura való tekintet nélkül a kézművesosztályt a szakképzetlen áliparosok assák alá, akiknek száma a törvényes intézkedések ellenére is borzalmas méreteket ölt. A törvény a hatóságok minden jóakarata mellett is tehetetlenné válik ez előtt az élő gazdasági valóság előtt, amely az embereket a pusztta élet fenntartásának szükségességéből arra a munkára hajtja, amelynek üzése feltétlen szakképzettséget követelne. Ilyen tényleges helyzet mellett gazdasági élettel foglalkozóink nagy része helyzetének a törvény igénybevételével keres méntseget és kiutat. Ezzel ellentétben hangsúlyozni kívánjuk azt, hogy a gazdaság történetében sohasem volt lehetséges, hogy kizárólag valamely új törvényes előírásokkal létesítse-

ROYAL

NAGY
SZÁL-
LODA

BUDAPEST VII. Erzsébetkörút 4
Sürgőnycim: Royalotel

Olcsó őszi és téli ellátás

Teljes pensió hideg-
meleg
folyó-

vizzel ellátott ujonan renovált szobával
napi 3 étkezéssel
legalább 3 napi
igénybevétel esetén **napi P 10**-től

Egyheti
igénybevétel esetén **7 napra P 65**-től

Borralaló 10 százalékkal megváltható!
Rövidebb tartózkodásra a legnagyobb
készséggel szolgálunk igen olcsó szoba-
árral, vagy teljes pensióra vonatkozó
árajánlattal

nek jobb időket és teremtsenek új gazdasági lendületet.

A segítség mindig belülről jött! Maguknak a gazdasági élettel foglalkozóknak a soraiból: a gazdasági élet szivéből és agyából. A közgazdaság és sikere

még mindig az egyéni kezdeményezésben, a felkészült, szakképzett személyekben van, abban az emberben, aki a gazdasági munkának új utakat tud találni, az ésszerűleg elrendezett tapasztalatban, az előrelátásban és a magabizásban.

Nincs az a hatalom, nincs az a törvény, amely a felkészült gazdasági embert helyettesíteni tudná és a gazdasági életet csupán a törvény halott szavával elindíthatná. A gazdasági élet nem türi és nem viseli el a képzetlenséget. Az első összeütközésnél követi őket magából, mint ahogy a felkavart tenger a felszínre veti a holttesteket.

Magától értetődik, hogy mi nem kívánjuk itt a jó gazdasági törvényhozásnak a gazdasági élet fejlődésére való fontosságát lebecsülni. Azonban egyszerűen már abba kell hagyni a túlzott reményeket, amelyeket az ilyenfajta intézkedésekbe vetnek és szembe kell nézni a meztelen valósággal.

Nekünk a szakmailag képzett gazdasági emberek minél nagyobb káderjére van szükségünk. Azokat pedig csak megértő szakiskolai politika útján kaphatunk, amelyet a gazdasággal foglalkozóknak maguknak kell kivívni.

Sürgősen szükségünk van az ugynevezett általános ipari-kereskedelmi szakiskolák reformjaira. Ezeknek az iskoláknak gazdasági ifjúságunk részére az általános és szakmai képzettség egészséges és erős alapjait kell megadniok.

A kereskedelmi és ipari segédek egészen magukra vannak hagyva és így az ő részükre is permanens esti tanfolyamok útján biztosítani kell a nagyobb, főleg komercionális és elméleti kiképzést.

Az iparosmestereknek és kereskedőknek megszerzett önállóságuk után nem szabadna az önképzést teljesen beszüntetniök. Eppen nekik, akik önálló munkájuk folytán naponta kerülnek érintkezésbe a gazdasági problémák és kérdések százaival, lenne nagy szükségük a tanfolyamokra és segíthetnének azok rajtuk mindennapi munkájukban.

Míg az iparosoknál az iptörtvényben megszabott segédi és mestervizsgák kötelező letétele minden bizonnyal életesebb akciót indít az ilyen tanfolyamok megindítására, addig ez a buzdító erő hiányzik a kereskedőknél, akiknek viszont saját kezdeményezésükből kellene tanfolyamokat létesíteniök, amelyek tökéletesíteniük tudásukat és amelyeken általános és kereskedelmi tudásukat bővítenék.

Ezért kell a mostani gazdasági depressziót kihasználni és a gazdasági élettel foglalkozók között az önszegélyezés eszméjét terjeszteni, az eszmét, hogy a gazdasági élet csak akkor újul meg, ha elsősorban saját maga saját erejéből kiharcolja létét, hogy így a jobb napok bekövetkezését is könnyebben bevárhassa.

(ford. es. z.)

A nemzetközi vajpiac helyzete

(MAK) Londonból jelentik: Angliában a rendkívül nagy újzealandi és ausztráliai vajérkezések következtében a piac nyomott és a tengerentúli vajak ára öt ponttal esett. Ennek ellenében az európai vajak megtartották árnívójukat. Az Ia. minőségű újzealandi vaj ára 100—110 Sh, az ausztráliaié 97—100 Sh, az argentin vajé 88—92 Sh, a dán vajé 118, a hollandé 120—122, a balti államoké 94—96, a szibériai vajé pedig 88—90 Sh 50.9 kg-ként.

Dániában is lanyhult a vajpiac irányzata és ennek következtében a jegyzés árát nyolc koronával lejjebb vitték 180 dán koronára. A német vásárlások nagyon szűk keretek között mozognak, a francia beviteli korlátozások felfüggesztése azonban újabb elhelyezési lehetőséget nyit meg a dán vaj számára. Általában a dán piac a németekkel való tárgyalások befejezéséig várakozó álláspontot foglal el.

Hollandiában nyugodt a vajpiac, az exportület vontatott és a belföldön sincsen semmi különösebb változás. A leuwardeni jegyzés 82 hollandi cent. A belföldi piac részére a fogyasztási adót tíz centtel fel emelték 75 centre vajkg-ként. Ennek megfelelően a belföldi vajár 1.57 hfl. kg-ként.

A berlini vajpiac nyugodt és az Ia. minőségű vaj ára 111márka változatlanul mászánként. A felhozatalok gyengék úgy, hogy eladói oldalról a kilátások nem kedvezőtlenek. A piac általában bizonytalan és határozottság csak a vonatkozó vaj-vám és kontingens tárgyalások befejeztével várható.

Franciaországban a vajpiac elég élénk, azonban ennek dacára az árak elgyengültek. Normandiai vajért 16—18 frankot, charentei vajért 16—20 frankot, egyéb belföldi vajért 13—17.50 frankot, litván vajért pedig 17.50 frankot fizetnek kg-ként.

Nemzetközi terméshelyzet

(MAK) Rómából jelentik: A nemzetközi mezőgazdasági intézet az egyes kormányoktól beérkezett távirati jelentések alapján a következő helyzetjelentést közli:

Ausztráliában a buzavetések helyzete általában kielégítő, csupán a középső tartományokban panaszkodnak rozsdakárokról, a nyugati részeken pedig fagykárokról. A buza vetésterülete 6.3 millió hektár, ami 7.5 százalékkal több a múlt évinél és 8.3 százalékkal az elmúlt öt év átlagánál. A várható terméseredmény becslése 54.5 millió mázsa, a múltévi 49 és az ötéves 42.4 millió mázsa átlaggal szemben.

Argentínában a sáskakárok egyre nagyobb méreteket öltenek, különösen az északi tartományokban. Az elpusztított területeket 700 ezer hektárra becslik. A vetések állása általában kielégítő úgy búzában, mint zabban és lenmagban. A múltévi termés buzafeslelege 839 ezer tonna, a multévi 879 ezer tonnával szemben, a tengeri-fesleleg 1.282.000 tonna a multévi 1.355.000 tonnával szemben, végül a lenmagfeszleleg 350 ezer tonna a multévi 361 ezer tonnával szemben.

A legjobb rádiókészülékek

A sokfajta rádiókészülék között, amelyeket ez évben különös gonddal próbáltunk ki, a következő 3 típust ajánljuk leginkább:

1. a háromcsöves ORION készüléket

mint a legkomolyabban tekintetbejövő olcsó, nagy teljesítőképességű készülék, kb. 50 adóállomás tiszta vételére.

2. a HORNYPHON 404-es, négycsöves-super készülék

nagyfokú szelektivitással és csodaszép, tökéletes hangszínezettel, kb. 70 adóállomás kifogástalan vételére.

3. a KOLSTER hatcsöves készülék

beépített villany-gramofonnal, vagy anélkül, mint a bebizonyítottan legnagyobb teljesítőképességű készülék.

Mind a 3 típus egygombos kezelésű, előszelektálással, Bandfilterrel, hangszínezetszabályozóval, árnyékolótrácsu lámpákkal és erőpentodával, valamint beépített elektrodinamikus hangszóróval, röviden minden legmodernebb segítő eszközökkel van felszerelve és áramfogyasztásuk csekély.

KONRATH D. D. SUBOTICA

Kanadában a Norris Grain Co. becslése szerint a buzatermés végleges mennyisége 467 millió bushel, a multévi termésből fennmaradt 133 millió bushel, vagyis rendelkezésre áll 600 millió bushel. Ebből a belföldi szűkséglet 125 millió bushel, vagyis az idei kiviteli felesleg 475 millió bushel. Április és szeptember között kivittek 103.7 millió bushelt a multévi 93.2 millióval szemben.

Az Egyesült államokban ugyanez a társaság a buzatermés végleges mennyiségét 715 millió bushelre becsli. A mult évről vizsamaradt készlet 378 millió bushel, vagyis a rendelkezésre álló készlet 1093 millió bushel, melyből a belföldi szűkséglet 670 millió bushelre tehető úgy, hogy az exportfelesleg 418 millió bushel.

Csehszlovákiában a statisztikai hivatal most tette közzé a végleges termésbecslést, mely az előző évvel összehasonlítva a következőképpen alakul:

Ezer métermázsában:	
	1932
őszi buza	13.930
tavaszi buza	694
összes buza	14.624
rozs	21.758
árpa	15.048
zab	16.638
tengeri	3.092
bab	92
borsó	232
lencse	66
Ezer métermázsában:	
	1931
őszi buza	10.657
tavaszi buza	564
összes buza	11.221

rozs	13.876
árpa	10.740
zab	12.246
tengeri	2.277
bab	89
borsó	194
lencse	58

Eszerint tehát a rozsfesleleg 40 ezer vagonra tehető, vagyis 10 ezer vagonnal több, mint az eddigi számítások. A buzaszűkséglet viszont legalább 50 ezer vagonra tehető az eddig kalkulált 34 ezer vagonnal szemben. Igaz, hogy ebből jelentékeny részt pótolni fog a rozs kötelező keverése.

Ausztriában az októberi termésbecslés adatai meghaladják az előző havit és a mult évvel összehasonlítva a következőképpen alakulnak:

Ezer métermázsában:	
	1932 október
buza	3.540
rozs	6.059
árpa	3.018
zab	4.545
tengeri	1.178
bab	119
borsó	62
burgonya	23.490
Ezer métermázsában:	
	1931 végleges
buza	2.997
rozs	4.809
árpa	2.166
tengeri	1.267
zab	3.321
bab	112
borsó	46
burgonya	26.168

—o—

Tekintse meg

új helyiségemben óriási csillárraktáramat

Uj árú

Krausz Nikola, Novisad, Jevrejska ul. 14. Tel.: 23-25

Olcsó árak

Sport

Ma délután 3 órakor Noviszádon:

Rádnicski-NAK első osztályu bajnoki mérkőzés

NAK-pálya, bíró: Schneff.

A futballnak kedvező, kellemes őszi időjárásban, a bajnoki szezon derekán nívós és érdekes küzdelmet ígér a két csapat mai találkozója. A NAK igen jó formában kezdte a bajnoki szezont, sőt megállapíthatjuk, hogy az első osztályban a noviszádi kékfehérek játszották a legállandóbb formát az eddigi bajnoki mérközéseken.

A papírforma szerint ma a NAK győz 2-3 góllal. Amde régi igazság, hogy helybeli riválisok egymáselleni küzdelmeinél a papírforma, a papirkosárba való. Mégsem hisszük, hogy a Rádnicski jelenlegi formájában legyőzhetné a NAK-ot, de a kékfehérek győzelme nagyon jó játékok esetén is csak minimális lesz.

Reggel 8 óra 15 perckor a

Graficsár-Trgovacski

másodosztályu bajnoki mérkőzést rendezik a NAK pályán. Két hónappal ezelőtt a Graficsár biztos győzelmét tippeltük volna, ma azonban teljesen bizonytalan a mérkőzés kimenetele. Nem annyira a Trgovacski javult, mint inkább a Graficsár esett vissza formájában. Bíró: Milnovics.

A mérkőzést követő

Petrováci Szlovacski-Rapid

másodosztályu bajnoki találkozó eredményét már könnyebb megjósolni. A Szlovacski igen jó formában van, erőteljes, hasznos futballt játszik, 2-3 gólos győzelme valószínű. Bíró: Perakovic.

Délután 1 órakor a Rádnicski-NAK ifjúsági csapatai mérkőznek, utána pedig

Burátovics és Mikics

a két kiváló jugoszláv válogatott atléta és re-

korder mutatja be a noviszádi közönségnek az indokolatlanul mellőzött és elhanyagolt atlétika szépségeit. Burátovics 183 centiméteres magasugró, 682-ös távugró és 350-es rudugró eredménye nemzetközi viszonylatban is kiváló, a 110 méteres gáton elért 15.2 másodperces rekordja pedig Európában a harmadik legjobb eredmény. Burátovics tartja a kétkezes gerelyvetés jugoszláv rekordját is 82 m 63 centiméterrel.

Mikics 177 centis magasugró, 662 távugró, 15 m 65 centis hármassugró és 28 m 45 centis gerelyvető eredménye is elsőrangú. A kiváló válogatott atlétákkal szemben a NAK atlétái győzelemre természetesen nem számíthatnak, de kétségtelen, hogy a két válogatott atléta noviszádi szereplése növeli az itteni atléták tudását és remélhetőleg a közönség szeretetét is a legnemesebb sportágak egyike iránt.

Az atlétikai bemutató után kerül sor a Rádnicski-NAK mérkőzésre.

Sabácon a Mácsva 2-3 góllal biztosan győz a mitrovicai Gradjanszki ellen. Palánkán kemény küzdelem lesz a PSK és a Makkabi között. A most alakult PSK rendkívül lelkes, tempóbíró együttes, könnyen megzavarhatja a Makkabi tehnikán alapuló játékát. Mégis a noviszádiak egy-két gólos győzelmét várjuk. Koviljon a Sajkás a TTC-vel szemben igyekszik beigazolni eddigi kiváló eredményeinek jogosságát. A T T C csak nagyon jó játékkal győzhet, akkor is minimális gólaránnyal. Temerinben a noviszádi Szlávia fölényesen fog győzni az egyelőre mérsékelt játékerőt képviselő Rádnicski ellen.

Petrovaradinban a Gradjanszkinak nehéz küzdelme lesz a Rádnicskival. A Gradjanszi 1-2 gólos győzelme valószínű. Pazován a Szlávia biztos favoritja az Indiai S. K. elleni mérkőzésnek.

—o—

A múlt héten egyetlen tippelő sem érte el a maximális 8 pontot

A vidéki tippelők ezentúl közvetlen a noviszádi szerkesztőségbe küldjék el postán szelvényeiket

A múlt heti tipp pályázat eredménye nem a legkiválóbb, mert a maximális 8 pontot egy tippelő sem érte el. Pedig ezuttal olyan hatalmas számban érkeztek be szelvények, amire eddig példa nem volt.

Több beérkezett levélre és szóbeli érdeklődésre közöljük, hogy az egy-egy heti eredmények közlésénél, az időközben esedékesse vált javításokat és kiigazításokat már beírjuk, ezért van az, hogy néhány pályázó az egyik hétről a másikra több pontot kap, mint amennyi mérkőzés a tippszelvényen szerepel. Nem várhatják tőlünk a pályázók, hogy a pontszámaik helyesbítéséről külön levélben értesítsük őket, hiszen a javítást az újságban olvashatják.

Mínt hogy a legtöbb nézeteltérés a vi-

déki szerkesztőségek és megbízottak útján beküldött tippszelvények körül támadt, az egyöntetűség kedvéért kérjük a tippelőket, hogy az eddigi gyakorlattól eltérően, közvetlen a noviszádi szerkesztőségbe küldjék be a szelvényeket postán. Mínt hogy a szelvényekre bélyegyet már nem kell ragasztani, a másfél dinárt kitevő postaköltséget ne sajnálják, mert ezzel sok tévedéstől és nézeteltéréstől kíméljük meg egymást.

Néhány gyakorlati tanáccsal is szolgálunk: Aki több szelvényrel pályázik, ne írja ugyanazt az eredményt több szelvényre, mert hiszen ugyanis csak az egyikre kap pontot. Ezzel sokan tévesen kéri pontjaik számának növelését. Sokan úgy tippelnek, hogy egy-egy szelvényen minden mérkőzésnek

ugyan azt az eredményt jósolják. Ebben az esetben elég, ha a szelvény közepére nagyobb számokkal ráírják a tippet egyszer, mert ezzel munkát takarítanak meg.

Sokan aláhúzzák a győztes nevét. Ez szükségtelen, mert ha például azt a csapatot tippeltem győztesnek, melynek neve a második helyen áll, úgy a második helyre írom a nagyobb gólok számát, például így: Gradjanszki-NAK 4:6. Nagy könnyebbéget jelentene számunkra, ha mindenki tippjával írná be a tippet és lehetőleg minél kevesebbet javítana a számokon, mert néha bizony népszavazást kell rendezni, egy-egy szám helyes jelentésének megállapítására.

Most pedig közöljük a tippbajnokság október 22-i állását, valamennyi helyesbítéssel és javítással együtt:

- 44 pont: Babin Szvetozár.
- 41 pont: Erdélyi István.
- 40 pont: Koncz K. László (Szubotica).
- 37 pont: Balla Zoltán.
- 36 pont: Bleszics József (Szubotica).
- 35 pont: Kovács Mihály.
- 34 pont: Kiskároly János (Topola).
- 30 pont: Frank István (Beckerek).
- 25 pont: Juhász János (Szubotica).
- 22. Pont: Fodor Ferenc, Péter János.
- 21 pont: Győri Béla.
- 20 pont: Fábrián József, Dobos L. (Kanizsa).
- 19 pont: Klacsek Nándor, Papp István.
- 18 pont: Bódy Mancsi, Kohancz Ferenc.
- 17 pont: Ács Sántha Antal.
- 16 pont: Kmetz Endre (Palics).
- 15 pont: Csáky Mihály (Szenta).
- 14 pont: Trombitás Pál.
- 12 pont: Kovács Sándor (Kula), Schelb Tibor.
- 11 pont: Jancuskó Gábor, Horváth Károly, Kocsmár József (Szubotica).
- 10 pont: Kaszás Lajos, Bódy Bálint.
- 9 pont: Griesser Péter, Tóth János.
- 8 pont: Spiller Károly, Griesser Ferenc.
- 7 pont: Bácskai Aladár, Vargha László (Szubotica).
- 6 pont: Jovetics Milos (Szamos), Traiber Mancsi, Nagy Mihály, Simon Hugó, Akkermann Aladár (Beckerek).
- 5 pont: Holler Mátyás, Sebők József, Balázs György.
- 4 pont: Bottka József (Gradiste).
- 3 pont: Mussin Lajos, Vojnics Sándor (Szubotica), Roth Róbert, Klimm János (Beckerek).
- 2 pont: Demmer József, Dalinisz Bruno, Willner M., Siposs Lajos, Weiss Rózsa (Pancevó), Redencz Anton (Odzaci).

Balázs Lajos, Horák Károly, Gyetvay Károly (Topola), Gerbovácz István.

1 pont: Reichenberg Gáspár, Novakovich Szevén, Balázs Géza, Dudás Sándor (Topola), Pajzer János (Topola), Remes Sztipan (Szubotica), Alexi János, Balázs Mihály, Csabrajecz László, Kazinczy Mihály, Kovács József, Filipetz Zita, Illés Sándor (Temerin), Waiss Rózsika (Pancsevó), Renisor József (Odzsaci), Stein Laci.

Jutalmat nyertek: Horváth Károly (Noviszád, Deakova 21), az 50 dinárt a szerkesztőségben vegye át. Klimm János (Beckerek) 2 hónapig ingyen kapja a Reggeli Újságot ottani kiadónktól, Péter János (Noviszád, Magyar u. 49) pedig 1 hónapig.

A Rádnicski a NAK ellen az alábbi összetételben áll ki: Milutinovic, Hacker, Hoffmann, Popovic, Burai, Valent, Grgarov, Burai II, Hoffmann II, Jurik, Avramovic, vezető: Frietzmann. Az ifjúsági csapat: Laszák, Popoviczki, Fogarassy, Trikics, Pavlovics, Huszka, Publ, Kiss, Angyelkovic, Fogarassy II, Sztrajnic. Vezető: Bucheimer. A mérkőzés délután 1 órakor kezdődik.

A sofőrök barátságos mérkőzést játszanak a cipészekkel. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy vasárnap reggel pontosan fél 8 órakor a Rádnicski pályán jelenjenek meg: Déri, Kálóczy, Kike, Szvinyarev, Ferenczy, Jovanovic, Möriz, Petrovics, Szpaics, Kiss, Herzl, tartalék: Nagy, Misó, Szalonszki II, Möriz. — Intéző.

A Borbély SK alább felsorolt játékosait kérem, hogy hétfő délután 2 órakor pontosan szíveskedjenek megjelenni: Hubert, Ipacs, Mágory II, Weber, Mihnyák, Martinovic, Szurkovszki, Popovic, Dudás, Buhori, Mondovic III, Müller, Eczet. — Intéző.

A Napred SC ma, vasárnap a Zsak ellen a következő összeállításban szerepel: Horváth, Kecskés, Sebők, Würter, Gertner, Kalmár, Papp, Fábán, Palicsko, Dudás II, Téglás, tartalék: Fülöp, Dudás III. Kérem a játékosokat, hogy 1 órakor a Karagyorge pályán jelenjenek meg. — Intéző.

Szombor vasárnapi sportja. Vasárnap délután 3 órakor a Szombori Torna Kör a Crvenkai Sport Club csapattal játszik bajnoki mérkőzést a Szlávia pályáján. A Sport és Szlávia vidéken mérkőzöm. A Sport pályáján délután 2 órakor az egyesület uszói játszanak a tenniszeseik ellen. Bíró Szeewald professzor. Belépődíj a plkát szerint: „of potyóresz“.

Szombori festő beográdi kiállítása

Szomborból jelentik: Vasárnap nyitja meg Kasanin beográdi muzeumigazgató az Umetnicski Paviljon-ban Konyovics Milán szombori származású de Párisban élő festőművész képművelését. A fővárosi lapok hírei szerint Beograd műértő közönsége nagy érdeklődéssel várja a fiatal művész kiállítását, mely különben első beográdi bemutatkozása Konyovicsnak. Természetesen szűkebb pátriájában is érdeklődéssel várják, hogyan fogadja a főváros közönsége nagy külföldi sikerei után munkáit. Mert Konyovics Milan mögött, noha Beogradban csak most mutatkozik be, nagy kiállítási múlt van, mely sikereiben valóban gazdag. Prága, München, Páris és Amsterdam a főállomása ennek a multnak s minden egyes kiállítás egy-egy fordulópont is művészetének fejlődésében. Mert Konyovics a pepecselő impresszionizmustól kezdve minden utat végig járt Picasso-ig, hogy önmagát megtalálja. Az 1927-es év az, amikor sikerül magáról leráznia minden remnieszenciát, iskolák és mesterek hatását, még a kubista Picassót is, s megindul a maga útján átitatva ugyan a francia festői kultúrától, de csakis és egyedül önmagát adva. Azért kell ezt hangsúlyozni különösen, mert az amszterdami jugoszláv kiállítással kapcsolatban a holland műkritikusok a Párisban élő jugoszláv festők némelyikénél a modern francia piktúra hatását konstatálták. Ez áll

Az ORION rádiókészülékek

a legsikerdusabb világmárka, az 1933-as év győztese.

Az ORION készülékeket

a legtökéletesebb szerkezet jellemzi és a mi vételkörülményeink számára készültek. Csak megbízható rádiókereskedőnél kaphatók.

A jugoszláviai magyar színház

Tizennégy éve nélkülözi a jugoszláviai magyarság a magyar színházat. Az elmúlt idő alatt többen próbálkoztak koncesszió szerzéssel és ezen próbálkozások majdnem minden esetben kudarcra végződtek. Hogy miért? Az engedély kérvények elutasításának oka leginkább abban rejlik, hogy az aspiránsok minden esetben külföldi állampolgárok voltak, akik társulataikat is külföldi állampolgárokból akarták összeállítani. Végre néhány évvel ezelőtt Földessy Sándornak sikerült engedélyt kapnia és jól összeállított próza és operett együttesével meg is kezdte működését Szomborban. A színházi évad sajnos nagyon rövid ideig tartott és a társulat tagjai eltávoztak az országból. Azóta sok víz folyt le a Dunán és a magyar színház kérdése még mindig nincs megoldva.

Ha egyesek, akiknek még szívében fekszik a színházkérdés, felvetették az eszmét egyes illetékes magyar urak előtt, mindig olyan választ kaptak, hogy kár ezzel a kérdéssel foglalkozni,

ugy sem engedélyeznék.

Ezt ugyan nem lett volna szabad olyan biztosan állítani, mert hiszen az oly rövid életet élt szombori színház óta még senki sem próbálta meg, hogy engedélyhez jusson. Ha igen, akkor nem járt helyes uton. Tudniillik szerencsétlen gondolat az, hogy olyan fontos kulturintézmény vezetésére, mint a magyar színház, a miniszterium idegen honos egyénnek adjon koncessziót. Más uton kell a kezdő lépéseket megtenni. Semmiestre sem szabad arra gondolni, hogy a magyar színház, mint magánvállalkozás induljon meg. A jugoszláviai magyar kulturális egyesületek feladata a magyar színészet megalapítása. Ennek pedig csak egy módja van. A magyar kultúregyesületek — itt elsősorban a szubotica Népkörre és a becskeréki Magyar Közművelődési Egyesületre hárul a feladat — indítsanak akciót a jugoszláviai magyar színpártoló egyesület megalakítására. Statisztikai adatok szerint félmillió magyar él Jugoszláviában. Ennek egy százalékát, azaz ötezer embert kell kellő szer-

vezéssel tagul megszerezni. Ha minden színpártoló tag csak évi harminc dinár tagdíj fizetésére kötelezné magát, akkor a színpártoló egyesület évi 150 ezer dinárhoz jutna, amely összegből szubvencionálhatná a színházat. A színpártoló egyesület helyi szervezetei pedig, akkor, amikor a társulat városukban működnek, erkölcsi felügyeletet gyakorolnának a színtársulat működése felett.

Az országos színpártoló egyesület saját nevére kérné meg a színjátszáshoz szükséges miniszteri engedélyt és a színtársulat vezetésével évről-évre megbizna egy arra alkalmas egyént, aki mint művezető igazgató intézné a társulat művészeti és gazdasági ügyeit.

Ez a rendszer nem ismeretlen előttünk, hiszen ilyen alapon működött a háboru előtti Magyarországon a Szerb színtársulat. A Szerb Színházegyesület mindenkor garancia volt úgy a hatóságok, mint a színházi közönség előtt, hogy társulata erkölcsi, illetőleg művészi szempontból megfelelő.

Ami pedig a színtársulat megszervezését illeti, azok előtt, akik figyelemmel kísérték a működvelő együttesek munkáját az elmúlt tíz évben, nem kétséges, hogy igenis a működvelő színpadokon működő volt színészek olyan tehetséges és ügyes működvelő kollégákkal vannak körülvéve, akiknek munkája felér egy 4-5 éve működő fiatalabb színész munkájával és akik a mindennapi foglalkoztatás mellett elsőrangú erőkké fejlődhetnek. Itt nemcsak a szubotica működvelőkről lenne szó, de ha a terv valóra válhat, úgy a jövőben magyar színtársulat tagjai Becskerek, Szombor, Szentá, Topola stb. városok tehetséges és színpadra alkalmas előadói kellene egybegyűjteni.

Ez volna dőhében a terv, amelynek pontosabb és részletesebb kidolgozása után, végre meg kellene kezdeni az akciót, hogy külföldi vállalkozók, külföldről importált színészek nélkül tisztán a jugoszláviai magyarság fiainak erejére és tehetségére támaszkodva életre keljen a magyar színészet.

Garay Béla

tényleg Uzelacra, Milunovicra és másokra, de nem Konyovicsra, amit különben róla a kritika is elismert. A „Het Folk“ szeptember 26-i számában úgy ír róla, mint aki a kiállításon szereplő sok igen talentumos festő közül különösen kiválik, s mint akinek igen tehetséges s színekben gazdag képei vannak. S tényleg főerőssége a színpompá s az a lendület és nagyvonalúság, mellyel ecsetjét kezeli. Nem szakad el a természettől, de nem is szolgálja másolójának. Rajzban merész, sokszor fittyet hány a konvencionális szabályoknak, de színei gazdagságával feledtetni még a konzervatív hajlamu szemlélővel is, hogy valami szokatlanul áll szemben. — Vagy 60 képet vitt le Konyovics Beogradba és elutazása előtt bemutatta a kiállítás anyagát munkatársunknak. Az anyag a művész fejlődésének egész vonalát mutatja 1927-től, vagyis akkortól, hogy szakított a kubizmussal, a mai napig. Két — még egészen világos színekben pompázó — esendélet mutatja az önmagamegtalálás korának kezdetét. 1928-ból a „Vasárnap délután“ és a „Sárga szoba“

lírásága kap meg legjobban, az 1929 év terméséből a Párisban is nagy sikert aratott „La Bellezza“, melynek kékes tónusa ennek az évrnek minden munkájára oly jellemző. Az 1930. évből K. F. arcképe már a mai Konyovicsot sejteti. Noha az idei évrnek párisi és dubrovnikai termése újabb fejlődést mutat, nekünk mégis 1931-ben itthon festett képei, külvárosi uccarészletek, alföldi tájak tetszetek legjobban. Kár, hogy alig néhány kerül ezek közül Beogradban bemutatásra.

Bizonyosak vagyunk benne, hogy Konyovics kiállításának vasárnapi megnyitása a legnagyobb sikerjegyében fog lefolyni s a hazai műkritika is ép oly elismeréssel fogadja, mint a prágai, párisi s legutóbb az amszterdami is fogadta. (K. B.)

Képeit legolcsóbban LERCH,

Futostki pnt 9 üveges és keretező specialista rámazza. Szentképek állandó nagy választékban a legolcsóbban kaphatók.

3564

FILM

Mi lesz a jövő héten Noviszádon?

Ujabb két sláger! Az egyikben Guszáv Fröhlichet, kedvencét látja viszont a noviszádi közönség, a másikban Anny Ondrát, a bájos "vát" látjuk első idej filmjében.

A hét első felében „A szívem még szabad” címmel egy operettfilm van műsoron és ebben Gusztáv Fröhlich mellett még számos kitűnő név szerepel, többek között Veres Ernő, Anny Ahlers, Lien Deyers is.

Csütörtöktől „Egy éj a paradicsomban” megy Karl Lamaes rendezésében, akinek nevéhez már számos nagy filmsiker emléke fűződik. Ebben a vidám, kedves filmhistoriában a kitűnő Anny Ondra mellett Hermann Thimiget látjuk viszont a vásznon, Ralph A. Robertst, Oscar Szabót és Henry Bendert.

Mindkét film legjobb bizonyítéka annak, hogy benne vagyunk az idényben, amikor már a piac legjobb termékei hozhatók, gyakran közvetlenül a nagyobb városok után, legtöbbször azonban azokat megelőzve is.

— Uj tonapparátussal szerelték fel a noviszádi Odeon hangosmozit. A noviszádi Odeon hangosmozit új tonapparátussal szerelték fel és a mozi igazgatósága tegnap mu taitba az új készüléket és működését a sajtó részére. A bemutató pompásan sikerült és a készülék úgy párbeszédnél, mint az éneknél csengőn és tisztán reprodukálta a hangokat. Az új készülék a Rossa-Ton nevet viseli és Siemens-Halsche gyártmány. Az Odeon az új készülék felszerelése után a jövő hét végén ismét elkezd előadásait.

Sarokház eladó

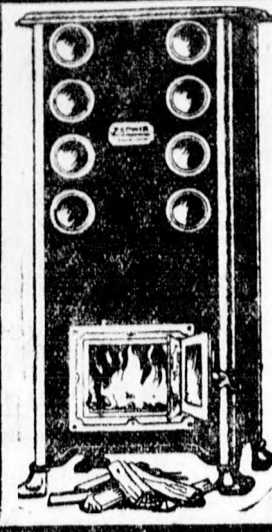
Noviszádon, Kiszacs uca 5 szám, amely három 2 szobás és mellékhelyiségekkel, nagy lakásokból valamint uccára nyíló üzletheiiségből áll. Bővebbet Pašičeva uca 4. konlektios üzletheben. 4214

HIRDESSEN a Reggeli Ujságban

Elsőrendű Stayer-alma és nemesgesztenye

kapható nagyban

JULIO BALINT cégnél
Noviszád, Jovana Subotića ul. 9
Telefon 25-28

Rossz helyen takarékoskodik,

ha a kályhavetelénél akar pénzt megtakarítani, mert éppen az 'olcsó' kályha használatban a legdrágább

A ZEPHIR-kályha

1-2 szezon leforgása alatt saját magát fizeti ki

10 fűt **24**
kg fával egy szobát órán át

Gyártja: „Zephir” r. t., Subotica
Gyári lerakatok:

NOVISAD: Sava Nišević
SUBOTICA: Barzel vaskereskedés
SOMBOR: S. Vukičević i drug
V. BEČKEREK: Anton Bolesznyi
PANČEVO: Braća Stefanović

SZÉPSÉG — KOZMETIKA

Kellemesen meg lesz lepve az eredménytől, ha a

»RÓZA«

KOZMETIKAI INTÉZETBEN

ápolatja arcát. Mindennemű szépséghibák rendbehozatala mérsékelt árak mellett. Szeplős, májfoltos, pattanásos, mitesszeres ráncos, szőrös stb. arcok garantált eredményes kezelése. Pakolások. Tegyen próbát! Olcsó bérlet. **Diplomás tanácsadás.** Noviszád, Trg Oslobođenja 3. II. emelet.

Amerre járok, mindenütt

yo-yot

látok. Készíti csakis viszonteladásra

URANIA játékgyár, Subotica. 342

KOCH LAJOS

mechanikus és villanyszerelő
NOVISZÁD, JEVREJSZKA 11
Telefon 30-79

Vállal: villanyvilágítás csengő, telefon és erőátviteli berendezések, motortekercs- és autómotorkészítést, telefonberendezést és minden a szakmába vágó javítást 4108

SULYOK fest, tisztít

Mélyen leszállított árak férfi öltöny tisztítása **40** — din. Noviszád, Futoski put 12.

FARAGOTT CSILLÁROKAT,

fofel álványokat (gobelin kézimunkák után is) szalongarnitúrákat és minden e szakmába vágó diszbutortárgyakat, bármely stílyben, saját vagy adott tervek után olcsón és szakszerűen készít

Szotér János, fa-szobrász

Noviszád, Jevrejszka uca 4. (Műhely az udvarban) 4204

LEHRER VILMOS

ÉPÍTÉSZ

tervező és vállalati irodája
Noviszád, Braće Ribnikare 28.
TELEFON 22-38

csak Standard rejtőt vegyen, hogy állandó crème legyen!

— Keresztrejtvény megfejtés. Október ejtése. Vízszintes: 1. Nézzétek a harmatot, 16-án megjelent keresztrejtvény helyes megmint könyvek ezre egy ragyog. 14. Er. 16. Esemény. 17. Allam. 18. Om. 19. Sam. 20. Akkor. 22. Peipus. 23. Yonne. 26. In. 27. L. K. 28. Életkép. 29. Sajt. 31. Elek. 33. Omló. 34. Rák. 35. Tanit. 36. Per. 38. A. E. 39. Enső. 40. G. N. 41. Elmés. 43. Lazu. 44. Neo. 46. Gnu. 47. Kut. 50. Ird. 51. Lot. 52. Atilla. 55. Kairo. 56. Ok. 58. Ze. 59. Ut. 60. So. 62. Os. 64. Boci. 66. Ök. 67. Astoria. 68. Li. 70. Okirat. 72. Y. M. 73. Ooz. 75. Da. 76. Igl. 79. Ke. 80. Ler. 81. Sellen. Függőleges: 1. Neoplatonikusok. 7. Kényelem. 21. Kepler. 31. Engadin. 53. Ibolyka. 46. Glossa.

E héten a keresztosoros rejtvény megfejtői között az alábbiak részesülnek jutalomban. A szelvények a szerkesztőségben vehetők át.

I kabinet fénykép

Vajda foto

műterméből.

Révész Albert, Noviszád.

Csáky Mihály, Szenta. könyvjutalmat kap.

— Jól sikerült a noviszádi Meinel-cég csokoládékostolója. A Meinel-cég noviszádi fiókja tegnap csokoládéfőzést és kóstolást rendezett, amely minden tekintetben pompásan sikerült. A nagyszerű zamatu csokoládé igen nagy sikert aratott és a háziasszonyok elragadtatással nyilatkoztak annak pompás aromájáról és illatáról.

A szerkesztésért ideiglenesen
ANDRÉE DEZSŐ felel
A kiadásért felel. BLAZSLIK

Mit üzen a szerkesztő?

Régi olvasónak. A kérdésre válaszolva meg kell először is jegyezni, hogy a folyamat a rövidlátóknál, hogy ha elérik azt a kort, amikor a rendes körlencsék között az agkori messzelátás szokott bekövetkezni, nem rejlik abban, hogy normális szemlencse képződik, hanem abban, hogy az akkomodáló képesség, amely a szemlencse nagyobb vagy kisebb kidomborodásából áll, egy bizonyos szemizom segítségével, az öregebb korban tömöttebb volta miatt nem tud kellőképpen kidomborodni, és a közellátást szolgáltatni. A rövidlátó pedig a közelben láthat minden akkomodáció nélkül is és emiatt az öregebb korban kisebb számu minusz üvegeket hord a közellátáshoz, mint a messzelátáshoz; vagy egészen üveg nélkül olvas. Ha pedig egészen kisebb fokú volt a rövidlátása, akkor konvex (plusz) üvegeket kap az akkomodáció folyamata elősegítése céljából. Elvileg igaz, az olyan rövidlátóknál, ahol a rövidlátás a szemlencse erősebb domborodása és nagysága miatt van előidézve, ez pedig nagyon ritka dolog, mert főleg és majdnem mindig a szem nagysága idézi elő a rövidlátást. (A rövidlátó szem nagyobb mint a normális, a messzelátó szem pedig kisebb és pedig olyanformán, hogy 1 mm differencia kb. 3 dioptriát tesz ki). Alban az egyedüli esetben megeshetik az, hogy egy bizonyos korban a rövidlátóknak a lencséje az öregebb korban erősebb és tömöttebb volta miatt normális fénytörésű lesz. Elben az esetben még mindig a közellátáshoz plusz, azaz konvex üvegeket kell hordania.

MOCCA

Október végén nyílik meg

Subotica, Pašičeva uccában

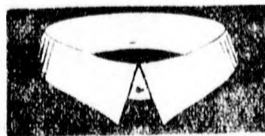
cukrászda Elsőrendű sütemények, olcsó árak!

Még ma menjen el az újonnan átrenovált

»MIGNON«

cukrászdába, ahol a legfinomabb kávé, tea, csokoládé gesztenye püré és süteményeket pontos kiszolgálás mellett olcsón kaphat. **Megrendeléseket házhoz szállítva igen olcsó áron eszközölök.**

Elsőrendű szórakozóhely! Szives pártfogást kér HORVÁT KÁROLY cukrász, Noviszád. 4209

Kapmayer Mihályné

Noviszád, Futaki ut 45. Villanyüzemre berendezett tisztító és vasaló intézete főkörfényesre tisztít!

Kemény ing	6—	dinár
Puha	4—	"
Kemény gallér	1.50	"
Puha	1—	"

Gramolonokat

„lemezeket

nagyon olcsó árban kiárult

VIG könyvkereskedés

Subotica

Szép lakás kiadó

uj házban 2-3 szoba és mellékhelyiségekkel azonnal a legolcsóbban. Bulvar Kralja Aleksandra (Strand uton). - Felvilágosítást ad a „HABAG” portása.

Uj bérház, családi ház, két telek

a város központjában eladó. Felvilágosítást ad Jonke Ferenc, Noviszád, Petra Zrinjszka uca 37.

A Novisadi „Društvo Fruška Gora” PÁLYÁZATOT hi det az irigi Venácón levő kiránduló állomás és a Zmajevácón levő turistaotthon

Önönöki-felvilágosító (vennégilösi)

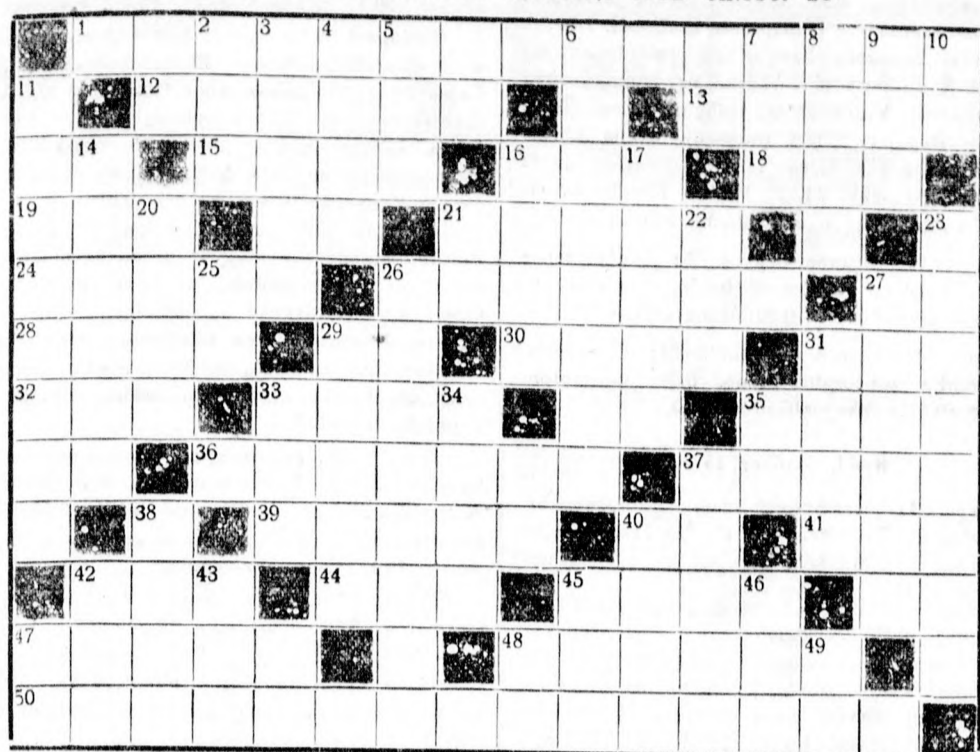
állásra. Mindkét alapítvány egy személynek illetve vállalatnak lesz átadva. Ajánlkozók saját utasszállító autobuszokkal és autokkal előnyben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál 10 dímar lefizetése ellenében a Novisadi PUTNIK cég. Az ajánlatok bezárólag 1932. október 25-ig fogadhatnak el.

KERESZTREJTVÉNY

Közlő: Vig Bőcsi, Novi Sad.

A megfejtés beküldésének határideje 1932. október 28.

A megfejtő neve és címe:

VIZSZINTES: 1. A választásokat előzi meg Magyarországon. 12. Igen fontos a ten-
nisjátékban (on.). 13. Rohan. 15. A XX. század legnagyobb szélhámosának keresztneve.

(139) 16. Hajórész. 18. Német névelő birtokos esetben. 19. Dunántuli folyó. 21. Robinson írója. 24. Férfinév. 26. Vezérlő fonetikusán. 27. Helyhatározó rag. 28. Szerint szerint idegen nyelven. 29. A 29. függőleges eleje. 30. Két szó, igerag és gő. 31. Főzések. 32. Mutatószó államnnyelven. 33. Már nincs. 35. Crouse állam. 36. kalifa, opera. 37. Pincehelyiség. 39. A világháborúban sok ilyen nő teljesített szolgálatot. 40. Tegnap után. 41. Háziállat hiányosan. 42. Éra. 44. Sportklub. 45. Fűszerkereskedésben árulják. 47. Nem biztos, hogy talál. 48. Hindu költő és tudós. 50. Bámulja.

FÜGGŐLEGES: 2. Vissza: aromája. 3. Növény része. 4. Ördög idegen nyelven. 5. Ut anagrammája. 6. Írási idegen nyelven és fon. 7. Gyógyszer. 8. Schall mozsizsinész keresztneve. 9. Hajnal istennője. 10. Ruhadarab más-salhangzó. 11. A szorult ember kényszerhelyzetét használja ki (névelővel). 14. Asszír város. 16. Élesíti. 17. Drogériai cikk. 20. Zita exkirályné legidősebb gyermeke. 21. Ellen-tétes kötőszó. 22. Csapadék. 23. Frappáns ítélet jelzője szokott lenni. 25. Idegen összetett magánhangzó. 26. Magyar származású zeneszerző. 27. Zenekarával többször szerepel a budapesti stúdióban. 29. A magyaroknak dicsőséget szerzett az olimpián. (ékezet tör-lendő). 31. A ház mellett van. 33. Világtalan. 34. Nagy tartály. 35. A 37. vízszintes kezdete. 37. Szállító eszköz. 38. Szerb nemzeti tánc. 40. Megszólítás (nem épp a legudvariasabb). 42. Evőeszköz. 43. ... la Rock. 45. Vasúttársaság rövidítése. 46. Paszta márka (ékezet tör-lendő). 47. Azonos betűk. 48. Számjegy más-salhangzó. 49. Mutató zócska.

-o-

REGÉNY

MORA FERENC

Négy apának egy leánya

30)

— No, ezt eltaláltad, — derült föl a pap arca. — Mostanában még a póstáról is kiltotta Angyél a fiatal urat, annyira utálja a naplopása miatt. Azt mondja, máig is szégyenli, hogy Pesten szóba állt vele, de ott egész másnak ígérkezett. Fülemlatára nevezte romantikus számárnak a multkor, meg is mondtam aztán neki, hogy mégse való fiatal leánynak ilyen hangon beszélni, de nekem is majd kiszedte a szememet, hogy mért fogom pártját az ilyen lusta mihasznának, akiből ugye lesz soha semmi. Nagyszerű kislány az, barátom, majd meglátod, te is megszereted, ha megismered.

A leányoknak én sohse voltam valami nagy kedvelője, mert mindig valami zöld-izűket éreztem. Hanem a regénybe mégse árta na beállítani valami fiatal leányt, rózsaszínű szoknyácska nagyszerűen érvényesülne a sötét háttérben s az ilyesminek mindig van kelete.

Kapóra jött, hogy másnap reggel pénzt avizált a harangozó, amit személyesen kell felvenni a póstán. Negyvenkét korona ötvénhat fillér, az egyetlen igazságos centiméter-tarifa szerint a Budapesti Szemle lüld te egy kis cikkemért, amelyben a legújabb Pompeji irodalmat ismertettem.

Ezuttal csakugyan a gyámleány ült a ketrechen. No végre! Lássuk ezt a hűszerhét-szépséget, aki három öreg urat hajt a zócsija előtt jácint-vesszőcskével.

Egyszerre láttam, hogy én nem leszek

a negyedik. Nőkben, már ameddig komolyabb studiumok ki nem szorították őket érdeklődési körömmek abból a keskeny szelétéből is, amelyben addig tartózkodtak, engem csak a szélsőségek tudtak megfogni. Azt hiszem, nem szokatlan jelenség olyan embernél, aki, mint én, aranyközéput gyanánt nyerhetett volna alkalmazást a horatiusi költészetben. A teát soha forrón nem ittam, a fagyalttól mindig tartózkodtam, a feketét csak tejjel szelidítve tudtam élvezni, de a nőben csak a nagyon feketét, vagy a nagyon szőkét tudtam értékelni. Angyél kisasszony gesztenyes volt, árnyékban barna, napsütésben bronzos, egyébként hosszú a haja és puha ígérte. Inkább magasnak beszéltem, mint alacsonynak, a termete megfelelt a doktor kirgiz-ideáljának — már ami a proporciókat illeti — a keze feje keskeny volt, az ujjai a skandináv kései bronzkor asszonyainak finom ujjcsontjaira emlékeztettek. Persze bronz-kartekerek helyett csak könyökig érő karton-manzetta volt a karján, ami az irodista-kisasszonyok rab-szolgajelvénye. Egészben véve jóképűnek osz tályoztam, neha a képét csak akkor láttam, mikor a rácsablakhoz állva jóreggelt kívántam, mire fölemelte a fejét a munkából. (Rubrikás iven dolgozott, még arra is emlékszem, hogy piros tintapoca volt az alján.) Kedves arca volt, de kánoni szépség nélkül való, napsütött fehér és szőrványos szeplős, a szeme bizonytalan színű, de feltűnően fényes, a tekintete nevetős, de gonosz-kásan pajkos, az orra egy csöppet se antik szabásu, de nem is operettesen fíto, csak olyan amorettesen, a szája egy kicsit nagyocska, de nagyon kedvesen tudott vele nevetni, amikor bemutatkoztam.

— O, én már ismerem az elnök urat, — fehérlettek elő a fogai. Aprók voltak, de az egyik alsó metszőfoga egy kicsit előre sietett a többitől. Ennek az észrevételével be is fejeztem a leltározást és most már igyekeztem — mégis csak a papom gyámleányával álltam szemben — világfi lenni.

— Honnan tetszik engem ismerni?

— A gyámnapaim mindennap beszélnek önről s különben is láttam már elnök urat

messziről.

No nézd, a vén kujonok közül egyik se mondta nekem, hogy mindennap bejárnak ide a meteorológiai prognózistablát meg nézni az ajtó felett. (Aznapra zivataros esőt jósolt; csak később vettem észre, hogy három évvel ezelőttre szólt.) De hát azért nem tehettem szemrehányást a kisasszonynak. Azt se mondhattam neki, hogy nekem is volt már szerencsém látni a kisasszonynak a lábát messziről. Hát most már mit beszéljek vele?

— S kitalálja-e, elnök ur, hogy mikor láttam? Az este láttam odalent a tüzeknél. De el is nyargaltam mindjárt, ahogy az urakat megláttam, mert Borcsának voltam öltözve. Ráfér az ilyen magamforma kislányra, hogy hétszerte szebb legyen, az én ruhámban meg nem lehet tüzet ugrálni, pedig ez is elég rövid.

Fölállt, hogy láthassam, milyen nem tűzugrálásra való ruha az övé. Pedig rövidnek csakugyan elég rövid volt. Jó arasznyi kilátszott a fehér vászoncipős, szürkeharisnyás lábából. Harisnyában látszott csak igazán tenyérbé simuló lábának. De hát nekem mit mutogatja? Élő asszonyi lábak az én tanulmányaim körébe már nem tartoznak. Engem már csak ezeresztendős hölgyek esontlábai érdekelnek. (És természetesen azok az elképzelt lábak, amelyeknek majd regényem nőalakjai jární fognak. Hiszen csak megindulnának már egyszer.)

— Ajánlom magamat, kedves kisasszony!

Ránézek a leányra, ő is rámnéz, de mint ha nem engem látna, hanem mögöttem valakit. Hátrafordulok: az a fiatalember halad el az ajtóban, az a hogy is hívják? igen, Benkőczy ur. De nem jön be, persze nem szabad neki, csak levelet dob a postaládába, hallatszik a koppanása.

Viszontlátásra, kisasszony!

Kicsit bambán néz rám a leány, de ahogy megrebben a szeme, egyszerre ráeszmél, ki vagyok.

— Hát a pénzt, elnök ur, nem tetszik elvinni?

Folytatjuk!

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszal:

London National	261	67	1148
Nürnberg	217	0.5	1256
Ostrava	263	11	1139
Bratiszlava	279	14	1076
Leipzig	259	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.3	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toulon	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	8.5	599
Brüsszel	509	1.5	560
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, október 23

Beograd. 8.30: Torna. 9: Istentisztelet. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5.30: Népdalok. 7: Jugoszláv hangverseny. 7.50 Bécs. 9.30: Cigányzene.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu téri templomból. Utána: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. E hangverseny szünetében: Rádiókrónika elmondja Papp Jenő. 2: Gramofonhangverseny. 3: Suhajda Tibor: Tájékoztató a télen tartandó gazdasági tanfolyamokról. 3.45: Rádió Szabad Egyetem 1. Krasznay István: A tűz; 2. Ujdonságok, találmányok, felfedezések. 4.30: Az 1. honvédegyeztetett zenekarának hangversenye. Nemzeti táncok. Közben: Időjelzés, időjárásjelentés. 6: A magyar vízipólócsapat losangelesi győzelme. Komjádi Béla előadása. 6.30: Gmeiner Lujza zongorahangversenye. 7.15: Sport- és löversenyeredmények. 7.30: Kálmán Imre jubiláris estje Bevezetőt mond Huszka Jenő. Operettelőadás a Studióból. Tatárjárás. Utána körülbelül 10: Időjelzés, sporteredmények. Majd: Jávor Sándor tangó- és jazz zenekarának hangversenye a Bellevue szállóból Varsányi Rudolf ének-számaival. 11.15: Károlyi Árpád és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból.

Bécs. 7.35: Ébresztő. 7.40: Torna. 8.20: Reggeli gramofonhangverseny. 9.40: Orgonazene. 10.30: Egyházi énekek. 12.45: A szimfonikusok szórakoztató zenéje. 3.35: Ausztria—Svájc labdarugómérkőzés. 5: Dostal-zenekar. Szórakoztató zene. 6.20: Vonósnégyes. 8: Kálmán: Csárdáskirálynő című operettje. 10.20: Krall-jazz Petrov Emil énekével.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 7.30: Karlsbadi reggeli zene. 8.30: Orgonaverseny. 9.05: Egyházi énekek. 9.40: Cseh, morva és szlovák népdalok. 11: Rádiózenekar. 6.15: Német óra. Varázslat a hátsó házban hangjáték. 8.55: Gramofon. 9: Énekhangverseny Irigosanu román énekesnő közreműködésével.

Hétfő, október 24

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 7.30: Népdalok. 8.30: Zágrebi átvitel. 10.30: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Az Országos Postaszolgálat hangversenye. Vezényel Ifj. Roubal Vilmos. 12.05: A rádió házikartettjének hangversenye. 1.15: Népi iskolai testnevelési tanfolyam. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Weidinger szalónczenekar hangversenye. 6.15:

Német nyelvoktatás. 6.40: Megyeri Gyula jazz-zenekarának hangversenye a Dunapalota szállóból. 7.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének ismertetése. 7.40: A Filharmóniai Társaság hangversenye az Operaházból. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik Ruggiere Ricci (hegedű). Utána körülbelül 9.45: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Gramofonhangverseny. 11.15: Veress Károly és cigányzenekarának zenéje a Pannonia szállóból.

Bécs. 11.30: Brunner-négyes. 5: Weber-zenekar. 6.15: Színházi kritika. 7.40: Verdi: Aida című operája gramofonon. 10.30: Hangverseny.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 3.30: Krondja zongoraművész. 5.50: Gramofon. 7.35: Operett- és hangosfilmrészletek.

Kedd, október 25

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 8: Ilin Dusán hegedűhangversenye. 8.40: Seta Európán át. 9.30: Ljubljana átvitel. 10.30: Cigányzene.

Budapest. 9.15: A Szervánszky szalónczenekar hangversenye. 12.05: Gramofonhangverseny. 3.30: A rádió diáklőrája. 4: Ideges gyerekek az iskolában és a családban. Révész Béla előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Sándor György jazz-zenekarának hangversenye a Royal étteremből. 6: Francia nyelvoktatás. 6.20: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának zenéje. 7: Béry László előadása: Az elhangzott és megint beszéd. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Figaró házassága. Vig opera 2 felvonásban, 4 kében. Az I. felvonás után: Időjelzés, hírek. Az előadás után körülbelül 10.15: Időjárásjelentés. Majd: Berend Endre szalón- és jazz-zenekarának, valamint Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye az Ostende kávéházból, Kalmár Pál ének-számaival.

Bécs. 11: Cerda-zenekar. 12.40: Gramofon. 3.20: Dalóra. 4.50: Macho-zenekar. 7.30: Népszerű hangverseny. 8.40: Spanyol és flamand dalok és szerenádok gramofonon. 9.10: A krizantém országában Japán költemények. 9.20: Japán hangjáték. 10.15: Tánczene. Gaudriot-jazz.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 10.45: Gramofon. 12.10: Gramofon. 3.30: Grieg-dalok. 4: Katonazene. 5.50: Gramofon. 7.15: Tarka óra. 9: Orosz operakörök. 9.30: Az Ondrsicsék-négyes. 10.20: Milinovnovszky fuvószenes.

Szerda, október 26

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Népdalok. 7.20: Gerhard Hauptmann ünnep. 8.30: Zágrebi átvitel. 10.30: Rádiózenekar.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Auer Kató (ének), dr. Bihariné Kádár Klára (hegedű) és Simenszky Valéria (zongora). 12.05: Az állástalan zenészek szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel Melles Béla. 4: A háztartásról. Vizváry Mariska előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Károlyi Árpád és cigányzenekarának zenéje. 6.15: Olasz nyelvoktatás. 6.45: Gramofonlemezek. Orgonalemezek. 7.15: Baksay Sándor püspök száz éves születési évfordulója. Dr. Ravasz László előadása. 7.45: A Mándits szalónczenekar hangversenye. 8.45: Időjelzés, hírek, löversenyeredmények. 9: Az Éjféli szerenád hangosfilmoperett közvetítése a Fórum filmszínházból. Utána körülbelül 10.30: Időjárásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Polgár Tibor. Közreműködik Szentgyörgyi László (hegedű).

Bécs. 11.30: Szórakoztató zene. Silving-zenekar. 12.40: Fried Oszkár-lemezek. 1.10: Gramofon. 3.20: Hangverseny. Közreműködik König szoprán. Kiga bariton. 7.20: Orlando di Lasso-est. 8: Bécsi est. Közreműködnek Fischer szoprán, Arnold tenor és a bécsi szimfonikusok. 10.30: Máthé-jazz, Ernst Wolfgang énekével.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 10.45: Gramofon. 3.30: Stupka hegedűművész. 4.10: Rádiózenekar. 5.10: Bábsház. 6.25: Német hírek és előadás. Mesék. 7.05: A nemzeti gárda fuvószenekara. 8.05: A cseh filharmonikusok hangversenye. 10.20: Jazz-zene.

Csütörtök, október 27

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Népdalok. 5.30: Gramofon. 6: A csehszlovák-jugoszláv liga ünnepe. 8.30: Dimitrijevic Milán hegedűművész. 9.10: Hangverseny. Közreműködik Gyungyénac Zlata énekesnő és a rádió-négyes. 10.15: Rádiózenekar. 10.40: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyeztetett zenekarának hangversenye. 12.05: kaposvári Zsolnay Lajos és cigányzenekarának zenéje. 8.30: A rádió diáklőrája. 4: Gramofonhangverseny. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gerő Zoltán: A csemegezőlő termelés. 5.30: Kelmay Ilona hangversenye. Zongorán kísér Polgár Tibor. 6.05: Angol nyelvoktatás. 6.35: Dr. Paksy Jenő és dr. Kárpáthy Zoltán kézzongorás magyar nótahangversenye. Régi csárdások, katonanóták, új csárdások. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Salome. Dráma egy felvonásban. Utána körülbelül 10.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának zenéje a Dunapalota szállóból.

Bécs. 11.30: Faltl-négyes. Holdfénysonnata. 1.10: Gramofon. 3.30: Fiatal művészek bemutatkozása. 5: A Szeidl-zenekar szórakoztató zenéje. 8.10: Hangos. papírfelvételek. 8.40: A Népoperazenekar hangversenye. 10.15: Hermann-zenekar.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 11: Gramofon. 1.40: Gramofon. 3.30: Kuchynka bőgőművész hangversenye. 5.50: Gramofon. 9.30: Paganini-hangverseny Cservinka hegedűművész előadásában. 10.20: Orgona- és zongoraverseny a Beranek moziból.

Péntek, október 28

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 5.30: Cseh zene. 7.30: A cseh követ beszéde.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Fenyves Alice Teri (hegedű) és Patak Irma (ének). Zongorán kísér. Polgár Tibor. 1.15: Népi iskolai testnevelési tanfolyam. 3.30: A rádió diáklőrája. 4: Petőfi és a színpad. Oláh Ferenc előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzenekísérettel. 5.40: Gyorsirási tanfolyam. 6.10: Ifj. Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje. 7.15: Nagy idők tanuja. Móricz Zsigmond előadása. 7.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik a Magyar trió. Utána körülbelül 9.15: Időjelzés, hírek. Majd: Guttenberg György jazz-zenekarának hangversenye a Dunakorzó-kávéházból Vig Miklós ének-számaival. Közben körülbelül 10.10: Időjárásjelentés 10.45: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária szállóból.

Bécs. 10.20: Iskola rádió. Előadás példakkal. 11.30: Adler-négyes. 12.40: Gramofon. 4.10: Női óra. 4.35: Fényképészeti előadás. 4.40: Reger művek. Közreműködnek: Grisogono szoprán, Gara Vally, a Brandl-trió, Reiss zongoraművész. 6.45: Lapzárta után. 8: Miről beszélnek Amerikában. 8.15: Sudettnémet est a szimfonikusok közreműködésével. 10.20 Régi és új slágerek.

Prága. 6.15: Zenés ébresztő. 12.05: Prágai fuvószenekar. 5.30: Gramofon. 6: Német előadás. Hazánk dalban. Német német népdalok. 7: Ünnepi hangjáték. 8.05: A filharmonikusok hangversenye.

Szombat, október 29

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. Szláv zeneszerzők műveiből. 8: A zágrebi Opera műsorának közvetítése. Utána: Tánczene.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. Vezényel Szöllőssy Ferenc. 12.05: A rádió házikartettjének hangversenye 4: Gyermekekjátékóra. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Portis Jenő és cigányzenekarának zenéje. 6: Rádióamatőrposta. 6.30: Gramofonhangverseny. 7.30: A rádió külügyi negyedőrája. 7.45: A Budapesti Hangverseny zenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyerterméből. Vezényel Strauss Richárd Közreműködik a Székesfehérvári énekkar. Utána körülbelül 10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. Majd: aradi Farkas Sándor és cigányzenekarának zenéje a Bodó kávéházból. 11.15: Erdélyi Patai Leó jazz- és szalónczenekarának hangversenye a Gellért szállóból.

Bécs. 11.30: Schick-zenekar. 1.45: Müller Mária gramofonlemezek. 4.45: Mandolinzene. 5.55: Römisch-zenekar szórakoztató zenéje. 7.35: Pár-zene. 8.15: Brockmeier hangjátéka. 10.30: Geisser-zenekar.

Hajápolásnál TRILISIN Valóban használ, megakadályozza a haj hullást
TRILISIN megtisztítja a haját a korpától és elősegíti a halmővést

Kapható a **„HYGIEA“** (Kosta Zsivojnovics) -drogériában
 Noviszád, Trg Oslobođenja 2. 1061

Betegek! Figyeljétek! Olvassátok!
A szfáribecseji gyógyfürdő
 mely tudvaleg hazánk egyik legjobb gyógyterületével rendelkezik, leghatásosabban gyógyító fürdője, **szénátsós kedvezményben részesíti a Reggeli Újság olvasóit**, kik lapunk e hirdetésére hivatkoznak. — Azok, kik az előírt kurát betartják és állapotuk még sem javulna, **csupán a kurátij felét** tartoznak megfizetni, míg a meggyógyult betegek a díj másik felét csak a gyógyulás utáni 30. napon kötelesek megfizetni.
A meggyógyultak százai dicsérik a csodás hatású becsel gyógyfürdőt
 Különös eredménnyel gyógyítja a fürdő a következő bajokat: Izületi csúsz. köszvény, angolkór, csonttörés, ficamodás, női bajok stb. A fürdő mellett olcsó, kényelmes panzió 4107

Közismert dolog, hogy a **MAYER REALISTIC SPECIÁL GÉP** a legtartósabb villanyvillanyondolást készíti, amely elismerten a jelen legelőkeltebb villanyvillanyondolása. — Tökéletes hasonmása a természetes hullámos hajnak. — Elvállalok vizondolást is a lepszakszerűbb kivitelben.
P. IVANITZA Iodrásztermében, **N. Sad**
 Katolikus porta 3. 3798 Igen mórskelt árak!

Gábel Károly
 Noviszád, Kr. Aleksandra 20
 Gallér- és közelítőtisztítás villanyüzemmel. Minden darab garantáltan hófehér és lenyes. 385
Duha gallér 1.- din.
Kemény gallér 1 1/2 din.

Ha jól akar vesáronaponkénti szórakozni, úgy okvetlenül menjen el a Milata-féle vendéglőbe, ahol reggelig tartó **fánc és cigányzene** mellett nagyszerűen mulathat.
Milata János vendéglős
 Noviszád, Futaki ut 105.
Őn még nem tudja?
 hogy közeledik a tél és hogy női és gyermek kabátok, valamint szőrmék, de különösen **plüsskabátok** legnagyobb választékban csak a **DOLOVAC A.** cégénél kaphatók.
 Noviszád, Jevrejska u. 11.

Külön mérték oszlató! Külön mérték oszlató!
Megnyitjuk
 a nagyérdemű közönség számára is az ország egyik legelőkeltebben berendezett **női szabó üzemét**
 hol eddig csak kereskedő hazákat szolgáltunk ki. Hogy azonban a nagyközönséget közvetlenül is hozzájuttassuk a kiváló szabásu, elsőrendű model darabokhoz, ezentúl **mérsékelt áron** a n. é. közönségnek is szolgálatára állunk. Legmodernebb idényminták! Legmodernebb idényminták!
EDISON
 női szabó üzem, **NOVISAD, Futoski put 44.** 4070

Új cipőlerakat Bácska Topolán!
 A Palusok házában levő nagy harisnya és fehérnemű raktárat az egyik **legjobb gyártmányu hazai cipőlerakkal** bővítettem ki. Nagy választékban férfi- női- és gyermekcipők eddig még nem ismert **olcsó áron** kaphatók. A nálam vásárolt személyharisnyákat, ha szemérszaladás vagy szemérszaladás van, azt díjtalanul javítom, úgy, hogy az teljesen új lesz.
LEDERER FERENC, „Harisnyakirály“ 4109

ÉRTESÍTÉS!
 Tisztelettel értesitem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kézimunka üzletemet ugyanabban a házban a Banovina büfé mellé helyeztem át mely alkalommal felhívom szíves figyelmüket az újonnan felszerelt **aszurozó és endlítő gépeimre**, melyeken a legrövidebb időn belül elvégzek minden megrendelést a legkényesebb tényeket is kielégítően. Sürgős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLIZÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montírozást, ugyszintén vállalom perza és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák telkiismeretes és gyors elvégzését.
 Egyben értesitem a n. b. közönséget hogy új üzletemben vállalom **RUHA ÉS KÉLMÉ FESTÉST** valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**
 Tisztelettel:
Özv. Nagyfejeőné
 Etönyomda és kézimunkaüzlet
 Noviszád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matica épület)

HATVANI BUZA
 (LEGÁNY FÉLE)
 Első utántermés
Lucerna államilag ólomzárolt
Téli pannonbüköny
Biborheremag
Őszi borsó
Hajdina
Téli káposztarepcemag
Fűmagvak és
lehető keverékek
Főzelék és virágmagvak
Hollandi lácsit és
tulipánmagvak
 a legjobb minőségben a legolcsóbb napi áron kaphatók:
JUGOSLOVENSNO
SEMENARSTVO K.D.
 Noviszád, Jevrejska 2.
 Kérje mintázott árajárlatunkat és őszi árjegyzőnket!

ROUGE
CHEMAMY
ÁRIZS

 Színházban, vagy moziban, fürdés vagy alvás után. Sétára vagy sporton, a modern nő csak az új Rouge-rouget használja

Burgonyát
 10 000 kg-ként franko bármely állomásra legjobban szállít
Lederer Jenő
 bank és biz. üzlete. **Noviszád, Vilsonov trg 7.** Tel. 22-11. Magazin Temeri sika 3. Tel. 30-15 Főzék és gyümölcs import-export. — Azonkívül: **rőzsaburgonya, bab, hagyma, duzshagyma, alma, dió** stb. kapható. 4103

Külső és belső kerékpárgummik
 elsőrangú külföldi gyártmányok nagy választékban gyári áron kaphatók:
Express J. Horváth
 szaküzletben
 Noviszád, Pašićeva u. 19 sz.
Kerékpárzománcozás
Varrogép Rádío Gramofon

Cipővásárlók figyelmébe! Ez önt érdekli!
 Elsőrendű férfi- női- és gyermek cipők, modern kítúnó iappal, legnagyobb választékban kaphatók.
LJUBLJANAI CIPŐLERAKAT-ban
 Noviszád, Kralja Aleksandra ucca 19.
 Széleskörű árak
 Din. 98.— Din. 143.—
 Din. 130.— Din. 165.—
 Din. 135.— Din. 185.—
 Szűk körű árak
 Eredeti Goiser sport és kiránduló cipők. Saját érdekében és vételköttelezettség nélkül látogasson meg bennünket.
MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN. 4054

M. ORTER MODE SALON
 BEOGRAD, Terrazia 14.
 Modelle Patou Worth Gouby etc
 Erstklassige Arbeit Garantiert Auslandpraxis
 PARIS LONDON

Takaréktűzhelyek és kályhák
 legnagyobb választékban, legjobb minőségben és mindenféle árban állandóan raktárban: **vasak, tengerlyek, láncok, drórszögek, drótok, zománc-edények, husdaralók** és minden e szakmába vágó cikkek.
Ivatovics és Kolarški
 NOVISAD, Temerini ucca 25.
 Versenyen kívüli árak, melyekről mindenki személyesen meggyőződhet. 4053

Böröndök táskák, rethükök, pénztárcák, aktatásak, iskolatásak legjobban és legolcsóbban kaphatók 3575
Držajić és Surdilović
 Noviszád, Jevrejska 11 - Rendelésre készít és javít.

Garantált valódi, tiszta akác- és hársfa-
MÉZ
 kilogrammonként **12.- dinárért**
GAUSZ VIKTOR-nál
 Noviszád, Hallér

Hering Foto Studio
 NOVISAD, Apoló udvar
 Modern fotoműterem. Készít gyermek és portré felvételeket. Menyasszonyi képeket elsőrangú kidolgozásban

Halottaink emlékének megőrzése a legrészebb embert érény.
GOLGOTA
 temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegget), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholnán bárhová vállalunk. **A legolcsóbb kiszolgálás.**
LENKEY IMRE ES FIA
 „GOLGOTA“ TEMETKEZESI VALLALATA
 Noviszád, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Tihos zászló alatt (Varsoi kém). Orosz-német kémtörténet. Személyek: Frank százados, hírszerző tiszt GUSTAV FRÖHLICH, Maria kémnő CHARLOTTE SUZA. A csikágói Rotary Klub szózatja. Helyárak 4-12 dinár. Kezdeté 4, 6 és 9 órákor.

Női divatkabátjaimat

eddig még nem tapasztalt olcsó áron. Hozom forgalomba. Tekintse meg vasárnapi szenzációs kirakataimat. Aram mindennél meggyőzőbben beszélnek. Ruhaszövetekben és fehéreneműben választékos raktár. Wagner Ferenc fia, Szubotica főter. 425

ÁLLÁST KERES

Vincellérnek vagy faiskolakertésznek mennék azonnali belépésre. 38 éves nős vagyok, a fizetés érdemem szerint. Szíves megkereséseket a noviszádi kiadoba kérek. 4135. Szakácsnő, (házvezető) ki a józés sütésben teljes jártassággal rendelkezik, beszél három nyelven, állást keres Beogradban vagy vidéken. Cim: Acs Mária, Noviszád, Szokolszka ucca 13. 4144. Rokkant tisztviselő, szerb, magyar és német nyelvtudással, jó bizonyítványokkal, könyvelői vagy malomban mázsáloi állást keres, esetleg gyermekek tanítását vállalja. Cim a noviszádi kiadoban. 4156. Garanciával, jó bizonyítványokkal és négyévi bankgyakorlattal rendelkező tisztviselő irodai alkalmazást keres. Cim a noviszádi kiadoban. 4157. Magános középkorú nő azonnali belépésre házvezetőnői állást keres hosszúéves bizonyítványokkal. Neuzsil Elisabetta, Noviszád Bratya Ribnikara 15. 4166. Gyorsmunkás, nagy, erős szabosegéd azonnala állást keres. Cim a noviszádi kiadoban. 4208.

FLADO

Elado 25 HP nyersolaj motor olcsó áron. Közvetítőt díjazok. Ozvar Antal, Csantavir. 4107

Forgalmas helyen egy jó trafik átado. Cim a noviszádi kiadoban. 4211

Jokarban levő Rustan magánjáró kazán acél fogaskerekkel átalakítva, MAV cséplővel, komplett felszereléssel, minden elfogadható áron elado. Ugyanott fűszerkereskedés olcsó áron elado. Firány Pál, Mali Idjos. 4143

Családi ház eladó. Din. 60.000.- Noviszád, Grobljanska ulica 46. 4162

Családi ház a város központjában eladó. Bővebbet Müller kontecko üzletében Noviszád. Kr. Aleksandra u. 9. 4224

Fűszerkereskedő berendezés olcsón elado és egy üzletajtó. Pietikoszics Mihály, Csantavir. 4206

Eladó koffergramofon 40 lemezzel. Noviszád, Petra Zrinjszka 32. házmesternél. 4221

Eladom Noviszád, Gyorgye Szervickog ucca 10 szám alatt levő házamat. Dániel Péter mészáros. 4200

Komplett hálószoba elado. Malasics szabó Noviszád, Dundierski palota. 4203

KIADO

MODERN UCCAI 3 szobás lakás Naragfütéssel, összes mellékkeliségekkel november 1-re kiado. Petra Zrinjska 33. 4169

Négyszobás lakás, az összes mellékkeliségekkel előnyös áron kiado november 1-től. Bulevar Kraljice Marije 14. „Croatia”. 4213

Különbejáratu butorozott szoba kiado. Sarajevszka ul. 2. tisztviselő telep. 4202

Fatoski put 150 alatt azonnala kiado egy kétszobás és egy háromszobás lakás összes mellékkeliségekkel november 1-re. Érdeklődni Noviszád, Futaki ut 101. 3997

APRÓ-HIRDETESEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár. NAGY BETŰS 2 dinár. a legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Az apróhirdetések ára előre fizetendő. Allást keresők 50% kedvezményben részesülnek.

A KERETES HIRDETESEK alapára: hasáb-milliméterenként 0'80 dinár, a lap szövegrészében 2'50 dinár, a napihírek között 3'- dinár

Eljegyzési, házassági, halálózási, orvosi és ügyvédi közlemények ára, a napihírek között, egyszeri megjelenésre 60 dinár

Telefonon csak kivételes esetben veszünk fel hirdetések.

Jeligés leveleket, ajánlatokat stb csak akkor továbbítunk, ha feladójuk választékos mellékkel.

Vidéki kisebb hirdetési megbízásoknál kérjük a hirdetés árának előzetes beküldését akár készpénzben, akár postabélyegekből.

Reklamációkat csak értelemzavaró sajtóhibák esetén fogadunk el.

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba szombaton délután 4 óráig, egyéb számainkba a közlés előtti napon esti 6 óráig veszünk fel.

GYÜMÖLCS és RÓZSAFA oltványok jutányos áron beszerezhetőek Haim Lajos faiskolájában Bácsko Gradiste. 4098

ÜZLETÁTHELYEZÉS miatt csoda olcsón vásárolhat Krausz órásnál Noviszád, Pasiceva ucca 32 szám. 4022

MALCSICS A. angol divatszabó november 1-től a szerb kereskedelmi ifjuság palotájába, Kraljica Marija bulevar, költözik. 4016

HALÓSZOBABUTOR keményfa, jó állapotban eladó, ugyszintén egyéb butorok. Petrovics, Kraljica Marija bulevar, Vardar palota IV. e. 4025

NAGYSAGOS ASSZONYOM! Selyem, flór és gyapjuhárnyait, valamint kötött kabátját legjutányosabban javítjuk. Hívásra házhoz is megyünk. Leczky és Sántha Noviszád, Teodora Pavlovicsa ucca 4. 4197

ELADÓ HAZ SZUBOTICAN tiszta téglépléttel, három parkettás szoba, előszoba mellékkeliségekkel 15 évig adómentes, másfél kapa telken. Budanovicsa ucca 25. 4215

„OGENIT” Ljubljana, Gosposvetska cesta 10. I. szállit hegyikrétát trágyának, hegyikrétát frögkittnek, samottoementet az összes kályhák reparálására, kamniki és polzalai darabos maszet. Szíves megkeresések a fenti címre küldendők. 4220

EGY szoba, konyha, speiz november 1-re, két szobaa előszoba, konyha és speiz január 1-re kiadó. Noviszád, Zseljeznicska 78. 4201

BUTOROZOTT szoba új épületben folyóvízzel, különbejárattal havi 250 dinárért kiadó. Noviszád, Futaki ut 77. 4023

TALÁLTATOTT egy női zöld bőrpénztárcsa pénzzel, kulccsal és 2 zsebkendővel „Anni” és „A. K.” monogrammal. Tulajdonosaa átveheti a noviszádi kiadóhivaatban. 4210

Városi Mozi, Szubotica

Okt. 20-23. Csütörtöktől—vasárnapig MOLNAR FERENC örökszép színműve

LILIOM

Egy hintáslegény és egy kis cselédány megható szerelme. Személyek: Liliom Charle Parrell, Juliska Rose Hobard

Rendezte: Sanc Borsage, Zeneje: Fall Richardtól.

Helyárak 3-tól 10 dinárig. Előadások kezdete: 4, 7, fél 9 órákor

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Okt. 24-25-26 Hétfőtől—szerdáig

Szent Lajos király lúdia

Történelmi tárgy tonifilm Therton Wilders regénye után. — Személyek:

Peter Junipor Henry B. Walthal, Kamila Lily Danita, Pijo Ernest Torrence, Pepita Raquel Torres, Esteban Duncan Renaldo, Manuel Don Alvarado

Butorozott szoba a központban esetleg teljes ellátással kiado. Noviszád, Sararikova 7. I. 4225

Több helyiség kedvező feltételek mellett azonnala kiado. Bulevar Kraljice Marije 14. „Croatia”. 4212

Kiado egy szép családi ház Darányi telep II. 16. a Kraxner uccában Cspó Jánosnál. 4216

Uccai szoba, konyha, speiz kiado. Noviszád, Szibinjanin Janka 25. 4217

Kiado egész ház, két szoba, konyha, speiz esetleg kerttel. Noviszád, Deakova 40. 4198

KERESLET

Bácska-Topolán iparrendelivel bíró tojás és baromfi szedő kevés törkével keres fiatal munkabíró társnőt, házasság nincs kizárva. Leveleket „Kömös” trafik „Kereskedő” jelge alatt továbbít. 4 61

Keresek többéves gyakorlattal rendelkező önálló szakembert, aki autók, motorok és auto-villanyberendezések szerelésében teljesen jártas. Vulkan Garage, Sombor. 4164

Irodának keresek a központban szép uccai szobát. Cim a noviszádi kiadoban. 4174

Megvételre keresek 4 luku Hofherr morzsolót motorral. Ajánlatokat Maletarski Uros, Bacsko Gradiste. 4205

Használt tüzhely keresetek. Ajánlatokat Viaszkalic hirdetőiroda, Kr.Aleksandra 10. továbbít. 4218

Platal fűszer és rövidáruségéd magyar német szerb nyelvtudással felvétetik. Cim Schmoika hirdetőben, Noviszád. 4196

Házát 50.000— dinár értékben készpénz fizetésre megvételre keresek. Cim a noviszádi kiadoban. 4141

Advertisement for 'Munkabíró' (Workman) with a logo showing a person working. Text: 'Munkabíró' a mai nehéz időkben leginkább Munkabíróra van szükség. Mindenki munkát keres, hogy az eladott áru átvessze az előzetes fizetést. Amint sok elismert íróval igazolhatunk, írjon meg a díjazás prospektusát a következő címre: Domagoj Pietarska, Industrijska, 9. osztály, Josip Kollár Maribor, Trubarjeva 2.

KÜLÖNFÉLE

DOBOZOK postacsomagnak, ruhának, cipőnek, legolcsóbban és nagy választékban Barthnál, Zrinjska 17. sz. 4151

Gyümölcsfák

ritka szépek, díszfák stb. olcsón beszerezhetőek BASCH faiskolában Csantavir. Kérjen árjegyzéket. 3730

EBÉDKOSZT, négyfogóssos, elsőrendű, 10 DINARERT kapható. Noviszád, Vilson-ter 7. I. em. 4112

Advertisement for 'ZSULJEVITS' with a logo. Text: 'ZSULJEVITS' szék- és szőrműszerte SZUBOTICA Pasiceva ucca 8. 4192

Fűszerszakmóban jól bevezetett

helyi és utazó ügynökökkel

keres világcég. Csakis megbízható, nagy összeköttetésekkel rendelkező urak juttassák el részletes ajánlataikat referenciákkal „FŐSAISON NOVEMBER-ÁPRILIS” jelgére e lap kiadobivatá-lába. 4159

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

A megrendszabályozott költészet

Kicsinyes szempontokkal mindig nehéz dolog vitábaszállni, mert azok, akiknek kicsinyes szempontjaik vannak, nem szeretik elfogadni a meggyőző érveket, különösen nem akkor, ha ezeknek az érveknek igazuk van. Mivel azonban sok jóhiszemű ember, aki érzéseiben és gondolkodásában egyébként távol áll az ezentől a kicsinyes szempontoktól, a másik álláspont megvédése nélkül maga is habozni kezd, jónak láttam, hogy néhány szót szóljak az ugynevezett „modern” költészetéről és azok ellenzöiről.

Az elmúlt héten ismét levelet hozott a pósta a Reggeli Ujság szerkesztőségének és a levél írója panaszt emelt a szerkesztőnél, hogy A Mi Irodalmunk hasábjain tulsok „hipermodern” és „aktivista” vers jelenik meg. A levél írója jobban szeretné, ha a mai költészet helyett inkább olyan költészetet adnánk, amilyent annakidején a most már klasszikusnak elfogadott Petőfi és Arany irtak. Ez a költészet állítólag jobban „megérthető” és a szélesebb közönséghez, a „néphez” is közelebb áll.

Irodalmi munkásságom során nagyon sokszor találkozom már ezekkel az ellenvetésekkel s mert itt a Vajdaságban a modern költészet területén tudvalevőleg én állok a mellvéden, engedjék meg ezek az ellenvetők, hogy néhány egyszerű szót szóljak a mi költészetünk érdekében.

Tényleg el kell ismerni azt, hogy a jugoszláviai magyar irodalomban a líra a haladás tekintetében sokkal előbbre jutott, mint más magyar nyelvterületeken. Hogy ez miért történt, arra már többször is rámutattunk s hangsúlyoztuk azt, hogy az irodalmi műfajok közül miért éppen a líra az, amely itt a Vajdaságban a legerősebb és legfejldöttebb. Ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy az itteni írókat legkevésbé kötötték a tradíciók s mert a líra az, amely olyan belső és mély területekre viheti az írókat, ahol az érzések kivételése kívülről nehezebben ellenőrizhető és éppen ezért őszintébb, mint mondjuk a próza területén. Másodsor pedig a líra az, amely sokkal inkább alkalmazkodhatik ahoz a szédületes fejlődéshez, amelyet egy társadalmi, mint technikai téren magunk körül tapasztalhatunk.

A költészetben a versforma sohasem volt mindig ugyanaz és különböző korokon keresztül mindig változott. Felesleges és ezen a helyen lehetetlen is mindennek a változásnak a felsorolása, itt csak arra akarok rámutatni, hogy a költészet, mint minden művészet, mindig saját korát, annak szellemét és problémáit igyekezett visszaadni s minél teljesebben sikerült ez a részére, annál inkább közelítette meg az élet lényegét és a művészet fogalmát. Mert a művészet semmiesetre sem tisztán szóalkotásra épült játék, hanem annál sokkal több, a művészet korok és népek lelkének, gondolkodásának, vágyainak és problémáinak megnyilatkozása. S ez a megnyilatkozás formájában is mindig változott. A görög versformától hosszú ut vezetett a rimes versekig és a magyar ősi nyolcastól Aranyon át Babits formái tökéletességéig. Ez tehát nem jelenti azt, hogy a mai költőnek, ha korát igazán ki-fejezésre akarja juttatni, feltétlenül ősi nyolcasban, vagy tökéletes technikai ritmikával, vagy rimekkel kell megírnia költeményét.

Nem, mert a költészetben ép úgy, mint az élet minden más megnyilvánulásában főleg az utolsó husz esztendőben rohamos és mélyenjáró átértékelések történtek. S hogy a jugoszláviai magyar költészetben a költők legnagyobb része a szabadversig jutott el, annak nem az az oka, mert szabadverset „könnyebb” írni, mint rimes verseket, avagy görög ritmusban folydogáló verssorokat. Ennek éppen ellenkezője az igaz. Jó szabad verseket írni sokkal nehezebb, mint kötött technikájú verseket. A nyelv-

nek és a magyar nyelvnek különösen belső ritmusa is van, a szavaknak és a mondatoknak külön önálló muzsikájuk, olyan belső zene, amit legjobban talán Bartók új magyar muzsikájával tudunk párhuzamban állítani. S vajjon ki meri tagadni, hogy Bartók zenéje valamivel is a magyar népdalok szépsége mögött marad? A magyar szabadverselésbe azonban bárkinek szabad belekötnie, aki valaha is elolvasta a „Meg a juhász számaron” című kedves Petőfi-verset.

Hogy a magyar költészet szabadverselésében melyik az értékes és századokra fennmaradó vers és melyik a kevésbé értékes fészavirág, arról lehet vitatkozni és azt, amellett, hogy az irodalomtörténészek megállapítják, meg fogja állapítani és ki fogja válogatni — maga az idő. Hogy a szabadverselésnek milyen belső és milyen külső szabályai vannak, azt is meg fogják majd állapítani az esztétikusok és paragrafusbagyujtók, akik azonban mindig az új költészet kialakulása után jónéhány esztendővel szoktak jelentkezni. Utóban a szabadköltésztől azt kívánni, hogy saját magát és saját korát megtagadja — egyenesen gyerekes és neveléses kívánság. Vajjon a levélíró, aki Petőfi-korabeli verseket szeretne olvasni, ha Szubotičára utazna, a gyorsvonat helyett szívesebben ülne-e postakocsiba s vajjon villanylámpa helyett inkább olvasna-e mé-

ceses mellett a Petőfi korának izét visszaadó verseket? S vajjon ugyanaz a levélíró titokzatos és elégetendő őrdőgi számszámnak nevezi-e a rádiót, amely világokat hoz hozzá közelebb és elpusztítani való szörnyetegnek a repülőgépeket, amelyek naponta elszállnak fölötté? A levélíró üzleti leveleit minden bizonnyal írógéppel írja és nem ludtollal — az írógép ritmusa kicsit mégis csak más, mint a ludtollé — s a költőtől mégis azt kívánja, hogy írógépen írott versei formában és tartalomban olyanok legyenek, mint mondjuk Csokonai Vitéz Mihály költeményei?

Sőt: szabad általánosítani és ha valakinek kifogása van a szabadversek ellen, akkor ne „a szabadversek” ellen legyen kifogása, hanem a rossz szabadversek ellen. Mert rossz szabadverseket a mi korunkban éppen úgy írnak, mint ahogy Arany János, avagy Csokonai Vitéz Mihály korában is irtak rossz rimes és ritmikus verseket. És érdekes, hogy ha a levélíró kicsit utánanéző az irodalomtörténetnek, azt tapasztalja, hogy legtöbbször az történt, hogy a késői korok részére nem az volt a legnagyobb költő, akit saját kora nagy költőnek tartott és kiáltott ki, hanem igen sokszor az, sőt legtöbbször az, akit újítása miatt lenéztek, avagy egyéb értékei miatt meg sem értettek. Késztelen, hogy a szabadverselők között is vannak gyenge, sőt nagyon gyenge költők, de ezért nem lehet az egész költészeti irányra követ vetni és nem lehet azt kívánni, hogy az itteni költők térjenek vissza a szépen kinyalogatott, kisimogatott ritmikus és rimes versekhez, amikor körülöttük a technika és a vajdaság lázában ég a világ és minden földek minden társadalmá...

Csuka Zoltán

Lukó bácsi meg a magyar bucsu

Lagutai Ilus kiteregette magaelé a filozófiai salátát. Szájnyelét megnyaldosta fölöttébb élénkiszni nyelvvel és kétségbeeset ten kezdett hadarni:

— Az elme az a nélkülözhetetlen szerv... az elme... az a nélkülözhetetlen szerv..., amely a dia, dialektikai folyamatot, lektikai folyamatot, az elme... tikai folyamatot és azt az egységet, ...éget... — borzasztó, hogy bukik a Nagy Ivadék is, ...éget... — pukkadjon meg... — az elme az a nélkülözhetetlen szerv..., szóval, amely ezt az egységet a különbözőségben perci... c... c... — ja igen, percipiálja... — már tudom is, tehát: az elme... nem fog filozófiából bezugatni az a mumia, ...az elme az a nélkülözhetetlen szerv... helyes, ragyogó, ki fogom javítani a bagómat! — Mariska néni, Mariska néni! lehet hozni a kaját, siessünk! — ugye?, mond ja Mariska néni; ott lesz a bucsun Nagy Ivadék is?!

— Hallod kislányom, hát én tudjam? Honnan?

Ilus roppant mai gondolkodású leány...
...És Nagy Ivadék Illés vissza pujgathatatlanul elment a muriba, amint ő becézte mindig felejtethetetlenül rossz stílus-förtelmeiben.

A glédába sorakozó falusi állomások egyikén, a cékléző és immel-ámmal, akárom-is nemis-indulás elvén álló szerelvény fel-fogadta Lukó bácsit is, a nagy darab embert.

Lukó bácsi, horvát nemzetiségéből kifolyólag, éppen az oktalan tömeggyilkosság négyéves szakadatlan aratása után, ellenállhatatlan internacionális érzelmeinek en-

gedve, frigyre lépett Mariska néivel, a magyar asszonnyal. Nem kutatták egymásban a gyűlölet esetleges csirait, a szerelem kitorpa a szívből a nemzetiség gyarló acatoló kését. Mariska néni respektálta Lukó bácsi anyanyelvét, Lukó bácsi akceptálta Mariska néni anyanyelvét, csak éppen azon mult az egész, hogy egy megveszekedett szót sem értett belőle. Mariska néni az igen. Mariska néni egyformán porgetté egy a horvátot, mint a magyart. Lukó bácsi megértette hát, hogy a magyar grammatikának ilyen formán semmi helye nincs a házban. Amennyi magyar szóra neki szüksége volt, azt alkalmazta is bámulatos helyességgel, politikai fölháborodásaiban. Például a választásokon menthetetlenül elbukó pártját, rendkívül nagy ambícióval, magyaros káromkodással korholta. Magyar—osztrák tengerész volt — mondta — és azután nem kértelkedett senkisének kaeskaringós magyar köpeteiben. A nemzetközi szellem is itt ojtódott bele földimaradványaiba. Valami nyelvtörő nevű hatalmas tengeri uszályon szenvedte a katonai csuklógyakorlatot, napjában többször delfineknek szórva a gymor tartalmát, mint ahányszor evett. Bekalózkodták a félvilágot, szigoruan vak vad-sággal szelve át a tüzvonalat is és Japán, Kína a kisujjában van. Meglegettetette szeméit éppúgy a gésákon, mint a hamburgi pillangón, biztos valami muzeumba illő csapszékben. Gyakorta egy napalatt két—három idegen perifériát és áthasítottak a tömentelen viz hátán, kizárólag német kommandóra, s másnap már biztos a felkelő nap hazája alatt portyázva fejezte be hor-

vát nyelvű levelét, melyet Havre-ban kezdett írni, s. inván magyar szerelmének, valahová a dalmát tengerpartra.

Az akaromismém elvén szeszélyeskedő vicinális végre szivbemarkolóan sipolt és görcsösen rángó recselkedéssel kocorázott a kitűzött cél felé. Luko bácsi kackiásra igazította fején a kalapot, mely művészi művoltát jobbról-balról való pofoncsapottságával árulta el. Ilusban, mint hegynek zargatott őzben, harangozott a sziv. Latolgatta magában a tragikus eshetőségeket. Nagy Ivadéknak a szeme kék, tetszik. A Baldzsik késő vakarcsának, a Gyula, annak meg fekete a szeme, de déli teremtménye Istennek és a tizparancsolat alapján... nohát a Gedsa Mihálynak meg a haja! Az se kismiska! Furesa, hogy érezte, hogy válogathat a holnapi bálon, mint tót a vadkörteben. Eszébe jutott, hogy: az alma az a nélkülözhetetlen szerv... borzasztó okosnak kell lenni egy mai lánynak, — tört fel belőle a választás sziszifuszi harca és elfordult az ablaktól.

— Látszik a torony!

Lelekedett.*

Igaz, hogy nem igaz, mert már elaggott este volt, de zavarát naivan ezzel is palástolni vélte.

A mozdony kinosan ide-oda bokszolta a szerelvényt és a kalauzok harsány kiáltásai közepett leállt. Latyutay Etus és atyja, kántor ur, nagy örömet csaptak a vendégek láttára. Luko bácsi szenzációvá dagasztotta magát a faluban való premier szereplésével. Egyelőre kántor urral haraposták egymásra a kalkuttai érthetelenséget. Kántor ur rémisztő sokat hadonászott botjával, szemelláthatóan. Jákob álombeli lajtorjáján való küzdelem volt neki szerbül, akár horvátul beszélni, s fogyatékos mondatait iparkodott jóakaratosan rengeteg „izé”-vel spekeálni, érezvén, hogy ez egy rendkívülien nemzetközi értelmű, igen háládatos szó.

Luko bácsi magyar bucsuelőtti estéjét a bor és egy idegpróba: a sakk töltötték be. Kántor urral minden fennakadás nélkül itt értették meg egymást, hiánytalanul, kölcsönösen lecsapkodva a paraszttól a vezérig minden figurát. A szörnyű pusztításra poháresengés zenéje a rorátát.

Másnap majd minden percében a napnak, kántor ur vagy misézett, vagy temetett. A sakkozásán kívül, lehetőleg minden nyelvtornát került.

Az esti attrakción szép sereglés volt.

— Pompás!

szentelenkedett egy hang a nézőtéren

— Hát ez nagyszerű!

üvöltötte a másik idegen tenor.

— No, most már lássuk a medvét!

bomlott valaki éretlenül, a legszemérszédettebb közbeordítást hallatva folytonosan.

Luko bácsinak, Kántor ur már elferülhetetlenül, oktató orációval szolgált. Szerbül körülbelül ezt iparkodott Luko bácsinak értésére adni:

— Tetszik észlelni. A bonvivánt kinosan késett a színpadi posztját elfoglalni. Az iménti farkasbődülés is azért volt. A bonvivant, az, aki most éppen drámai pillanatot művel a sugólyuk előtt...

A balkón homályából egy terebélyes asszonyaág kiszisszen:

— Még beleesik!

— Hátrább az agarakkal!

felelt vissza valaki az ablakban lógó emberfürtből. Kántor ur halkan folytatta:

— ... de alkalmasint az ok ott keresendő, — és széles gesztusa megbontotta az előtte szülő néni győzedelmes kontát — ott keresendő... izé... hogy az öltözés és a sőtés egyugyanazon raiionalba esik...

Az együttes becsülete már majdnem moesokban hevert, amikor Ják János tenitő jelenléti háládatlan minőségében, rendező, megbékéltető mosollyal, rögtön, hogy a függöny egyszer s mindenkorra elántette a második felvonás finálját, kiált a színpadi konferensziák vártájára és zengő csallányelven a publikum kételyeinek clozlatására,

fennakadás nélkül hangsúlyozta a bonvivant késlekedésének tehnikai okait:

— A csizma szűk volt! A szerző által előírt pitykegombos mellény pedig rossz tréfából kifolyólag eltűnt a garderobból...

Ják János rendezőt, a helyrebillentő konferansziért, zúgó tapsorkánnal bucsuztatták. Éljenzték, éljenzték és abcugoltak.

Luko bácsi, a teljes fölfordulás bábéli sikongatásából és a röpködő diszjelzőkből csak annyit tudott magának elhalászni: affene egye meg! Igy, egybezengve: affene... Bűszke volt rá végtelenül.

Gyöngyöző homlokka kitaposott a tereméből és otthonosan tartott a mértéknélkül zabáló fiatalaság asztala felé. Éppen a témánál tartottak: Lagutay Ilus. Lagutay Ilus a bálteremben! Főlemelő érzés. Nagy Ivadéknak szemrebbenés nélkül fosztotta a kucsebert. Ilusnak csokoládé kell! Gyula is belepusztított a portékába. Ilusnak csokoládé kell! És deli Pali is, mert Etusnak is csokoládé kell. A kucseber foga közé kapta a nyelvét és elporoszkált, agyában a motoszkáló esőd gondolatával.

Luko bácsi a boros generáció asztalá-

nál tanult meg magyarul. Mint Ilus oldalági rokona, rendkívüli előnyökben részesült. Különösen Nagy Ivadéknak kezdett a szavakkal kaparászni Luko bácsi nemes szive körül. A vak tyúk elmélete alapján. Gondolta, nem mindig üdvös, in medias res, a szülői hűvös logikájának rontani. Az oldalági rokon néha többet tehet.

Luko bácsi rohamosan megtanulta: szeretem, sziv, szép, csók, a fene egye meg és az efajta dib-dáb szavakat...

... Kántor ur már régen az igazak álmát horkolta, amikor Luko bácsi pálcát tört kántor lánya felett:

— Zdravo sogore!

és a nedű-ittas abrosz felett kezetrázt Nagy Ivadékkal.

Aztán visszatért a városba és azt mondta:

— Nem történt semmi.

Lagutay Ilus pedig tovább sülbakol a kitergetett filozófiai saláta felett s rendületlenül elferdítéseket zokog a sorok köze:

— A sziv... a sziv az a nélkülözhetetlen szev...!

Bencz Boldizsár.

Gyászszünet

A vasgár előszobaórája fél kilencet mutatott.

Vrhovszky, a kis pupos, fekete-ruhás mérnök tervező asztala előtt állott s nyektintól sárga ujjaival hátrafésült, fényes, fekete haját gereblyézte. Hosszu s majomszerű balkarja ernyedten lógott le válláról.

A szőnyeges folyosóról apró, sietős léptek közeledtek. Azután nagy-hirtelen feltáruult az ajtó s szokásos, magasra emelt, kis-sé gögös fejtartásával felindultan lépett be von Kurt Erna hivatalnoknő.

— Jóreggelt — hadarta előkelően — Hallotta?... Eckert elnökigazgató meghalt. Az előbb telefonálták Nizzából. Ilyen szerencsétlenség!

S szürke-ruhás, karosu alakjával lihegve támaszkodott neki az ajtónak.

— Meghalt? — kérdezte válaszképpen Vrhovszky, cseppnyi meglepődés nélkül, nagygyólyos fekete szeméit megtapasztván a rózsás arcon.

— S ezt csak így mondja — támadt reá a leány felindultan — Sírni tudnék, ha rá gondolok. Ilyen tragédia! Tépeldődött maga elé.

Vrhovszky végtelen nyugalommal nézte. — Nem, Erna, ez nem tragédia — mondta nagyon lassan. — Tragédia az, amikor ezren és ezren meghalnak és árvák maradnak, akiknek nincs mit enniük. Ez csak emlékeztető, hogy mindenki rádöbbenjen a halálra s alázatba törjön a legnagyobb előtt, mely nem ismer kivételes embereket.

— Hogy tud Vrhovszky ennyire részvétlenül beszélni?

— Miért? Hát megtanított engemet Eckert valaha is a részvétre?... Eh Erna, nagyon messze voltunk mi egymástól. Nem munkatársak voltunk mi, csak alárendelt senkik, akik hiába közeledtünk szeretettel, mert a mi szeretetünk nem kellett, felesleges volt. Nem esoda, hiszen nagyobb szolgál vagyunk a szolgálatnál, azért, hogy el ne vessétsül: a mai rettenetes időkben a kenyérünket. Szegyenlem, hogy hivatalnok vagyok, csak a mi kasztunk tud kitermelni ennyi gerinctelenséget és ilyen kevés önérzetet.

— Nincs igaza, Vrhovszky, megint tuloz. Eckert nem volt rossz ember. Nagyon elfogult vele szemben. Eckert nagy ember volt, nem ért rá velünk bibelődni.

— Egyesekkel ráért. — (Elgondolkozva): O volt már más emberrel is dolgom, aki teljes mértékben megérdemelte az ember nevet, mert vállalni merete lefelé és fölfelé... Nem fogom sohasem elfelejteni. De

Eckertnek nem volt az ilyesmi fontos, csak az én-pozíció: a hatalom. Lenni — egyedül — a többiek fölött. Szó sincsen róla, százan és százan vannak hozzá hasonlók, de ennyire makacsok, mintha istenek lennének, csak Eckertek lehetnek. S éppen most tözódik az én-örület a legjobban, mikor a bolsevizmus kísért, riogat. — Én, én, én!!!! — harsogja minden emberi cselekedett és sakkhuzás — én, én, én!!!! — ordítja a politika és a gazdasági élet, a család, a gyermek — s maga a bolsevizmus. Milyen rettenetes zuhanást szomjaz ez a nagy énfortisszimó! Eckert... Ugyan mit sajnáljak rajta? A megközelíthetelenség és a gög — vagy a mumus-álarcot, mely mögött tulajdonképpen egy nagy-gyermek ijesztgett. — Mert alig van valaki, aki megérdemelné a férfi nevét. Gyermekek vagyunk mindannyian, csak álarcot viselünk. Ő is az volt Erna, részvétlen önző nagy-gyermek, aki jobban bírta a pózálarcát, mert nem szégyenlette s annyira megszokta, hogy belépett már a husába. Ő már sohasem tudott volna meztelenül járni.

Hallgattak. Vrhovszky kitekintett az ablakon, Erna lélektelenül maga elé merengett.

— Mi lesz a többiekkel? — kérdezte később.

(— Mi lesz veled s a tiéiddel? — gondolta Vrhovszky. — Azt, azt szeretnéd tudni...) A kedvencekkel? — kérdezte. — Majd átveszik őket. O, én nem féltém őket. Megtanulták a kapaszkodást. Vagy nem is kellett megtanulni...

— De az én gyomrom és büszkeségem nem kér ilyesmit — tört ki Erna szenvedélyesen. — En nem hajoltam meg s engemet gyűlölnék. Meglátja: bosszut fognak állani. El vagyok rá készülve.

— A rokonai majd segítenek. Ők mindenütt benn vannak. Szívós, német fajta. Látja: ezért becsülöm a paraszt-vérkeveredést.

Erna ingerülten kapta fel a fejét, de mielőtt szólhatott volna, Vrhovszky folytatta:

— Kisérelje meg: nékik van szavuk.

— Akkor nem ismeri őket. Sokkal önzőbbek ők, semhogy reszkirozzák pozíciójukat. Inkább én vesszek el.

— Csakugyan nem marad más hátra, minthogy elmenjen.

— Ön is úgy gondolja.

— A hatalom most az ő kezükben van. Mi nékik egy embert elküldeni. Németországban 15 millió ember éheznek. Ki törődik ezzel igazán? S ha törődnek is.

— Megyek. Délután be fogok jönni. Négy órakor gyászszünet lesz. Félóra.

— Jöjjön. Engemet hidegen hagy az eset.

S Vrhovszky délben hazatogott.

A munkáslakások sarkán, az enyhe őszi levegőben, komor-feketén — hosszú zászlók lebegtek — imbolyogtak s nehéz selyemkelméjük gyászpompája élesen ütközött ki az egykedvűen sürgő-forgó világból.

A roppant gépek csendesen dohogtak és rengették a földet, a kémények bodrosan füstölögtek, a berlini munkásvonatok egyike sietve zakatolt el a szürke proletárházak előtt, az egyik maszatos gyermek régi katonacsajkából krumplicevest majszolt. Mindenki végezte a dolgát. Csak a zászlók lengtek komoran, feketén, mint roppant dokumentumok.

— Eh, mi köze hozzá? — De mégsem tudta magát kivonni a súlyos kelméjű gyászlóbogó hatása alól.

Valaha itt nem volt semmi, csak sívó, vörös homok. Semmi, csak pusztaság. S egyszerre eljött egy ember, erős, hatalmas, parancsoló kezű s a pusztából gyárépületek nőttek ki, munkáslakások bujtak ki mögöttük s a mindenféle épületek és házak sora egyre messzebbre menetelt a pusztába. S gyarak morgatták meg a föld és közeli hegyek mélyét.

S a házak, a gépek, az emberek elfelejtették ezt az embert, pedig még be sem tették a földbe. Csak a zászlók lengtek-lobogtak feketén, komoran, elhagyottan. Egyedül ők gyászlóztak.

Vrhovszky összeszorította az ökleit. Nem mondta mégegyszer, hogy: miköze hozzá. Nem akarta s mégis fájt, hogy csak a zászlók gyászlóznak — e kelő, nehéz, fekete selyemkelmék, mint egy súlyos emberi élet dokumentumai.

Érezte, hogy ez az ember: volt valaki, ha nem is az ő fajtája.

Délután Erna négy előtt bejött Vrhovszkyhoz.

Megnézte a karkötő óráját.

— Mindjárt megszólal a sziréna.

— Mindjárt — füstölte gondolatait Vrhovszky.

— Ha!... Hallja? Ugy-e milyen különös.

Kettős hangú sziréna szól. De milyen halk.

— Hallom — érdesedett el Vrhovszky hangja.

— De milyen gyöngén hallani. Mintha félárbórcra eresztették volna.

Vrhovszky nem válaszolt. A letompított szirénahang átjárta minden idegét. Akaratlanul is mély gyászérzés töltötte el. Megkísérelte, de nem tudta elleplezni Erna előtt.

Erna tenyerébe hajtotta fejét s maga elé nézett.

— Most temetik. — Ki hitte volna. — De mi az? — Hallja: már nem szól a sziréna.

Sietve megnézte a karkötőóráját.

— Még negyed óráig sem tartott. No, ugyancsak hamar végeztek. Gyorsan elintézték. Csoda? Hiszen nincsen már reá szükségük.

— Nincs Erna — sőhajtott fel Vrhovszky.

— Mi az? — csodálkozott rá kék szemével Erna. — Hát mégis sajnálja?

— Nem tudom... talán...

— No, visszamegyek én is — kelt fel a leány — menjünk dolgozni.

Homonnay László.

Paul Verlaine két verse

Megszokott álmom

(Mon rêve familier)

Almomban gyakran eljőn furcsán és merészen,
Egy ismeretlen asszony — s szeret szeretetért
S ki nem mindig-mindig ugyanaz egészen,
Se nem egészen más: de szeret és megért.
Mert ő megért, ő, s tiszta szívemen
Már nem probléma ő, de hű meleg rokon
És verejtékeimet halvány homlokomon
Csak ő hűsíti egyedül, könnyesen.
Barna-e vagy szőke — nem tudom. A neve?
...Ugy emlékszem finom, lágyan halk zene,
Mint szerelmeseké, kiket a sors vert meg...
Nézése akár a szobroké; mosoly
S hangjának — mely tiszta messze és komoly
Olyan a színe mint kedvesek hangjának, kik
Halálba mennek...

Colloque sentimental

A dermedt, magános vén bús parkban
Ketten suhantak el nesztelenül halkan.
Szemük aszott holt volt, ajkuk hervatag
S alig hallhatóan hullottak a szavak.
A dermedt parkban hol a magány sorvadt
Egy bakfis s egy kamasz idézték a voltat.
— Emlékszel-e néha a régi bevünkre?
— Mért réveszt vissza a sápadt letűntre?
— Szived a nevemre még mindig úgy ver, fáj?
Lelkem látod még álmokban mindég? — Nem már.
— Ó, tűnt boldog órák arról meséljétek,
Mikor egymás ajkán faldokolt szívünk! Lehet...
— Mily kék volt az ég és nagy volt a remény!
— A remény elszállt tűnt felhők peremén
S a dús dudvában ilyképen bolyganak
Igéiket a hulló éj hallgatja csak.

Fordította: Dudás Kálmán

A titok takaró előtt

Csak halkan mint a szőkevény suhanj
szemed nyitva legyen, nézz
hogy lásd az életet melyben kovás a fény,
a fény melyet mindnyájan imádunk.

Látod amott a sötét sarokban,
ötromba alakaltan fekete tömbök
álomszerű nyugtató ölelő karok
szóvik a hálót, a titok-takarót.
Mi megyünk szomorú bágyadsággal
fénytelen, élettelen életek nyomában
arcunkon fájdalom, hitetlen epedés,
lelkünkben az örök titok keresés,
előttünk zárt kapuk, mögöttük az élet,
mellőttünk sok, sok aki már eltévedt,
de mennek örökké, keresik a fényt.

Gyere testvér,
szerető ölelés vár az ajtóknak mögött
csak ne légy nyugtalan, csendben bandukolj.
Ne kiálts, ha melletted kidől valaki,
mert mindég marad
ki menni mer tovább,
a fény felé,
a kapuk felé,
de halkan, nehogy észrevegyék,
mert akkor jaj,
felhangzik egy kacaj
ott a kapuk mögött.

Es szólt hatalmas bús, komor hangon
dübörgőn egy a sok közül
jertek mind utánam, csak bátran;
a háló, a titoktartó, a kapu ledől.

Mert nem, nem tudunk sötétben élni
kiáltsok erővel adjatok fényt,
nem tudok lassen már tovább menni,
égeti énem a sok szenvedés.
Nem tudok halkan széttépni hálókat,
nem tudok halkan beszélni én,
mert forrong bennem ezrek jajszava
összeroppant akarások nagy-nagy fájdalma.

Érzem a kint, amit az éj hoz,
a vágyat mely milliók mellét dagasztja,
nem, ezerszer nemet kiáltok,
hallja meg mind, aki már fényben él,
milliók tépik majd egyszerre a hálót
mert minden emberé az élet a fény.

Wellner Albert

Párbeszéd a tölgyerdővel

Göggös tölgyek, rőt lovagok
meghal a nyár uge mondta
hogy kalásztalan vetés közt
kenyérhajjal, ezer gonddal
riogató nyár derekán
erre felé bandukoltam.

Tele volt a szívem jajjal,
ráfelhöztek sötét kedvek.
Tölgyerdő, de büszke voltál
ágaiddan sűrű nedvek
bujkáltak, míg lombjaidat
kinálgattad a szeleknek.

Panaszolván gondjaimat
forró szavam alig enyhült,
de te hivalkodón szóltál:
nézd csak milyen makkot termünk!
Nyári pompád, ékesség
hová lett — a barnuló makk?
Korgó gyomru falánk éhkel
mind felette a kőszá vad.

Tölgyerdő, lám, téli gonddal
csipős őszi szélben állunk,
téged a nyár, engem muló
ifjúságom hogy elárult.
Tölgyerdő hát béküljünk meg:
neked irtam ezt a verset,
melyre csupasz ágaidd közt
iramodó szél felelget...

Fekete Lajos.

FIGYELŐ

Arany János

Jovanovics János 1857-ben fordította le szerb nyelvre Arany János Toldiját. Hadzsics Antal a Kisfaludy Társaságban tartott Jovanovics ünnepély alkalmából közölt megemlékezésében írja, hogy az 1874. évben tartott 25 éves írói évforduló alkalmából az üdvözlők között ott van „Arany János, Toldi Ferenc, Gyulai Pál, Tóth Kálmán stb.”

Arany János mögött ekkor már egy egész élet gazdag tapasztalata, termése, sok testi és lelki fájdalomnak terhe tornyosul.

Tekintsünk végig gazdag életének, — természetesen csak a kiemelkedőbb pontjain. —

Térjünk be az öreg Arany György hajlékába, Nagy-Szalontára. 1817 telétől bucsuzik a természet. Arany György, az öreg magyar paraszt, — negyvenkilenc éves, — de már többnek, sokkal többnek látszik. A tizedik gyermeket várják. Gond és aggodalom ül az arcukon, mert csak az 1792-ben született Sára él még, aki már férjnél van, — a többi gyermek mind meghalt kiskorában. Megyeri Sára, a beteg anya, nagyon fél, ő is már negyvenöt éves. Mi lesz? Hogy lesz? Március 2-án megszületett Arany János, a XIX. század magyar költői között a legnagyobb géniusz. — Édesanyja beteg. Sára, a nénye szoptatja. —

Ez a kis fiú 1831 április 29-én Tiszteletes tudós Balogh Péter urhoz alázatos kérelmét küldi, melyben az üresedésben levő „Praeceptorág eránt esedezik” és a mely kérésének teljesedését óhajtván várja. — „Mert szüleim, — így folytatja — a' kik nyúlt Esztendőök elfolyása alatt gondosan taníttatni igyekeztek, előregedvén és elszegényedvén különösen Édes Atyám megvilágítanodván a további taníttatást nem teljesíthetik. — Reményem is hogy” stb. stb...

Akinek tizennégy éves korában ilyen uton-módon kell megkeresni a pénzt — az korán meg fogja ismerni annak becsét. Debreczeni István beszámol az utolsó eredményről, ahova abban az időben oly kevesen jutottak el az írói pályán. „... Arany János ...” mikor Pestre megy, a nagyobb javadalom, a Figyelőtől való 1200 frt. évi szerkesztői fizetés, az addig megtakarított tőke, szalontai eladott házának az ára és a kint levő kölesönökből 12.000 forintért megveszi Fleischel Dávid gazdag kereskedő 200 holdnyi földbirtokát Szalontához közel és így lesz belőle, amint idézve írja: „földesúr”. (Nyugat 1932 II. 16, 204 old.) Ide „emelkedett”

Becsüld meg íróidat,

önmagadat becsüld meg bennük

abból a sorsból, melyről 1874-ben megjelent Bolond Istokjában mega írja:

„De jó bolondnak (ebben is bolond)
Mélyen tudott érezni s melegen,
Szeretni embert és szeretni hont
Melyből pedig, az élető égen

Kívül sajátjának semmit se mond.“

Bizonyára nem ez volt a cél, habár Hatvány Lajos megrója garaszkodását. Szüleinek „egyszerű tiszta, nemes jelleme“ dolgozott benne és az alakította ki lelke legszebb virágait, melyek benne érték el legszebb fejlődésüket, de egyúttal őt emelték fajának eszményképévé, kiről Beöthy Zolt az írja, hogy „nemesek költészete, hanem élete, jelleme is megérdemli csodálatunkat: szívének nagysága, kedélyének tiszta egyszerűsége, gondolkodásának nemessége és példátlan szerénysége“ (Magy. irod. tört. 1884 II. K. 101).

Arany, az ember magasan fölötté lebeg műveinek. Mint író és költő nehezen jutott népszerűsége Petőfi Sándor mellett. Béreczy Károly írja a Pesti Naplóban 1856-ban, hogy Arany kisebb költeményeire 364 előfizető gyűlt össze, holott már egy évvel előbb Gyulai Pál azt írta róla a Budapesti hírlapban, hogy: „oly költővel van dolgunk, kit nem annyira bírálni, mint tanulmányozni kell“. Aki Arany Jánost mint költőt és mint embert meg akarja ismerni, legjobb, ha elmélyed műveinek olvasásába. A róla szóló életrajzok, még a legjobb is (Riedl Frigyesére gondolok, Gyulai Pál, Gyász Károly emlékirataival mellett...) csak szűkre fogott magyarázói Arany János lelki életének. Tudjuk, hogy Aranynek szomjas lelke a világirodalom remekein táplálkozott. Nemesek a görög és latin irodalom legszebb alkotásait tanulmányozta, hanem azonkívül főképpen az angolt, franciát, olaszt, németet is... öreg napjaiban nagy kedvvel lapozgatta az igen apróbetűs angol Atheneumot. Dante, Tazso, Milton, Shakespeare mellett Homer és Horacius a kedvencei. — Hogy volt színész, tanító, segédjegyző, tanár, szerkesztő, akadémiai titkár stb... az csak azt mutatja, hogy az élete milyen hepe-hupás tájakon mozgott. Körülötte forradalom*, bujdosás, aggodalom, Bach-korszak, 1867, kiegyezés, Deák Ferenc és köre, stb. stb... Mindez és sok egyéb formálta, gyúrta, alakította, — de alapjában soha meg nem változtatta, nem is változtathatta meg voleszületett géniuszát, — amely páratlanul áll a magyar irodalomban. —

Arany gazdag költői világát, utólréhetetlen nyelv gazdagságát, szerkesztői és alakítói tehetségét, melyen elrejtett vallásosságát, páratlan, és humorát, géniuszának egy nemzet fájdalom fölött süvöltő véres sikoltozását, majd a családi kör édes melegében fel-fellobbanó honszeretetét csak műveiből ismerhetjük meg. A világirodalomban is kevés hozzá mérhető tehetség van. —

Aki nyelvének gazdagságában akar gyönyörködni, olvassa el remek Aristophanes és Shakespeare fordításait. Ott egyúttal arról is meggyőződhetik, hogy milyen finoman és találóan fordítja a legkényesebb helyeket is. Melyik művére mutassunk rá különösebben, említsük talán a Toldi trilogiát, Buda halálát, A nagyidai cigányokat, vagy az Őszikékben megjelent balladát, a tetemre hívást, stb. stb... mit értünk vele, ha itt le nem közelíthetjük őket térszűke miatt. Aki teheti vegye kezébe, ujtassa fel lelkében Arany műveinek első hatását, élje át újra meg újra a legnagyobb magyar epikus műveit. —

A feltörtető titánoknak pedig megszívlelésül közlöm Arany Jánosnak Szilágyi Sándorhoz írt leveléből a következő néhány mondatot minden kommentár nélkül, akinek nem inge, ne vegye magára:

Szalonta, okt. 21. 1850.

„Tisztelt Barátom! Ez alkalommal küldök önnek a lap humoristico—socialistico—critiko—satiricus részébe is valamit. Iszonyu sok lerudalni való állat kezd rágni a bogácskórót Parnassus körül. Nem vagyok azon értelemben, hogy ezt hazafiságból tűrnünk kell. Botot nekik, míg el nem rontják a közönség izlését, vagy el nem eszméltetik az összes szépirodalomtól. Hiszen inkább semmi irodalom, mint oly botrányosan infamis! Tisztelet a jóknak, de azon tehetség, sőt studium nélküli el-

*Petőfi, Tompa, Szilágyi, Tomori Anasztáz stb. barátsága...

bizakodott fickókat, kik csak úgy odavetve (mint T. írja valahol) költőnek czimezik becses uri magukat, orron kell ütni. Ezzel nem ártunk sőt használunk az ügynek. Fel ti jobbak, ti erősebbek: Augias istállója tele van.“

Azt hisszük, hogy ha Arany János 1882 október 22 bekövetkezett halálának ötven éves fordulója felkelti ifju költőinkben a nagy író és még nagyobb költő művei utáni vágyat, — hálások lehetünk érte Arany János szellemének, — kinek legszebb hivatása volt bokros elfoglaltsága mellett is a Parnassusra törtétek megrostálása, — mert soha még ember nem tette le Arany János művét anélkül, hogy lelke ne gyarapodott, nemesedett és finomodott volna.

Polácsi János

Egy kis természettudományi morzsa Földgolyónk multjáról és jövőjéről

Amikor Földünk kivált a Nap izzó tömegéből és elrohant eszeveszett sebességgel, hogy megkezdje napkörüli robotját, lehet, hogy az izzó materián kívül kapott az anyatömegetől örökségül gázokat is, amit a tömegvonzás alapján vitt magával, de lehet, hogy a Nap azok nélkül eresztette utnak planétánkat. Földünk tömege ekkor izzó-cseppfolyó, kb. 6500 C fok meleg volt. Ezen a hőmérsékleten pedig ugyszólván kivétel nélkül minden anyag már párolog, vagy már régen a párája is izzó. Így alkotta meg Földünk legelső légkörét, saját anyagjainak izzó párájából. A világűr hőmérséklete —313 C fok körül van, így gyorsan elkezdődhetett az izzó golyóbis és párájának lehülése a nagy (majdnem 7000 fok) hőmérsékleti különbség miatt és hogy Földünk tömege igen kicsiny. A párák és gázok is lehültek, egyrésztük lecsapódott, mások megmaradtak gázoknak mind a mai napig, s ez a mostani atmoszféránk.

Az atmoszféra a földnek épp olyan, mint nekünk a ruházat. Ez védi meg a földet a rohamos kihűléstől és a szerves életet az elpusztulástól, azomfelül, hogy ezt többé-kevésbé táplálja. A levegő nagyon rossz hővezető, (tizenháromezerötszázharminceszor rosszabb, mint a réz) és ha hozzátesszük még azt, hogy ez a levegőréteg 300 kilométer vastag, mindjárt megfogjuk érteni, hogy miért nem jutott már a Föld is a Hold sorsára. Hisz a Hold anyaga a Föld testéből szakadt ki, épp úgy, mint a Föld a Napból. Minthogy a Hold csak kb. 1/50-ed része Földünknek, légköre nem is lehetett vastagabb 40—60 kilométernél, ami ugyancsak vékony ruha volt a számára, úgy hogy hamarosan kihűlt egészen, légköre lecsapódott, eltűnt. És most hideg pofával vigyorog le ránk, előre őrlve, hogy egy néhány százezer év múlva mi is az ő sorsára jutunk. Azonban nem lehetetlen, hogy családni fog e reményében, mert Millikan 1925-ben azt a felfedezést tette, hogy a Földre éjjel-nappal egyenlő erővel jönnek igen rövid hullámhosszu (0,0001 milimikron — a miliméter 1—10 milliárd része és még kisebb) ugynevezett ultragamma sugarak, amelyek igen nagy hőenergiát (3 billió kalóriát) visznek magukkal. Nernst úgy véli, hogy ezek a sugarak a világűrből jönnek, körülbelül a Tejútból, ahol új világok és új anyagok keletkezése közben szabadulnak fel. Fricke azt gondolja, hogy ezeket a sugarakat a különböző égitestek elnyelik, miáltal jelentékenyen felmelegednek. Minél nagyobb egy égitest, annál többet nyel el ezekből a sugarakból. Ezek szerint a legnagyobb égitesteknek kell a legnagyobb hőmérsékletűeknek lenniük, ami tényleg úgy is van. Földünk tömege roppant kicsiny az állócsillagokéhoz képest és így nem bír ezekből a sugarakból annyit elnyelni, hogy felmelegedhessék. Merő véletlenségből azonban meglehet, hogy Földünk tömege épp akkora, hogy annyi ilyen sugarat nyel el, amennyivel éppen lehetlenné van téve a további kihűlés, tehát lehetséges, hogy Földünk megmarad ebben az állapotában mindaddig, amíg a Nap és ez az ingyen ultragamma-sugár-szállítás fel nem mondja a szolgálatot. Ha azonban egyik is megszűnne valamely okból, azonnal elkezdődne a feltartóztatatlant eljegesedés és az élet teljes kihalása, amire még eddig belátható időn belül egyáltalán nincs semmiféle eshetősége.

Hegedűs László

Egy kis természettudományi morzsa az ózonról és az ultravioleta sugarakról

Egy kirándulás alkalmával szép fenyvesbe értünk. Elragadtatva kiáltott fel egyik barátom:

— Micsoda pompás ózondús levegő van itt! — És menten neki is látott, kitágult, reszkető orcámpákkal akkorákat szippantgatott az „ózonból“, hogy szinte a szájukat véltem látni a levegőben.

Ne tessék felreérteni kérem, készakarva raktam macskakörmekeket oda: „ózonból“, még pedig azért, mert erőteljes lebankozásra készülök.

Szó sincs róla, nagyon szép és hatásos kifejezés ez, hogy: ózondús a levegő. De hát mit jelent? Állapítsuk meg a hatásából. Ez egy cseppet sem kellemes, sem nem esztétikus esemény, a szimptomák szerint éppen tengeribetegségnek illene be legjobban. (Aki az első cigarettázás után nagyon rosszul volt, hát az sejtethi, hogy micsoda círa muri ez.) Mert az ózon egy mérgező hatású gáz, annak ellenére is, hogy a ránk nézve olyan fontos oxigénből keletkezik. Ez a következő módon megy végbe: 3 oxigén molekula egyesül így: 3 O₂ = 2 O₃. Ez az O₃ az ugynevezett ózon. Az egyesülés kizárólag a láthatatlan ultravioleta sugarak hatása alatt jön létre, mint például a kvarclámpa ultravioleta fénye által, vagy pedig szikraközön át történő elektromos kisüléseknél (villámlásnál, régi vagy rossz szikrázó dinamogépeknél és motoroknál, ahol nagyon is jól érezhető az ózon különleges szaga), ám ezen utóbbi esetben is az ultravioleta sugarak idézik elő a folyamatot, t. i. az elektromos szikra a következő sugarakat bocsátja ki magából: elektromos hullámok (rádiózásnál nagyon is jól észlelhetők nem kis bosszuságunkra), kevés hősugár, több fénysugár, míg a kisugárzott energia maximuma a végső ultravioleta sugarakban van és ezek az ultravioleta sugarak alakítják át az oxigént ózonná, nem pedig maga az elektromos szikra, mint ahogy azt a régi elméleti magyarázatok ádták az újabb kutatások eredményeivel szemben.

Nagy fontosságot kell tulajdonítanunk annak, hogy ezt a kémiai átalakulást csak a rövidebb hullámhosszu ultravioleta sugarak idézik elő intenzíven, míg a szinképnél (amelyet úgy kapunk, hogy például a napsugarakat háromféle üvegrizmán bocsátjuk át, miközben azok felbomlanak a szivárvány színeire) közvetlenül az ibolyaszínen tal levő láthatatlan hosszabb hullámhosszu ultravioleta sugarak aránylag csak nagyon kis kémiai hatást bírnak kifejteni. Ez azért fontos, mert a Napból jönnék mindenféle látható és láthatatlan sugarak. Azonban földünk 300 kilométer vastag atmoszféráján áthaladva alaposan megsűrve és megfogytokozva érkeznek le hozzánk, mert ha az említett módon nyert Nap-szinképet vizsgáljuk, csupán hő-, fénysugár és nagyon kevés ultravioleta sugarat találunk benne. Ennek magyarázata az, hogy az atmoszférában rengeteg vízpára, por és egyébek vannak, amelyek éppen arról nevezetesekek, hogy csak a hosszabb hullámhosszu éterrezgéseket bocsátják át. Így Egyiptomban és a Szaharában, ahol tele van a levegő finom porral, teljesen hiányzik a napfényből az ultravioleta rész, sőt, mi több, még a látható fénysugarak sincsenek meg kivétel nélkül, mert az ibolyaszíni sugarakat szintén elnyeli a levegő. Ezért olyan illuzórikus ott az égbolt és a megvilágítás színe.

Már most, ha szabadon jönnének a földre a rövidebb ultravioleta sugarak is, mi történne? A levegő egész oxigéntartalma (23 százalékot tesz ki) átválna ózonná, mérges gázzá, ami pedig ekkora mennyiségben éppen nem kívánatos, hisz kioltana minden életet rövid idő alatt. Minthogy mégis érkeznek hozzánk ultravioleta sugarak, kell ózonnak is képződnie, ami tényleg meg is történik. De ezen ózon mennyisége elenyészően csekély, hasonlóan a levegő szén-sav (CO₂) tartalmához és éppen úgy, mint ez az utóbbi, egyáltalán nem veszedelmes, sőt, egynemely tulajdonságánál fogva rendkívül hasznos. Ugyanis az ózon még jobban oxidál mint az oxigén és így a levegőben levő káros miázmákat egyszerűen megsemmisíti.

Hogy az ózon mennyisége mégsem nagy a levegőben az állandó képződés mellett is, az azzal magyarázható, hogy hőenergia hozzáadásával minden vegyület felbontható. Így a Nap óriási hőmennyisége bizonyonnyal itt is alapos munkát végez, nem kevésbé az a meleg is, amely akkor keletkezik, amikor az ózon oxidálja, elpusztítja a miázmákat.

Hegedűs László

Dezső bácsi postája

Almos Juliska. Kár volt ezt az álnevet választanod, mert nem álmoság az, ha valaki lefekvés után nehezen alszik el és reggel nehezen ébred. Még akkor sem, ha odahaza álmosnak csufolnak érte. Legközelebb, ha ébrednek veled, végy ceruzát a kezvedbe és számítsd ki, hogy a családban ki hány órát alszik naponta. Ki fog sülni, hogy a csufoló "frissek", akik este hűtőre fekszenek és reggel ökök kelnek, többet alszanak mint te, aki tizkor fekszel és hűtőre kelsz. Magam is gyerekkorom óta irigylem azokat, akik lefekszenek és két perc múlva boldogan alszanak. De azért a te reggeli álmoságodon valahogy segíteni kellene. Nagyon nagy hibának tartom, sőt mondhatnám az emberiség szégyenének, hogy 6-7 esztendő gyerekeket az iskola miatt reggel hat órakor, sőt néha még sokkal korábban fel kell zavarni legszebb álmukból, de magad fajta gimnazista korban ez az aggodalom már nem indokolt. A későnkelés és a nyomában járó ideges kapkodás rendkívül ártalmas és helytelen dolog. Az egyedüli tennivaló csak az lehet, hogy igyekezz szervezetedet hozzászoktatni a korai lefekvéshez. Vacsorázz korábban, lehetőleg husmentes, könnyű eledelt és kis séta, vagy torna után téj nyugovóra. Ha nem tudsz elaludni az sem baj, mert a fekvés is pihentető és a szervezetet előbb-utóbb feltétlenül megszokja a változást.

Guéimino Mártuska. Nem te vagy az egyetlen, aki apukájával, vagy anyukájával íratja meg a Tündérországban szóló levelet, mert még nem tud írni. Mégis ti vagytok az én legkedvesebb olvasóim mert tudom, hogy vágyva-vágytok megtanulni azokat a betűket, melyekkel a Tündérország íródik. És ha megtanultátok, ugye nem is felejtitek el soha?

Wengrin Ági. Vegye tudomásul Agota kisasszony, hogy háromhetes hallgatást nem lehet két rajzzal kiengesztelni. Valahogy elhustultál az utóbbi időben, még megérem, hogy a mesedélután is lekésed és akkor ki fog nekünk énekelni? Röck Marikának utközben leszakadt az egyik lába, mert nagyon puha irkalapra rajzoltad. Talán nem is tudod, hogy Röck Marika járt már Noviszádon, sőt táncolt is, de akkor még tán tiz esztendő sem volt. Noviszádi látogatásakor készült fényképét — ha érdekel — megmutathatom.

Radek András és "társai". A mesedélutánra vonatkozó érdeklődésekre a választ a mai Tündérországban megtalálhatjátok. Készüljétek szorgalmasan a szereplésre. Vastagh Rózi. Rózi-Rózi mi bajod

volt, mért nem akartál ezólni ilyen sokáig? Talán Németországban jártál, mert amit látom, dupla „W” betűvel írod alá magadat, márpedig ez sehogy sem illik a te nevedhez. Akit Vastagnak hívnak, annak bizony vékony „V” betű dukál. Hát azt a régi 25 paras papírpénzt miért küldted, talán emlékebe?

Téglás Gréti és Pisti. Megkaptam a két kedves fényképet és a levelet, csak egy kicsit későn érkeztek. A csütörtökön, vagy pénteken beérkező levelekre csak egy hét-tel később válaszolhatok, mert csütörtökig teljesen megtelik a Tündérország. Nagyon jól mulathattok a kiránduláson, remélem becsomogoltatok a hátizsákotokba egy kis jókedvet meg napsugaras, üde levegőt ezekre a szomorú, esős őszi hónapokra? Szüniidei élményetek sorra kerül.

Baksa Sárka. Az újságot jőjj fel minden hétfőn, vagy kedden a szerkesztőségbe. Vidá Vera. Keresztretjényed sorra kerül. Rajzos rejtvényt azonban sajnos nem közölhetünk, nyomdatechnikai okokból.

Kovács testvérek, Bálint Mancsi, Sándor József és Feri, Rhomász Rudi, Boros Lónka. Az átkalatok beklüdtött rejtvények régebben már megjelentek a Tündérországban. Tervezetek ujakat, bizonyára tudtok ti ilyeneket is.

Bücker Béla és Lidik. Nagy örömmelben elővástam leveleteket Icnak, de tette-met később megbántam. Mert azóta állandóan követel titeket és azzal gyanusít, hogy üzeneteit nem közvetitem hozzátok. Mostmár azután jőjjetek melőbb, mert Icnal nem bírok. Szüniidei élményetek sorra kerül, a nagyszerű rajzokon nem győzők csodálkozni.

Galko Annuska. Látod így jár az, aki sokat zurozik. Nyilván sokat danáztatok, így fájult meg a trköd. Remélem, hogy rövidesen meggyógyulsz és elénekeled a nótámat. Kisánymot Icnak hívják, bármikor beszélhetsz vele. Nagy csirkéfogó ökelme.

Siposs Margit. Leveled kissé megkésétt, a rejtvényekre ezért csak a jövő számban kerülhet sor. Kiváncsi vagyok meddig tart a szorgalom? Dfőszüret helyett vagy közben a Tündérországra is futhatna az időből. Márcsak azért is, mert az olvasásba nem lehet belebetegedni, ami viszont a sok diótól — mint írod — bizony könnyen bekövetkezheik.

Bakos János, Deneberg Pista, Elek Mariska, Fogel Elvira, Gál Ius, Kovács Gusztika, Márton Ius, Nehlich Rudolf, Polyákóvics Verica, Schumacher Lalika, Tóth Irénke, Urbán Gyula, Zsámboki Jolán. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérország táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

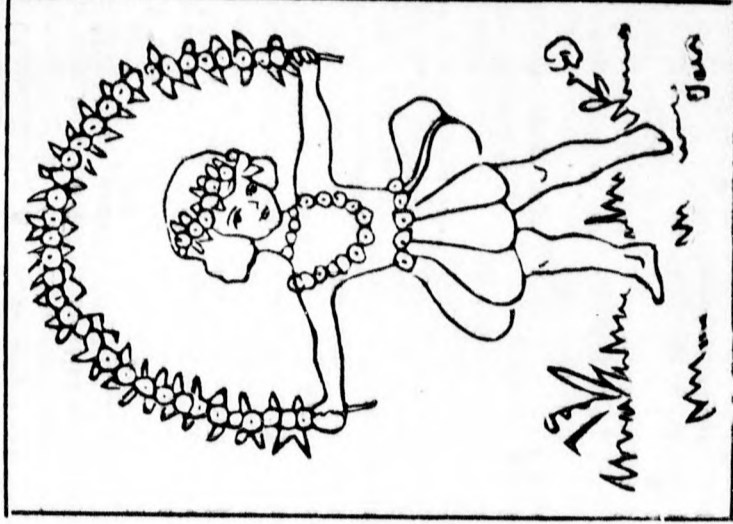
A Reggeli Újság vasárnapi ingyenes melléklete. — Szerkesztő: Dezső Bácsi

A kis Juliska nyarat csinál

Írta: Dezső bácsi

Elmult már a nyár.
Hervad a határ,
Melegebb hazába szállott
A gólya madár.

Sárgul a levél,
Zug a hideg szél,
Szálló felhő, hideg szellő,
Az ősztől beszél.

Fessétek ki a kis Juliskát izlésték szerint.
A testményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Kerti virágból,
Hulló rózsából,
Füzért fon a kis Juliska,
Ugy dalol, táncol.

A beklüdtő neve és címe:

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkafőzet csokoládéját nyeri.

A festőpályázat szobolcai nyertese a szobolcai Ruff cukorkafőzet csokoládéját kapja.

Tanuljunk

Most már komoly napok jönnek, Vége már a szünetnek, Ujra járunk iskolába. S kezdünk az új tanulásba. Frank, olvassunk megint, Mert repülnek évről évre. S nagyok leszünk, emberek, S csak tudással kereshetjük Meg a napi kenyeret. Tanuljunk hát fiúk, lányok, Ez hozza meg számunkra a Bölcseséget, boldogságot.

Irka-találkozó

Bekességen pillentek egész nyáron át a papírkereskedés polcain az irkák. Csoportonként hevereztek, minden csoportban az egymáshoz hasonlóak. A negyedik osztályos diáklányok büszkén kilőn húzódtak a „pockok”-tól vagyis az első, második, valamint a harmadik irkákig. A papírtalálkozó gimnázista jegyzetfüzetek és előkelő dolgozatírók pedig nem keveredtek a diáklányok társaságába. Hát bizony, csunya széltűzés uralkodott az irkák világában, de az egyes csoportok, egymáshoz tartozó társaságok között annál nagyobb volt a barátság, összetartás. Még is fogadták, egyik sofásan hagyják el egymást.

Egyeszer csak megérkezett azokon a szép tember hónapja és a papírtalálkozó esztendőforrása támadt.

Férre tódultak be az ajtón a kis és nagy diákok és az irkák megremegtek, mikor felhallatszottak hozzájuk a kiáltások: — Egy egész negyedikes garminutát kérek!

— Egy számtant és egy diklandó! — Bácsi kérem, hamar nekem egy rajzfüzetet!

Kora reggeltől késő estig repültek az irkák, porolól le, pultra fel, csomagolásból ki tászkába be, mint szélben röppent őrszi falevelek. Hamarosan szétváltak az összeszokott jóbarátok, még Isten hozzádöt sem mondhattak egymásnak a nagy sietségben.

Egy csapat első elemista irkáska félke bujt meg az egyik polcosrakban és vonázott, a gyáva fickó, Jeli is sóhajtott: — Oh, bárcsak miránk már ne is lenne azilkség!

— Hoggjstne! — kiáltott rá a Nagy koe-

kás, egy kis kíváncsi pajtás. — Alig várom már, hogy megismerkedhessem a számokkal és az ábécé betűvel.

No, nem kellett sokáig várakoznia. Nagy csapat kisditák tolongott be éppen az irkásboliba, lányok, fiúk, izgatott orcáskákkal és korushan kiáltották:

— Első elemisztyalos füzeteket kérrünk!

Es a kereskedő bácsi kiemelte a sarokból Vonalazott és Nagykockas barátaink egész csomagját...

Két egész héig ezután men tudak egymás sorsa feltit semmit a jópajtások, pedig véletlenül egy osztályba kerültek ugyan egy-nyian. Naponta közel kerültek ugyan egymáshoz az iskolában, de hát annyi már az első elemista irkák is tudnak, hogy tanítás alatt tilos a diskutiálás. Két hét eltelével azonban nagy nap virradt az irkáknak! A tanulmányi összehgyűjtésre és hazavittük őket magánhoz, osztályozás végett. A tanulmányi frásztalan egymáshoz simulva találkoztak újra az irkápajtások. Hét, de sok idő is két hét, gye első elemista irka életében! Nem voltak többé oly egyformák, mint a nyáron, a boltban! Némelyikük úgy megváltozott, hogy alig lehetett ráismerni. Volt is meséni valójá mindeniknek.

— Szervusz! pajtások! — kiáltott az elégedett, csinoskislőű Nagykokós vállman. — Nos, ugy-e, hogy nekem volt igazam? Nem kellett volna felütnünk az iskolától! Ugye, milyen jó dolgunk na!

— Nonó! — veltette közbe egy alaposan meggyőzőrűnk látszó fizeteseke.

— Minden attól függ, ki milyen gazdálhoz kerül, — vélte a harmadik.

— Engem a gazdám szeret és megbecsil — diésekedett boldogan egy irkatestvérke, melynek két papiroshba kötött, tisztán fedőlapján, pész pirrosszú fehér viaszban kerék betűkkel díszelt a gazdája neve.

— Az én gazdám engem úgy tart, mint valami drága kincset. — szólt a negyedikes Szappannal mosva a kezét mindíg, mielőtt hozzáim nyul, gyoh be ne piszkolódnám.

— Az én gazdám, — kiáltott közbe az ötödik irka — a ceruzájával mintha csak simogatna, mikor lapjaimra írja a szép, egyforma számokat, betűket.

— Jaj, jaj, — kiáltott fel erre a szóra Vonalazott pajtás. — En nem hisza félkem. Jaj! jaj! össze van törve mindk a porckám. Csak hallgatom, hogy mit fecsegetek itt! En, haesok már megátom gazdám kezében azt a hegyes ceruzáját, mikor ír, hogy harrak támadnak lapjaimon. Oh, Istenem, mi

tünknek tud nagy az orra. A legfőben természetesen elhalták, hogy mi a hiba, sőt a Miskolci híverek versben fejtekték meg a hibát:

Jancsi bohóc tréfiás képe,
Fordiva van bele tőve..."

Pé tényleg úgy is volt. Jancsi bohóce kézen jár, de kőzakarra úgy tñtették fel a rajzon, mintha a földön állna. A bohóc szep kifejtésért Koródi Mariska (Adamovics telap II. 24), a neviszádi Union cukorka üzlet csokoládéját a szerkesztőségben vezte át. Kovács Gusztika a szuboticeál Ruffi tősegűnkben vegye át.

A hibakereső pályázat megjelése

A Tündérezsg mesében kézakarra több szót fordítva nyomunk és az olvasók feladata, hogy a hibákat kikeressek és bekiűdjék. Ez a Tündérezsg hibakereső pályázata. Október 16-i számunkban az alábbi hibák fordultak elő: 22. oldal: gyoh, éf, gye, élk, ik, men, gyoh, nav, 23. oldal: Ila. Az eheti hibakereső pályázat nyertesé Fogel Elvira. Könyvjutalmát póstán elküldjék Bécsekerre. A Tündérezsg mai számában is több hibát helyeztünk el, kíváncsian várom, megtaláljátok-e valamennyit.

Béltárcskényvek

1. Kanyó Mairi

at ul + biz 0 0 0
at la 0 0 0

2. Szalkay Vilmos

S S S
s s s
S S S

3. Kakuska Erzi

R D X & &
E

4. Boros Gyurika

O O R K E
O O A É T

5. Schumacher Lajka

Hol LA D

6. Gallo Annuska

Laci H
6s, 6s, 6s
6s, 6s, 6s
te

Pótló rejtvény

Közli: Tib Rozsika

—andi —ró, —skár, —abi, —udi, —kos, —anes.
A kezdőbetűk egy főnévs neveit adják

Verses rejtvény

Közli: Kovács Terus és Marika.

Mezőről a csútrbe vizsik
a csútrben meg kiscsepilk
két hó közöt megforgatják
vizzel, sóval megdagasztják
még a tűnek is kitezik,
jó annak, ki megkészik!

Mi ez?

Keresztrejtvény

Közli: Jung Gabi (Temesni)

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
33									
34									
35									
36									
37									
38									
39									
40									
41									
42									
43									
44									
45									
46									
47									
48									
49									
50									
51									
52									
53									
54									
55									

VISZINTES: 1. szárnyas, 5. nem bal, 9. amelyik virágok az nem szől, amelyik szől az nem virágzik, 12. A 10 a kocsi, 13. za, 13. kán, 14. remde, 17. Kérdő név, 19. I. O. 20. sohaj, 22. falusi megzúllás, 24. R. K. más, 19. I. O. 20. sohaj, 22. falusi megzúllás, 24. R. K. 26. visszaz: lepke más szóval, 29. Lázdi keverve, 31. vonat meggy rajta: keverve, 33. T. R. O. 34. két első betűi felcserélésével női név, 36. A. O. L. E. 37. visszaz: férfi név, ekezzel, 38. Beogradi futball csapat, 39. Simon betűi keverve, 41. arcon var, 43. ags hibásan, 45. N. I. patkó, de az emberi szervezetben is van ilyen, 46. N. I. 47. betűi, úgy ahogy kieltjük, 49. visszaz: kószónés, 51. Hóhétkérte is az, 54. A. N. 55. A49 visszaz: forditottja. FIGYELMESEK: 1. házi állat, 2. Jókai Mór is ez volt 3. B. G. N. K. 4. két magánhangzó, 10. mint a 46 visszaz: 11. női név, 15. férfi név hibás helyesírással, 16. nem hason, 18. testvére, 21. korán reggel, 23. nem név, 25. nem hasnos, 27. L. A. 28. szm. 30. Zoltán becézve, 32. 10 eledete, 33. elemista tanul írni rajta, 36. visszaz: a bárány hangja, 50. a diák is teszi, 40. korál betűi: keverve, 42. kinnak étete, 44. gör vagy villany hája, 46/a. Istenhez száll, 48. egyforma magánhangzók, 50. misét mond, 52. betűi ahogy kimondjuk, 53. betűi ahogy kimondjuk.

Jó tettért jól várj!

Volt a világon egy kis asztal. Ott álldogált a tornácán. Rászállott a por, áztatta az eső. Bizony piszkos volt nagyon. Szégyelte magát a kis asztal és sirt nagyon keservesen. Kérdi a gazdája:

— Mi-rt sírsz asztalkám?

— Hogyne sírnék, hogyan rínék, mikor a többi asztal mind szép tiszta, csak egyedül én vagyok ilyen piszkos. — Jó gazdicskám, moss meg engem és vigyél be a szobádba. Jó tettért jól várj!

A gazda mecsainálta a szegény asztalt, megmosa és bevitte a szobába. Egyszer kacs megbetegedett a gazda. Nem bírt dolgozni, keryerét keresni Szegény gyerekei már majd meghaltak éhen. Felsóhatott a gazda.

— Kis asztalkám, bárcsak megérettél! Hát a kis asztal megérettél és abban a pillanathban megterül. A szemeszája elalott a gazdának, meg a överekeknek. Volt ám az asztalon annyi mindenféle étel, hogy álmukban se láttak es többet, se jobbat. Bezeg nem éheztek a gyerekek és megtanulták a kis asztaltól, hogy jó tettért jól várj!

Meghosszabítjuk a szünidő pályázatok beküldésének határidejét.

A Tünderország rérebbi olvasói közül nagyon sokan már beküldték azt a pályázatot, amelyben az elmúlt szünidő legszebb élményét írták meg. A pályázatok beküldésének határidejét rérebben október 15-ben állapítottuk meg. Minthogy azonban sok gyerekek a szünidőt távol töltötte és nem olvashatta a Tünderországot, azoknál nagyon sok új katoná jelentkezik a Tünderországban, ezért elhatároztuk, hogy a pályázatok benyújtásának határidejét meghosszabbítjuk.

Mint már említettem, a leírás két írkálapnál hosszabb ne legyen és lehetőleg tíntával írjátok meg. A leírást azután küldjétek el a Tünderország szerkesztőségébe. A legjobb pályázatokat leközöljük a Tünderországban, azoknál jutalmakat osztunk ki azok között, akik a legszebb pályázatot küldték be.

Rejtvények, látékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjefések a Tünderország október 9-i számából
 Beírejtvények: 1. Harangszentelés. 2. Tűzszerszám. 3. Szeretem a kávét. 4. Pénz nem minden. 5. Letört virág. 6. Szekér.

Ugró rejtvény: A legszebb győzelem a megbocsátás.

Kockarejtvény: 1. Kép. 2. Ede. 3. Per. Találos kérdések: 1. Csiga. 2. Kályha.

A rejtvények részben vagy egészben megfejtették, a legszebb festményt küldték be:

Báki Jani és Irén, Répássy Lajos, Paló Aranka és Márta, Fogel Elvira, Miskolczi Józsi és Jani, Adám András és Rózsika, Apró Laci, Erdőssy Jani és Antí, Möricz Károly és László, Vastagh Rózi, Vékás Laci, Idei Mancika és Incike, Putz Ilonka, Wéber Márta, Kálmán Józsi, Guclminó Mártuska, Kanyó Matyi, Siposs Gizella, Nőszek Juliska, Tatai Rózi, Vera és Ilona, Thomasz Rudi, Laci és Józsi, Balaton Jolán, Schuhmacher Lalika, Boros Ilonka, Nélch Rudolf, Tóth Irénke, Sántha József és Ferenc, Koparecz Juditka és Peti, Talló Ferenc, Radek András, Zsigrai Mariska és Magdus, Uzon Magduska, Furó Mátyás, Koródi Mariska, Nyikos Erzi, Wengrin Ági, Dömötör Juliska, Molnár Mariska, Barh Ferenc és Józsa, Papp testvérek, Boros Gyúrika, Kakucska Erzi, Dömötör Rozália, Madacki Juliska és Vera Thurzó Bözi, Martincics Grickó, Weisz Zsuzsika, Kelemen Szidike és Vera, Bózsó Dezső, Szalkay Vili, Pálmai Peti, Bakos Bözsike, Kovács Teruska és Mariska, Bódy Bálint és Jancsi, Vida Vera és István, Jung Gabi, Scheer Béla és Trudi, Tóth István, Téglás Gréti, Téglás Pisti, Szviderczi Tibor és Béluska, Csauth Pubika, Kovács Gizike, Lehoczky Lidike, Schenk Vera, Tibay Mariska, Paul Kató és Lajoska, Baksa Bandi, Baksa Sírka, Istók Bandi, Andricek Margitka, Teichmann Irénke és Olga, Radó Irénke, Urbán Gyula, Nagy Csirók Erzike és Istvánka, Galko Annuska, Brucker Béla és Lidike, Pálinkás Klári, Siposs Margit.

A sorshuzásnál Scheer Béla és Trudinak kedvezett a szerencse (Noviszád, Apolló udvar), a noviszádi Union cukorkaüzet csokoládéját a szerkesztőségben vegyék át. Kovács Gizike (Szibinjanin Janka 10) a noviszádi Hering Stúdió fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Miskolczi Jani és Józsi a szubotcai Ruff cukorkaüzet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegyék át.

A Jancsi bohóc rajzában jelzett hibát nagyon sokféleképpen fedezték fel. Sokan úgy látták, hogy hiányzik a Jancsi bohóc néhány uja, mások azt mondták, hogy vízszintesen kellett volna ábrázolni, sőt akadt olyan is, aki kifogásolta, hogy Jancsi barát

szel velem, ha tollal-tentával tanulnak majd írni. Keresztül szuródnak, szakadnak majd szegény lapjaim!

— Az én gazdámnek ugyanez a rossz szokása van, — szól egy másik írka. Jőjj bajlars, beszéljük meg, hogyan lehetne gazdáink tudomására hozni, mennyi fájdalomt okoznak nekünk ezzel a hibájukkal.

— En is veletek tartok a tanácskozásban! — kiáltott utánuk egy társuk — mert engem mindig otthon felejt a gazdám, mikor reggel lóhalálban rohan az iskolába. Ezért kell szégyenszemre annyi büntetésfeladatot hordanom oldalamon.

— Szegény testvérek — szólalt most meg gye szerény, kedves kis füzet, névszerint: Kiváló. — En bizony boldog vagyok, nagyon boldog. Nézzétek csak kincseimet!

Szétártta lapjait és mind köréje csődültek az írkaik.

Minden oldalán egyforma, szépen írt leckék sorakoztak és mindégylecké alatt egy-egy óriási piros ötös ragyogott, a tanítónéni piros ceruzával írt gyönyörű ötösöket.

— Oh, be gyönyörű — sóhajtott fel ekör egy bekötetlen, piszkos fedelti, gyűrött kis írka, Szutykoska, melynek láttára a többiek mind harsány kacajra fakadtak. — Csak ugy zengett a szoba tőlük.

— Hahaha! Hihihí!

— Nohát pajtás, téged meg ugyan jól elláttak!

— Közlemben ne jőjj! — kiáltott rá a szomszédja, elhúzódva tőle.

— Haha! Te legalább nem éhezél! — csufolkodtak sokan.

Hát bizony, a szegény kis kicsufolt írka, szegény sik Szutykoska, nevétséges és elhettentő látvány volt. Fedőlapján hatalmas zsirfolt éktelenkedett, hátlapján baracklevár nyomai látszóttak, lapjai pacniktól, piszoktól ragadtak. Megkezdett és félbenhagyott leckék, levegőben táncoló, sebtében összedobott betűk, rádiózás, kaparnas nyomai keveredtek benne hatalmas egyesekkel.

Megszégyentülten állt társai között szegény kis füzet. Lesirt róla a bánat. Es ekör előállt a jószívű Kiváló és gyi szolt az irkatársasághoz:

— Ne bánásatok szegényt! Hiszen ó ártatlan. A gazdáját kellene alaposan megleckéztetnünk. Van is egy eszmém. Holnap újra kioszt bennünket a jó tanítónéni a gyerekek között. Ekkör Szutykoska és én vé-

letlenül gazdát eserélünk. A többit bizsátok rám.

gy is lett... Mikör a gyerekek másnap visszakapták füzeteiket, Szutykoska gazdája csodálkozva forgatta kezét között Kiváló. Alig mert hozzá érni. Gyengéden fordított gatta lapjait, gyönyörködve nézegette s így sóhajtott:

— Istenem, hát ilyen írkaik is vannak a világon? Ilyen gyönyörűek? Hej, ed boldog lennék, hogyha az enyém is ilyen volna! — Az írka lapjairól ekkör feléje mosolyogtak a piros ötösök és így szóltak: Csak rajta, rajta! Jó uton vagy, kisdiák! Könnyen eléred majd, amit megkívántál!

Es az eddig rendetlen, hanyag kis diák megfogadta magában, hogy addig nem nyugszik, míg nelyi szép nem lesz az ő kis írkaia is.

Mikör a gyerekek visszaadták egymásnak elcsereilt füzeteiket, futtában odaugrt Kiváló Szutykoskanak:

— Meg vagy mentve, pajtás, te is, a gazdád is.

— Oh, köszönöm! — rebegette vissza Szutykoska Kiválónak boldogan és hálateltan. — Bár minden Szutykos, rendetlen füzet gazdája megnézegetné Kiváló társainak füzeteit és felébredne bennük a jónak és szépnéket szeretete.

Tréfás fényképezőgép

Ezt a kis gépet néhány pillanatot alatt könnyen el lehet készíteni. Huzzátok ki egy gyufadoboz fiókját és furjátok a külső burok elejének és hátának közepébe egy-egy füzket.

Most füzetek vékony fonalat a két lyukon keresztül. Kössetek hátul csomót rajta, hogy ki ne csuszhasson és hagyjatok elől jó darabot lelőgni.

Fessetek fura arcot darabka kartonpapírosra, tegyétek a doboz fiókjába és csuszassátok a fiókot a burokba. A fiók ezáltal letolja a fonalat. Borítsátok be az egész papírossal, de hagyjátok a fonalat lőgni.

Amikör a játékot használni akarjátok, huzzátok meg a fonalat, a fiók erre kirepül és mutatja annak a képét, akit ilyen módon fényképeztek.

Lázadás Betűországban

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országban is tul volt egyszer egy ország úgy hívták, hogy Betűország és hogy így hívták, meg volt annak a jó oka, mivel hogy ott lakta a betűk, nagy betűk és kis betűk, csak úgy mint nálunk a nagy emberek, meg a kis emberek. Ott lakott például a kövér „O” bácsi, meg a kövér „Ó” néni, akik ha együtt sétára indultak, hát elfoglalták az egész járdát és azt a csodát is meg tudták tenni, ha menni nem akartak, hogy egyszerűen gurultak és hamarabb értek el céljukhoz, mint bárki más, ők szaporán lépeget. Aztán ott lakott a hórhorgas „J” urfi, aki olyan hosszú volt, hogy nem is kapott feleséget a betűkasszonyok között, mert mindégylek olyan kicsi volt mellette, hogy röstelkedett volna beléje kapaszkodni. Ugyanott volt a lakása az előkelő „I” családnak, akik grófi rangban voltak és állandóan fejükön hordták a koronát, amely ugyancsak egy jelképet jelentett és még aljukban se váltak volna meg tőle egy percre. A helyke „I” betű is itt lakott, neki gem az volt a szokása, hogy állandóan nyakravalót viselt, ami nagyon jól illett karcsúságához. Az „Y” az olyan kényeskedő volt, hogy a világot se járt volna egyedül, hol ebbe, hol abba kapaszkodott. Azt mondta, hogy a társaság az élete. Ugyancsak ott lakott az „M” család is, akik meg nagyon büszkék voltak arra, hogy ők háromlábúak és nagyon lenéztek „N”-eket meg egy cseppet mes óhajítottak három lábón járni, mert semmi rendellenességben nem jellek kedvüket. A legszorgalmasabb volt közöttük „P” asszony, mert az egy lépést se tett volna anélkül a kis puttönyka nélkül, amely állandóan ott lógott a hátán, viszont az „X” meg olyan bohókás volt, hogy mindig keresztbe rakta a lábait és az ember nem tudta mit csinál, jön-e vagy megy? Előre néz-e vagy hátra?

Rendeteg betű volt a világban, mert mi-helyt ősz lett és a kis első elemisták megkezdtek a tanulást, rengeteg új betűt gyártottak, akik aztán mind csak gyarapították Betűország amúgy is népes lakosságát. De a király, akit úgy hívták, hogy Abécé, egy cseppet sem haragudott azért, mert tudta, hogy akármennyi is van a betűből, ták elég sohasé lehet belőle. De hogy ne hanyatljenek és ne ténlenkedjenek alátvalói, hát szépen beleszorgoztatata őket a könyvekbe. Oly ügyesen csinálta azt Abécé király, olyan csalfintasággal és olyan nagy elgondolással, hogy ahogy összerakta népet, vagyis beparancsolta őket a könyvekbe, mint a hadvezér a katonáit, szép sorjába, hogy

hoggy nem, gyönyörű olvasni olav lett belőlük.

Történt pedig egyszer régen, nagyon régen, az egyik őszön, hogy rettenetes sirankozás, panasz és felzúdulás hallatszott Betűországban. A régi lakosok nem tudták ezt mire magyarázni és menten kifutottak az utcára, hogy lássák, mi történt. No hiszen nyitva maradt szemük szájuk a nagy álmalakodásban. Nagy sorban jöttek az új betűk! De Teremtő Atyán, milyen állapotban. — Mintha valaki kis zándékosan csutot akarta volna üzni velük, úgy ki voltak vetkőzve rendes formájukból. Egyenesen Abécé király palotája elé mentek és ott beboccsátást kérték az ajtónálótól:

— Boccsás azonnal a király elé — kiáltotta a tömeg orhítóza.

A kiáltozástól nem ijedt volna meg az ajtónáló, no, de ezektől a furcsa alakoktól igazán megrémült. Mik ezek sé hova tartoznak? Csak nem képzelték talán, hogy betűk! Már nyitotta is volna a palota kapuját, de addigra bentől Abécé király is figyelmes lett a zsitvajra és kitért a palota erkélyre. Sok szavával volt már az öreg király, sokat látott és tapasztalt, nagy tudása is volt, no, de amit itt tapasztalt, az őt is bámulatba ejtette. Megdörzsölte szemét, hogy kipróbálja, vajon jól lát-e, mert semmiképp se tudta elképzelni, hogy ezek az alakok, akiket itt lenn lát, valóságban az ő alattvalóik ehessenek!

A király megdöbbenve nézett le rájuk és végre is megkérdezte:

— Kik vagytok és mit akartok?

— Lám csak, te se ismerz ránk — kiáltottak lennől az ujonnan érkezettek. — Betűk vagyunk és igazságot akarunk!

Most ránt tudta a király, hogy csak ugyan az ő alattvalói szólnak hozzá, ahogy erősen nézte őket, egyre-másra lassankint rájuk is ismert.

— Hát ez rettenetes! Mi történetetél velük?

— Megfeszítottak grófi koronánál — kiáltotta az „I” izgatottan és a király látta, hogy fejtől csakugyan hiányzik a pontocska.

— Oh, hogy szédültek, — jéjajlott az „Y” — jól tudják, hogy beteg vagyok, hogy kénytelen vagyok mindig valakibe belerak-paszkozni és most egy magamra hagyának. Elájulok, elájulok — és a király látta, hogy az „Y” aki tényleg mindig vagy a „G”-be, vagy a „T”-be, vagy az „L”-be szokott kapaszkozni, szédülten dühöng egyedül.

— Mintha nem lettem volna már amúgy is elég grbe-gébe. — ordította a „G” — engem aztán jól elcsavarintottak.

(Vége következik)

Iskolába, aki jár

Iskolába, aki jár,
Nem lehet az cseresi már.
Okosnak kell lennie:
Tudomány a mindennapi
Kenyeré.

Kis könyvében olvasom:
Ernyedelen szorgalom.
Példás magaviselet. —
No már ennél jobb igazán
Nem lehet!
Nagy örömmel egyre nő:
Hittebből is kitűnő.
Szántan, írás, olvasás
Jobban meggy tán, mint a sebes
Vízfolyás....
Jóreváló kis diák
Tanulsznak neki lát.
Bátran halad előre —
No, de aztán ember is lesz
Belőle!

Legszébb szünidő címűncim

Ira Bozó Dezső

Nagyon szomorúan kezdődött a szünidő, mert naponta tanulnom kellett. De az csak augusztus 3-ikáig tartott, akkor ugyanis nagybácsi lettem. Született egy aranyos kis hugocskám és ettől kezdve a nővéremnek nem volt kedve, de ideje sem azoz, hogy mellettem a tanító ur helyét betöltsé. En így a kis hugocskámnak kétszeresen örültem: Aranyos kis leánykát mondhatok hugomnak és a tetejébe megszűnt a szünidő olvasás, számolás és írás. Innen kezdődött az igazi szünidő, ezért ez volt a legszébb napom.

A második felejtetelen napom a kis hugom keresztelője volt, augusztus 10-ike. Nagy volt a sütes-főzés, sürgés-forgás a háznál. Délután négy óraker keresztelték a kis babát, hát amikor haza értünk van ám mi látni a terített asztalon, a sok szendvics, sitemény, meg a párolgó tea. Közébe meg egyek szendvicses tálon szépen egymás után sorakozzik a szendvicses hátán ez az öt szalámi betű: K L A R A, a kis hugocskám neve. En a betűket mindjárt megamnak foglaltam le és örömmel teli boldogsággal fogyasztottam a keresztelői teát. Mintha ez jobb lett volna mint mások, mert ezt a kis hugom egészségére fogyasztottam.

A többi nap nagy egyhangságban mult el, még vasárnaponként sem mentünk ki a szigetre egy kicsit picégetni, mert a kis Klárával idehaza kellett maradni. Így mult el az én szünidőm.

Gyerekek!

Készüljtek a legközelebbi mesedélutánra

Jelentkezzenek azok, akik szeretnének a mesedélutánon szerepelni akarnak a mesedélutánon.

Bizonyára örömmel olvassátok, hogy a Tündérország rövidesen újabb mesedélután rendez. Elmúlt a nagy meleg, beült az ősz, mostmár jobb a szobában és a fogócska játékok és kirándulás helyett a mesedélután lesz a legkedvesebb szórakozás.

A legközelebbi mesedélutánat valószínűleg november elején tartjuk meg, a pontos dátumot majd közlöm veletek a Tündérországban. Mint eddig, úgy most is fellépnek a Tündérország kis olvasói is a mesedélutánon, tehát

jelentkezzenek azok a fiúk és lányok, akik a mesedélutánon szerepelni akarnak.

Fellehelték szavatait, énekkel, zongora, vagy hegedűszóval, esetleg pársz vagy csoport jelenetekben. Aki szerepelni akar, írja le a verset, mesét, vagy az ének szövegét, amelyet a mesedélutánon elő akar adni és küldje el Dezső bácsinak. Ez azért szükséges, nehogy többen ugyanazt a verset mondjátok el.

Az eddigi mesedélutánokon azt tapasztaltuk, hogy túlságosan sok volt a szereplő, zsúfolt a terem és így a sokáig tartó mesedélután kimerített bennünket. Eppen ezért elhatároztuk, hogy

inkább több mesedélutánat rendezünk, rövidebb programmal.

Ezért arra kértük bejelentet, hogy lehetőleg azok a fiúk, vagy lányok jelentkezzenek, akik eddig még nem szerepeltek a mesedélutánon. Mert ha mindannyian fel akartok lépni, akik eddig szerepeltek, úgy három napig tartana a mesedélután, ami egy kicsit mégis csak sok lenne. Mert három nap alatt sokminden mást is szoktak a gyerekek csinálni nemcsak mesét hallgatni, úgy, hogy így van?

Ismétlem tehát, hogy aki szerepelni akar írja le szerepét, vagy zene és énekszámának címét és küldje be a Tündérország szerkesztőségébe. A mesedélután idejét és helyét — mint már említettem — idejkorán közlöm veletek.